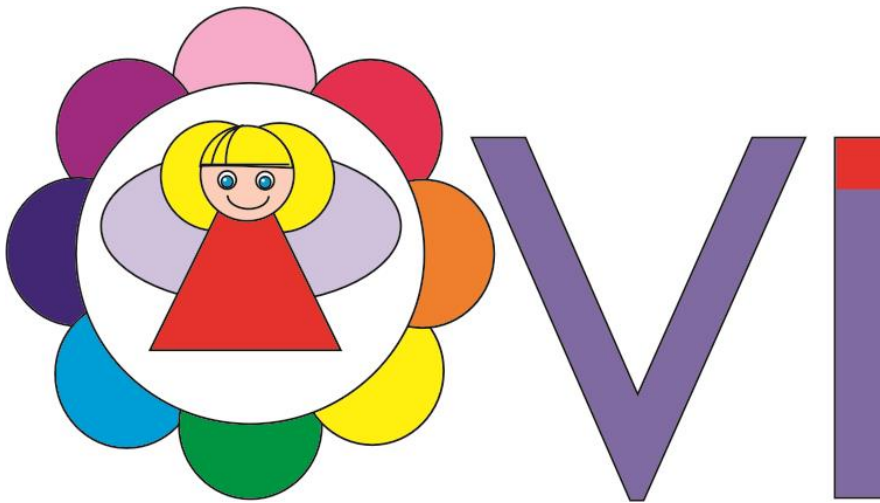

OM: 030959

Létavértesi Gyermeksziget Óvoda- Bölcsőde

HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAM

Módosított 10.
sz. változat
2024.

Készítette: az intézmény nevelőtestülete
Koordinálta, jóváhagyta, módosította: Harmati Zoltánné főigazgató

Tartalomjegyzék

BEVEZETŐ	7
Nevelési alapelveink	7
Törvényi hivatkozások	9
1. AZ ÓVODA ADATAI.....	11
1.2. Alapító okirat.....	12
2. AZ ÓVODA TÁRSADALMI.....	17
KÖRNYEZETE – HELYZETELEMZÉS	17
3. A KÖZPONTI ÉS A TAGÓVODA HELYZETKÉPE.....	20
SZEMÉLYI, TÁRGYI FELTÉTELEK	20
3.1. A Debreceni u. 1. sz. alatti központi óvoda jellemzői:.....	20
3.1.1. Csoportok megnevezése és logói:	20
3.1.2. A központi óvoda körzetéhez tartozó gyermekek összetétele a következő:	21
3.1.3. A központi óvodában a személyi feltételek a következők:	21
3.1.4. Óvodánk sajátosságai:	22
3.2. Az Irinyi u. 6. szám alatti tagóvoda jellemzői	24
3.2.1. A csoportok megnevezése és logói:	24
3.2.2. Az óvoda körzetéhez tartozó gyermekek összetétele a következő:	24
3.2.3. A tagóvoda személyi feltételei a következők:	25
3.2.4. A tagóvoda sajátosságai:	25
3.3. Intézményi szinten összefoglalva	27
4. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP.....	29
4.1. GYERMEKKÉP	29
4.2. ÓVODAKÉP	30
4.3. ÓVODAPEDAGÓGUS KÉP.....	31
4.3.1. Óvodapedagógusi kompetenciák:	33
4.4. DAJKA KÉP	34
4.5. PEDAGÓGIAI ASSZISZTENS KÉP	35
5. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA	36
6. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	38
6.1. Az óvodai nevelés kiemelt feladatai.....	39
7. AZ ÓVODA RENDSZERÁBRÁJA	40
8. A NEVELÉS KERETEI.....	41
8.1. Egészséges életmód alakítása	41
8.1.1. Testápolás	45

8.1.2. Öltözködés.....	46
8.1.3. Táplálkozás-étkezés.....	46
8.1.4. Alvás-pihenés	46
8.2. Óvó-védő tevékenységek	47
8.2.2. Védő-óvó előírások	48
8.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	50
8.3.1. Beíratás:	53
8.3.2. Befogadás:	53
8.4. Hagyományápolás, ünnepek, ünnepélyek az óvodában	54
8.4.1. A különbözőség elfogadása, megértése.....	55
8.5. Sajátos Nevelési Igényű gyermekek nevelése	57
8.6. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	60
9. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI	63
9.1. Játék.....	63
9.1.2. Az óvodáskorban megjelenő játékfajták.....	64
9.2. TEVÉKENYSÉGI FORMÁK.....	68
ALAPMŰVELTSÉGI ELEMELK KÖZVETÍTÉSE, ÁTADÁSA.....	68
9.2.1. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	68
9.3. Verselés, mesélés	78
9.3.1. A pedagógiai bábjáték helye a nevelési folyamatban.....	81
9.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	83
9.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	86
9.6. Mozgás	90
9.7. Munkajellegű tevékenységek	94
9.7.1. Az óvadás gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően javasolt munkatevékenységek felsorolása	95
9.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	99
10. Tehetséggondozás az intézményben	103
10.1. A KÖZPONTI ÓVODÁBAN FOLYÓ TEHETSÉGGONDOZÁS.....	103
10.1.1. Barangoló- környezet tehetséggonozó műhely	104
10.1.2. Csiri-biri – ének-zene tehetséggonozó műhely	104
10.1.3. Délibáb – mese- báb-dráma tehetséggonozó műhely.....	105
10.1.4. Dínom-dánom – néptánc tehetséggonozó műhely	105
10.1.5. Izgó-mozgó- mozgás tehetséggonozó műhely	106
10.1.6. Logi-lurkók- logika tehetséggonozó műhely	106
10.1.7. Szivárvány kezek- kézműves tehetséggonozó műhely	107
10.1.8. Varázsigé – anyanyelvi tehetséggonozó műhely	107

10.2.	A TAGÓVODÁBAN FOLYÓ TEHETSÉGGONDOZÁS.....	108
10.2.1.	Ének- zenei tehetségműhely	108
10.2.2.	Matematika-logika tehetségműhely	108
10.2.3.	Mozgás tehetségműhely	109
10.2.4.	Anyanyelv tehetségműhely	109
10.2.5.	Báb-dráma tehetségműhely	109
10.2.6.	Kézműves tehetségműhely	110
11.	Az óvodai élet megszervezése.....	111
11.1.	Napirend – Heti rend	111
12.	A NEVELŐMUNKA TERVEZÉSE, ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE	114
13.	AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE	118
13.1.	A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái.....	118
13.2.	Az óvoda és bölcsőde kapcsolata	119
13.3.	Az óvoda és az iskolák kapcsolata	119
13.4.	A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti kapcsolat	120
13.5.	Az óvoda egyéb kapcsolatai	120
13.5.1.	A fenntartó önkormányzattal.....	120
13.5.2.	A közművelődési intézményekkel	121
13.5.3.	Egészségügyi szervekkel.....	121
13.5.4.	Szakszolgálati intézményekkel	122
13.5.5.	Roma Nemzetiségi Önkormányzattal.....	122
13.5.6.	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal	123
13.5.7.	A Well Done Kft- vel Debrecen.....	124
13.5.8.	Oktatási Hivatallal.....	128
13.5.9.	Kulturális intézményekkel, programokat ajánló szolgáltatókkal	128
13.5.10.	Alapítvánnyal, civil szervezetekkel.....	128
13.5.11.	Egyházakkal	128
13.5.12.	Pedagógiai Oktatási Központtal	129
13.5.13.	Az intézményt támogató szervezetekkel	129
13.5.14.	A konyhával	129
16.	Az óvodába és az iskolába lépés feltételei	130
16.1.	Az óvodába lépés feltételei	130
16.2.	Az iskolába lépés feltételei	130
16.3.	Tankötelezettség - Felmentés	131
17.	A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, a szociális hátrányokat segítő tevékenységek	132
17.1.	Szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek	136

17.2. Óvodai szociális segítő feladatai.....	139
17. GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGEK.....	140
18. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM.....	142
18.1. Egészséges táplálkozás.....	142
18.2. 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek ellátásának speciális eljárásrendje	144
18.3. Minden napos testnevelés, testmozgás.....	145
18.3. Személyi higiéné.....	145
19. Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek,.....	147
a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának	147
megelőzése	147
19.1. A bántalmazás, erőszak megelőzése	148
19.2. Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás	150
20. Környezettudatos nevelés az óvodában.....	151
21. AZ ÓVODA SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI.....	161
22. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT.....	163
23. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	164
MELLÉKLETEK	165
1. sz. melléklet: Nyilatkozat.....	166
2. sz. melléklet: Eszközök jegyzése	167
3. sz. melléklet: Eszköztár-tagóvoda.....	172
4. számú melléklet: Szabályzat- és keretrendszerek, lehetőség az óvodán kívüli, óvodai nevelés idején	176

Mottónk:

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait.

Ő azt hiszi csak játszik.

De mi már tudjuk, mire megy a játék.

Arra, hogy a világban otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”

(Varga Domokos)

1990-től napjainkig sokféle változás történt a magyar társadalomban.

Új és egyre újabb társadalmi és gazdasági jelenségek látnak napvilágot, melyek hatást gyakorolnak a köznevelésre.

Mindezek következtében számolni kell ebben a szférában is a relatíve önállóságból fakadó célok és feladatok társadalmi szintű elvárásaival és az értékek megőrzésével.

A felsorolt kihívások 1990 óta folyamatosan az alkalmazás fókuszába helyeződtek a megjelenő törvények, rendeletek, utasítások tartalmának értelmében.

Az óvodában, mint a köznevelés alapozó egységében is elkészültek azok az alapvető dokumentumok, amelyek az említett kihívásokhoz illesztett **sajátos célokat, feladatokat** tartalmazzák szükséges eszközként szolgálva, s biztosítva a **társadalmi elvárásoknak történő megfelelést.**

A pedagógusok tudják, hogy az óvodai munkának ma a **n e v e l é s r e** kell fókuszálnia.

Az **Óvodai nevelés Országos Alapprogramját** alapul véve: a hazai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai, pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország alaptörvényeinek értékeit és az ország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeit követve fogalmazódnak meg óvodánk pedagógiai munkájának elvei.

Nevelési alapelveink

- Nevelő munkánkat a gyermeki személyiség **teljes** kibontakoztatására **irányítjuk.**
- Alapvető **fontossággal bír** gyermekeink védelmének, esélyegyenlőségének biztosítása, jogainak **érvényre juttatása** a nevelés és a törvények adta eszközökkel.
- Intézményünkben **evidencia** az egyenlő hozzáférés **lehetőségének érvényesítése** minden gyermek számára.
- **Tudjuk,** hogy a gyermekek nevelése **elsősorban** a család joga és kötelessége.
- Éppen ezért óvodánk **kiegészítő,** esetenként **hátránycsökkentő szerepet** tölt be a gyermekek **harmonikus fejlődése** érdekében.
- Helyi Pedagógiai Programunkkal **lehetőséget biztosítunk-** a központi Alapprogram függvényében- óvodapedagógusaink **pedagógiai nézetének, módszertani szabadságának érvényesülésére** gyermekeink érdekeinek védelmét **előtérbe helyezve.**
- Óvodánkban a **kiemelt** figyelmet igénylő gyermekek gondozását, nevelését, **sajátos nevelésigényű** gyermekek fejlesztését, együttműködve a szakemberekkel, szülőkkel, egyéni fejlesztési terv alapján **végezzük.**
- Ráhatásaink gyakorlatában **alapvetően biztosítjuk** gyermekeink egyéni képességeinek **differenciált** kibontakoztatását, szabad játékkal, mozgással, örömmel végzett tevékenységek **folyamatos, állandó** jelenlétével. **Egyéni differenciált fejlesztéssel, az inkluzív (elfogadás) pedagógia eredményeinek nyomon**

követésével próbáljuk felzárkóztatni a SNI gyermekeket- és továbbfejleszteni a kiemelkedően tehetségeseket.

- **Nevelőmunkánk folyamatában** az egészséges életmód, a környezettudatos szemlélet biztosításával az érzelmi, erkölcsi, közösségi, valamint anyanyelvi és értelmi fejlesztés harmóniáját **alapozzuk meg.**
- Szívesen állunk a családok mellé, tudomásul véve, hogy a gyermekek elsősorban a szülőké. Mi csupán részt vállalunk gondozásukban, nevelésükben és tanításukban. Meggyőződésünk, hogy a gyermekkor nem a kötelességek, hanem a szabad játék ideje, amely a tanulás és az életfontosságú beállítódások kialakulásának legszélesebb értelemben vett időszaka. Hisszük, hogy a gyermekekben rejlő potenciál csak megfelelő környezeti tényezők és feltételek biztosítása mellett bontakozhat ki teljes mértékben. Mi abban látjuk feladatunkat, hogy megtervezzük és biztosítsuk ezeket az optimális környezeti feltételeket.

Helyi Pedagógiai Programunk tartalmi és gyakorlati vonulatát a következő kérdésekre adott válaszokkal foglaltuk össze:

Mire neveljen a pedagógus?:

„A gyermekek nevelése során orientációs mintát kell adni számukra...

... csak hasznára lehet minden gyermeknek, individuumnak, ha olyan közösség tagja lehet, amelyben megismerheti szuverén, autonóm, választási és döntésszabadságával együtt ennek felelősségét, a többiekhez való viszonyában pedig önmagát, ha demokratikusan élő közösségben élhet.

Akkor felel meg a nevelés az ember természetének, ha abból indul ki, hogy minden ember olyan társas közegre vágyik, amelyben társadalmiságát megtapasztalhatja...”

Hogyan segíthet nevelőmunkája által a pedagógus?:

„Segíthet bizonyos erőket, tendenciákat megerősíteni, mégpedig az egymás iránti bizalom tendenciáit, az egymással való együttműködés, az egymásért érzett felelősség erőit.”

Miként segítheti elő ezt a pedagógus?:

„Azzal, hogy támogatja a pozitív emberi kapcsolatok kialakulását. Ezek pedig csak emberi együttességekben jöhetnek létre. Csak demokratikusan szervezett és működő közösségekben alakulhatnak ki azok a vonások az egyéneken, amelyek kifejlesztik benne a másokkal való együttműködés készségét és megízleltetik vele, a másokkal való morális, tisztességes, becsületes együttműködés örömét.”

A kérdésekre adott válaszokkal teljes mértékben azonosulni tud a nevelőtestület.

A Helyi Pedagógia Program ars poeticája, cél és feladatrendszere, kimeneti követelményei tartalmát tekintve megpróbálják igazolni az előbbi válaszokat.

A Létavértesi óvodapedagógusok e **fontos és meghatározó** alapidokumentum mentén 1999. szeptember 1. óta dolgoznak.

A bevételek vizsgálatot, kiegészítéseket az éppen aktuális törvényi változások okán folyamatosan, illetve 5 évenként végzi el a nevelőtestület.

Generális átalakítást nem kellett alkalmazni a 2004-ben elfogadott programban, mivel a tapasztalat szerint erre **szükség nem volt!**

Így a jelzett időtől 2010-ig az úgynevezett 2. sz. program verzió szerint végezték nevelő, fejlesztő munkájukat pedagógusaink.

Mindezek után a 2009/2010-es tanév végére készült el a Helyi Pedagógiai Program 3. sz. módosított változata.

2010-ben történt a program átfogó elemzése, amikor a változásokat figyelembe véve egységes szerkezetbe foglalt módozatú változatot fogadott el a nevelőtestület.

Az Országos Alap Program újbóli változtatása, törvényi változások **2013-ban ismét indokoltta tették a Helyi Pedagógiai Program módosítását.**

Immár a vonatkozó törvények szellemében **2015. szeptember 01-től** a legújabb elvárásoknak is eleget téve a program **6. sz. verziója** szerint dolgozhatnak az óvodapedagógusok.

Az Alapprogram módosítása miatt **2018 szeptemberében** elkészült a program **7. sz. verziója.**

Az aktuális változásokat követve, **2020 augusztusában** elkészült a program **8. sz. verziója.**

2022-ben elkészült a **9. számú** verzió, amelyet a törvényi módosítások miatt aktualizáltuk.

2024-ben pedig elkészült a **10. számú** változat. Ebben nemcsak a törvényi változásokra reagáltunk, hanem a közalkalmazotti státusz megszűnésére is. A pedagógusok immár köznevelői feladatokat látnak el.

Törvényi hivatkozások

- Magyarország alaptörvénye (2011. április 25.)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- A Kormány 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelete a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023.évi LII. törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. VIII.28.) Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 2003. évi CLXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997.évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- A 363/2012. évi (XII. 17.) Kormány rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- A 32/1997. évi (XI. 5.) MKM rendelet a Nemzeti etnikai kisebbségi óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról.
- Az 1021/2004. évi (III. 18.) Kormány határozat a romák társadalmi integrációját elősegítő kormányzati programról és az azzal összefüggő intézkedésekről.
- A 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- Környezetvédelmi Törvény (1995.évi LIII.) törvény a környezet védelmének általános szabályairól
- Létavértes Város Önkormányzata - Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Létavértes Város Önkormányzatának az intézményre vonatkozó rendeletei.
- Az Arany János Általános Iskola pedagógiai programja.

- Az Irinyi János Általános Iskola pedagógiai programja.
- https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/Tanevkezdes2020/VIII_2997_2_2021_2.sz.melleklet.pdf (Eszköz és felszerelési jegyzék)
- https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok

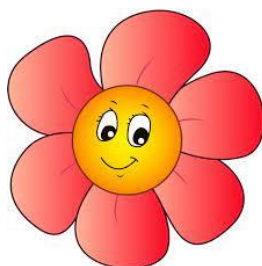
Intézményünk vezetése és nevelőtestülete, alkalmazotti közössége **arra törekedett**, hogy jelenlegi módosítások révén a Helyi Pedagógiai Programunk megfeleljen a ma társadalmi elvárásainak, törvényi változásainak.

A programban megfogalmazott **értékek**, a nevelésben közvetlen és közvetett partnerként résztvevők számára **képviselhetők és felvállalhatók**.

A „Létavértesi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde” óvodapedagógusai és dolgozói tudják és vallják, hogy minden tudás és tett csak annyit ér, amennyi átadható és vehető belőle.

L é t a v é r t e s, 2024. július 03.

Létavértesi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde nevelőtestülete

1. AZ ÓVODA ADATAI

Az óvoda neve:	Létavértesi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde
Az óvoda címe, székhelye:	4281 Létavértes, Debreceni u. 1. sz.
Az óvoda telefonszáma:	52/376 135, fax: 52/376- 135
Az óvoda fenntartója és felügyeleti szerve:	Létavértes Városi Önkormányzat Képviselő testülete
Az óvoda fenntartójának címe, telefonszáma:	4281 Létavértes, Kossuth u. 4. sz. 52/ 376-101, 376-345
Az óvoda alapítás éve:	1950.
Az óvoda OM azonosítója:	030959

1.2. Alapító okirat **Alapító okirat** módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) és (3) bekezdése alapján a(z) Létavértesi Gyermeksziget Óvoda-bölcsőde alapító okiratát a következők szerint adom ki:

1. A költségvetési szerv **megnevezése, székhelye, telephelye**

1.1. A költségvetési szerv

1.1.1. megnevezése: Létavértesi Gyermeksziget Óvoda-bölcsőde

1.2. A költségvetési szerv

1.2.1. székhelye: 4281 Létavértesi Debreceni utca 1.

1.2.2. telephelye(i):

	telephely megnevezése	telephely címe
1	Főzőkonyha	4281 Létavértesi, Kossuth utca 8.
2	Tálalókonyha	4283 Létavértesi, Irinyi utca 8.
3	Tálalókonyha	4284 Kokad, Petőfi utca 22.

2. A költségvetési szerv **alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések**

2.1. A költségvetési szerv alapításának dátuma: 2006.01.01.

2.2. A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv

2.2.1. megnevezése: Létavértesi Városi Önkormányzat

2.2.2. székhelye: 4281 Létavértesi, Kossuth utca 4.

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

3.1. A költségvetési szerv irányító szervének

3.1.1. megnevezése: Létavértesi Városi Önkormányzat Képviselő-testülete

3.1.2. székhelye: 4281 Létavértesi, Kossuth utca 4.

3.2. A költségvetési szerv fenntartójának

3.2.1. megnevezése: Létavértesi Városi Önkormányzat

3.2.2. székhelye: 4281 Létavértes, Kossuth utca 4.

4. A költségvetési szerv tevékenysége

4.1. A költségvetési szerv közfeladata: Óvodai nevelés, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CVC. törvény előírásai szerint. Bölcsődei ellátás a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 42. §-a és 42/A. §-a alapján, a 43. §. (1) bekezdés szerinti bölcsőde keretén belül. A Gyvt. 21. §., 21/A. §, 21/C. § szerinti intézményi és intézményen kívüli, szünidei gyermekétkeztetés biztosítása.

4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	851020	Óvodai nevelés

4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége: A gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig tartó, a teljes óvodai életet átívelő foglalkozásokat és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is magában óvodai nevelési tevékenységgel összefüggő feladatok ellátása.

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének szakmai feladatai. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek, akik szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási) enyhe mértékben értelmi és beszéd fogyatékos, enyhe mértékű autizmus spektrum zavarral küzd.

Az óvodai ellátottak és köznevelési intézményben tanuló ellátottak részére biztosított étkezéssel összefüggő feladatok ellátása.

A köznevelési intézményben a pedagógusok és más munkavállalók részére biztosított étkezéssel összefüggő feladatok ellátása.

A rászoruló gyermekek intézményen kívüli szünidei étkeztetésének biztosításával összefüggő feladatok ellátása.

Gyermekek bölcsődében történő ellátása keretében a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosítja.

A bölcsődei ellátottak részére nyújtott gyermekétkeztetéssel összefüggő feladatok ellátása.

4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	041233	Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás
2	091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
3	091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
4	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetői feladatai
5	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
6	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
7	104037	Intézményen kívüli gyermekétkeztetés
8	104031	Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása
9	104035	Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében

4.5. A költségvetési szerv illetékessége, működési területe: Létavértes város közigazgatási területe

Feladat-ellátási megállapodás alapján intézményi és intézményen kívüli gyermekétkeztetési feladatok ellátása vonatkozásában Kokad község közigazgatási területe.

5. A költségvetési szerv szervezete és működése

- 5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje: a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényben és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény előírásai szerint az intézményvezető megbízása nyilvános pályázat útján történik. A költségvetési szerv vezetőjét Létavértes Városi Önkormányzat Képviselő-testülete nevezi ki határozott – 5 év – időre.

Az intézményvezető felett az egyéb munkáltatói jogkört a polgármester gyakorolja.

- 5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
1	Munkaviszony	A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
2	Megbízási jogviszony	A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
3	Közalkalmazotti jogviszony	A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény
4	Közfoglalkoztatási jogviszony	A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény

6. A köznevelési intézményre vonatkozó rendelkezések

- 6.1. A köznevelési intézmény

6.1.1. típusa: többcélú intézmény, óvoda-bölcsőde

6.1.2. Alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése: óvodai nevelés, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

6.1.3. gazdálkodással összefüggő jogosítványok: Pénzügyi-gazdasági-számviteli feladatait Létavértesi Közös Önkormányzati Hivatal – székhelye: 4281 Létavértes, Kossuth utca 4. - látja el.

- 6.2. A köznevelési intézmény tagintézménye(i):

	tagintézmény megnevezése	tagintézmény címe
1	Létavértesi Gyermeksziget Óvoda-Bölcsőde Tagóvodája	4281 Létavértes, Irinyi utca 1.

- 6.3. A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám

	feladatellátási hely megnevezése	alapfeladat megnevezése	munkarend megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Létavértesi Gyermeksziget Óvoda-Bölcsőde (óvoda)	óvodai nevelés a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési		285 fő 15 fő

		igényű gyermekek óvodai nevelése		
2	Létavértesi Gyermeksziget Óvoda-Bölcsőde (bölcsőde)			28 fő
3	Létavértesi Gyermeksziget Óvoda-Bölcsőde Tagóvodája	óvodai nevelés a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése		80 fő

6.4. A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon:

	ingatlan címe	ingatlan helyrajzi száma	vagyon feletti rendelkezés joga vagy a vagyon használati joga	az ingatlan funkciója, célja
1	4281 Létavértes, Debreceni utca 1.	1595/1	használati jog	óvoda, bölcsőde tálalókonyha
2	4283 Létavértes, Irinyi utca 6.	216	használati jog	óvoda
3	4281 Létavértes, Kossuth utca 8.	1457	használati jog	főzőkonyha
4	4283 Létavértes, Irinyi utca 8.	214	használati jog	tálalókonyha
5	4284 Kokad, Petőfi utca 22.	316	használati jog	tálalókonyha

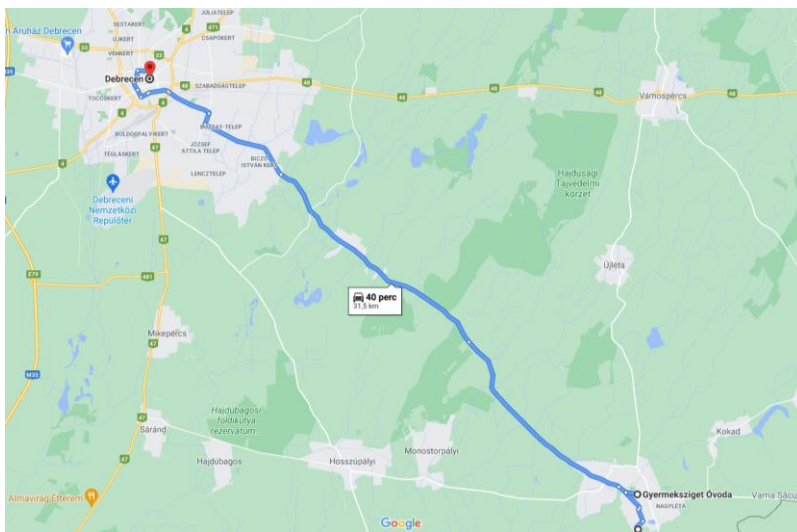
ZÁRADÉK

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 5. § (4) bekezdése alapján a Magyar Államkincstár nevében igazolom, hogy jelen alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövege megfelel az alapító okiratnak a LÉTAVÉRTESI GYERMEKSZIGET ÓVODABÖLCŐDE 2023. december 21. napján kelt, 2024. január 01. napjától alkalmazandó Lv/9960-2/2023. okiratszámú módosító okirattal végrehajtott módosítása szerinti tartalmának.

Kelt: Debrecen, 2023. december 22.

2. AZ ÓVODA TÁRSADALMI KÖRNYEZETE – HELYZETELEMZÉS

Létavértes kisváros Hajdú-Bihar vármegye dél-keleti részén található, Debrecenről 28 km-re, a román határ mellett.

A lakosság száma **7118 fő** a legutóbbi adatok szerint.

A település természeti szépségeit adják: az erdős, ligetes, dimbes-dombos tájak, s az élővizekkel is átszőtt szőlőskerti részek, a várost karéjban ölelő, gondosan művelt szántóföldi parcellák.

Nevezetességek, amelyeket

az óvodás gyermekek megismerhetnek: kétpólusú városközpont, Vízi vágóhíd, Létavértesi Irinyi János Kiállító Terem és Arborétum, öt templom, Művelődési Ház és Könyvtár, uszoda, játszóterek és tájházak, Rozsnyai István Muzeális Gyűjtemény és Jurtatábor, Létai Levendulás.

A város lakóinak többsége óvja, védi, gondozza környezetét, s arra neveli utódait is.

A lakosság jelentős száma tradicionálisan növénytermesztésből és állattartásból él.

Jelen vannak a településen a humán értelmiséget képviselő köznevelők és köztisztviselők csoport mellett az agrár, a műszaki és egészségügyi szakemberek is vállalkozóként.

A városban a munkahelyi lehetőségek beszűkültek és a munkanélküliségi ráta növekedett.

Sok a szociálisan hátrányos helyzetű, segélyből élő ember és család.

Az előbbieken vázolt rétegződésből adódik, hogy az intézményekben növekvő tendenciát mutat a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.

Az óvoda összlétszámából **8,5 %** hátrányos helyzetű, és **55%** a halmozottan hátrányos helyzetű kisgyermek.

A városban jelentős számban élnek a roma nemzetiséghez tartozó emberek.

A város infrastrukturális mutatói jók, minőségében és számszerűségében fejlődést mutatnak.

Az egészségügyi ellátást a három háziorvosi, egy gyermekorvosi, két fogorvosi körzet, mentőállomás, valamint a **három** védőnői körzet, **egy** iskolai védőnő, s a **24 órás** orvosi ügyelet biztosítja.

A lakosság egészségének preventív és gyógyító ellátását szolgálja a térségi feladatokat is ellátó: **Érmelléki Egészségcentrum és Szakrendelő.**

Örvendetes tény: 2018. szeptember 1-től két csoporttal bölcsődei ellátás is biztosított a városban.

A fiatalodó lakosság egy része már régen várt erre a lehetőségre.

Ez az intézmény szükséges szolgáltatásként funkcionál a város népességmegtartó képességének növekedéséhez!

A köznevelés intézményhálózata is teljes a településen.

Elemei: Létavértesi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde, Arany János és Irinyi János Általános Iskolák.

A nevelőmunkát segíti: a Hajdú-Bihar Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Derecskei Tagintézménye.

A kultúra szolgálatában áll: a Művelődési Ház és Könyvtár a mindenki számára elérhető internet hozzáféréssel.

Programjaik egyre inkább hasznosulnak a felnövekvő generációk nevelődésében.

A lakosság egészségét a rendszeres mozgás és sportolási lehetőséget biztosítja a városi Sporttelep komplexuma, s az iskolai Sportcsarnok és tanuszoda.

Az utóbbi időben a versenysportok szakosztályai is aktív működést tanúsítanak a tehetségek gondozásában, fejlesztésében, az utánpótlás nevelésében. (lásd: óvodai labdarúgás, kézilabda, úszás vonatkozásait)

Az előbbieken bemutatott természeti, társadalmi környezetben élnek a létavértesi emberek, többek között óvodapedagógusok, egyéb dolgozók és gyermekek is.

A 2,5 – 7 (legfeljebb 8) éves korú gyermekek óvodai nevelését biztosítja a Létavértesi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde két óvodaegységben, 14 gyermekcsoportban, 380 férőhelyen.

Az intézményünkben működik a bölcsődei egység, ahol 20 hetes kortól tudjuk gondozni a gyermekeket.

Az intézményben a gyermekcsoportok szervezése életkor szerint, homogén és heterogén formában történik.

Az integrációs stratégiának több évtizedes hagyománya van az intézményben.

Konkrét törvényi keretek között 2007/08-as tanévtől kezdődően fontos része lett az intézmény programjának az óvodai integrációs tevékenység.

Pályázati keretek között jelentős összegeket nyert az intézmény a témával kapcsolatos tárgyi-személyi feltételek fejlesztésére, gyarapítására.

A 2014-2015-ös nevelési évtől a szülői igényeknek megfelelően a fenntartó képviselőtestületi döntése alapján egy játékos nyelvi (angol) csoport indult, így a gyermekközösség fent említett összetétele nem biztosított.

A városban élő SNI-s gyermekek nevelését az alapító okiratban megfogalmazottak szerint vállalja az intézmény, a külső szakemberek fejlesztő iránymutatása, segítsége alapján.

Az ilyen állapotú gyermekek fejlesztése **egyéni terv szerint** történik.

Az óvodáskorú gyermek populáció neveléséhez, fejlesztéséhez a központi elvárásoknak, vonatkozó törvényeknek és a helyi sajátosságoknak is megfelelő Pedagógiai Program ad tartalmat, formát és kereteket.

Mindkét óvodaegység ezzel a programmal dolgozik egy-egy sajátosság hangsúlyozása mellett.

A program fő tartalmi vonulata, a pedagógiai folyamat központi moduljai: az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés, mozgásfejlesztés, értelmi nevelés, szocializáció, differenciáló, egyéni fejlesztő metódussal.

A tartalmi munka megvalósításának színterei a 10 csoportos központi óvoda és a 4 csoportos tagóvoda.

A pedagógiai munka eredményességét a sokoldalúan képzett pedagógusok és egyéb munkatársak közössége biztosítja.

A vezetés jól összeszokott, igényes, következetes, innovatív egyénből áll.

Az intézmény 2002-től a Comenius I. Partnerközpontú Intézményi Minőségbiztosítási modellt, majd 2015 szeptemberétől az Intézmény Önértékelési rendszert vezette be a pedagógiai munka értékelése, fejlesztése érdekében. 2017. szeptembertől az intézményi teljesítményértékelés került bevezetésre.

A pedagógiai munka minőségének megerősítését fokozza a többszöri elismerő szakmai, gazdasági, tanügyigazgatási ellenőrzés, valamint a sikeres pályázatok is.

A Helyi Pedagógiai Programban megfogalmazott cél-és feladatrendszer és a kimeneti eredmények jól szolgálják a gyermekek kiegyensúlyozott és időben történő iskolakezdését.

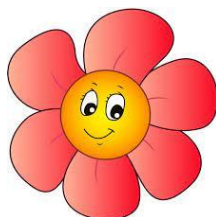
A Létavértesi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde a 2018-2019-es nevelési évben elnyerte a Boldog Óvoda címet! A „Boldog Óvoda” kezdeményezés mögött a „Jobb veled a világ” alapítvány áll.

Olyan óvodák vehetnek részt ebben a projektben, akik fontosnak tartják azt, **hogy a gyermekeket** már óvodás kortól **tudatosan a pozitív gondolkodásra neveljék.** Ennek érdekében minden hónapban egy alkalommal tartanak egy „**boldog órát**”, ahol játékosan formálják érzelmi hozzáállásukat.

Az óvodai életünk mindennapjaiba is próbáljuk beleszőni az optimista gondolkodást vidám játékos tevékenységek szervezésével minél több boldog percet okozva gyermekeink számára.

2023-ban megpályáztuk a „**Zöld Óvoda**” címet, melyet 87,5%-os eredményt elérve, nyertünk el. 2024 januárjától birtokoljuk a címet.

A különböző közös tennivalók a munkaközösségek, munkacsoportok, szülői klub, nevelőtestületi értekezletek és tréningek, továbbképzések, ünnepségek és kirándulások nagymértékben hozzájárulnak egymás értékeinek megismeréséhez, az egységes szellemű, hatékony, mérésen és minősítésen alapuló nevelőmunka kiteljesedéséhez.

3. A KÖZPONTI ÉS A TAGÓVODA HELYZETKÉPE SZEMÉLYI, TÁRGYI FELTÉTELEK

3.1. A Debreceni u. 1. sz. alatti központi óvoda jellemzői:

A központi óvoda épülete az Új Magyarország Fejlesztési Program által meghirdetett pályázat révén épült **meg 2010-ben**.

Ebben a XXI. századi új épületben a létei részen található három óvodaegység fúziója jött létre. A komplexumban **10** óvodai és **2** bölcsődei csoportba járó gyermekek nevelése, gondozása történik.

Az óvodai férőhelyek száma, **300** fő, a bölcsődei férőhelyek száma **28** fő.

3.1.1. Csoportok megnevezése és logói:

„A” OLDAL
Eperke csoport

Katica csoport

Delfin csoport

Szívecske csoport

„B” OLDAL
Pillangó csoport

Mazsola csoport

Bóbita csoport

Csicsergő csoport

Maci csoport

Kisvirág csoport

3.1.2. A központi óvoda körzetéhez tartozó gyermekek összetétele a következő:

Növekvő tendencia mellett **8 %** hátrányos helyzetű és **51 %** pedig halmozottan hátrányos helyzetű családból érkezik az óvodába.

2008. szeptember 1-től az alapító okiratban foglaltak alapján történik az **SNI-s gyermekek integrált nevelése.**

A fent említett adatokból kiderül, hogy minden óvodás korú gyermek felvételt nyer **2,5-3 éves korától.**

Az intézmény épületkomplexuma a város egyik fő utcájából nyílik a Sportcentrum szomszédságában.

Az óvoda épülete szinte érintetlen természetes környezetben helyezkedik el, amit csend és nyugalom vesz körül.

A tágas, világos csoportszobák mellett minden kiszolgálóhelyiség a gyermekek maximális komfortérzetét szolgálja.

Az épületen belül adott minden gyermek számára: tornateremben történő mozgás, különböző fejlesztő foglalkozásokon való részvétel, csoportonkénti mosdó, öltözőhelyiség és fedett terasz.

Lehetőség van a családdal, egyéb közvetett és közvetlen partnerekkel történő kapcsolattartás színhelyének biztosítására is, ünnepségek, ünnepélyek rendezésére.

Biztosított a könyvtárral is rendelkező nevelői szoba, öltöző helyiségek, tálaló konyha a legkorszerűbb konyhatechnikával, orvosi szoba és elkülönítő, mosókonyha, játéktárolók, szertárak, raktárak.

Ebben az épületben található az óvodavezető, általános helyettes székhelye és itt működik az óvoda adminisztrációs központja is.

A bútorkészlet, illetve a többi berendezési tárgy teljes egészében igazodik a gyermekek méretéhez, megfelel a korszerű minőségi követelményeknek mind kényelmi, esztétikai és biztonsági szempontból.

A dekorációnál természetes hatású anyagok dominálnak, harmóniát árasztó színekkel, formákkal. A szakmai eszközállomány, a játékkészletek minőségében és mennyiségében is célorientáltan szolgálják a mindennapi nevelőmunkát.

Az udvar életkor specifikusan tagolva, különböző mozgásfejlesztő játékokkal és stabil – mobil eszközökkel szolgálja a gyermekek kinti szabad játék tevékenységét.

Az egész épületkomplexum akadálymentesített.

A környezettudatos magatartás kialakulását szolgálja a napkollektoros vízmelegítő rendszer és termálvízzel megoldott fűtés.

3.1.3. A központi óvodában a személyi feltételek a következők:

Az óvodapedagógusok száma **21 fő**, ebből **1 fő** függetlenített főigazgató, plusz **1 fő** intézményi logopédus. A nevelőtestület életkor szerinti összetétele fiatalodó tendenciájú.

Minden gyermekcsoport életét többségében egymást jól kiegészítő óvodapedagógus párok irányítják.

Az elmúlt években minden óvodapedagógus teljesítette a **120 órás továbbképzési** kötelezettséget, vagy valamilyen területen szakvizsgázott.

A plusz végzettség, továbbképzés a következő területeken jellemző: differenciáló fejlesztés, mérés-értékelés, kompetenciafejlesztés, kommunikáció és beszédfejlesztés, logopédia, integráció, gyermekvédelem, báb- és drámapedagógia, tanügyigazgatás, közoktatás vezetés, játék és szabadidő tervezés, tehetséggondozás, mentorpedagógia.

A továbbképzési rendszer finanszírozásának változásai miatt a jövőben pályázat útján, vagy önköltséggel lehet plusz végzettséget szerezni.

A nyitvatartási idő egészére (6³⁰-tól 17³⁰-ig) óvodapedagógusi jelenlét biztosított. Az óvoda nyitvatartási ideje igazodik a szülők igényeihez.

Minden óvodapedagógus bekapcsolódhat érdeklődése és plusz képzettsége szerint valamelyik munkacsoportba vagy munkaközösségbe.

Távlati célként említhető, hogy minden óvodapedagógus rendelkezzen képességfejlesztés területén plusz képzettséggel, szakvizsgával.

A nevelőmunka aktív segítői: 1 fő adminisztrátor, 3 fő pedagógiai asszisztens, melyből 1 fő gyógypedagógiai végzettséggel rendelkezik és 10 fő szakképzett dajka. Munkájukat a korszerű követelményeknek megfelelően a munkaköri leírásuk szerint végzik.

A dajkák az elvárásoknak megfelelő rendet és tisztaságot rugalmasan kialakított munkamegosztás alapján látják el igazodva a törvényi változásokhoz is!

Az intézmény textíliáinak és védőruháinak tisztán tartásáról **1 fő** mosónő gondoskodik.

Mindkét óvodaegység épületét, udvarát, berendezését **1 fő** karbantartó felügyeli és tartja rendben.

3.1.4. Óvodánk sajátosságai:

Báb-dráma munkaközösség működése

Az óvodában **2008-ban alakult** meg az óvodapedagógusokból álló báb-dráma munkaközösség.

A Cifra Palota bábcsoport tagjai **célul tűzték ki, hogy minden évben bábszínpadra állítanak egy vagy több népmesét, vagy kortárs mesét az óvodás gyermekek örömére.** Ez a tevékenység magába foglalja a mese dramatizálását, bábok, díszletek és jelmezek elkészítését, s a bábjáték előadását.

Az elkészült bábelőadást az óvoda nyitott rendezvényein, a gyermekek szüleikkel közösen tekinthetik meg. A bábcsoport tagjai Létavértes város rendezvényein is fellépnek.

A munkaközösség célja a magyar kultúra és néphagyomány éltetése, értékek felmutatása és megőrzése a magyar népmesék, a kortárs mesék és a pedagógiai bábjáték segítségével.

A munkaközösség több alkalommal képviselte Létavértest és a Gyermeksziget Óvoda-Bölcsődét országos rendezvényeken.

Rendszeres résztvevői a Budapesti Pedagógus Bábtalálkozónak. Számos **díjat, kitüntetést kapott a bábcsoport és annak tagjai** vármegyei, országos szinten egyaránt, a teljesség igénye nélkül: a Hajdú – Bihar vármegyei Bábfórumon minden évben arany fokozat, Különdíj, Mészáros Vincéné díj, Létavértes Gyermekéiért díj.

Az évek során **gazdag bábgyűjteményt** hozott létre a közösség, melyet több alkalommal láthatták az érdeklődők kiállítás keretein belül, többek között a Vojtina Bábszínházban, Debrecenben, 2017-ben.

Bábpedagógiai módszertani nap keretén belül megosztják tudásukat a kollektíva többi pedagógusával is. 2017-ben, a módszertani napot kiállítással kötötték egybe, ahol a vármegye több településéről is érkeztek érdeklődő óvodapedagógusok.

A **fenntarthatóság** jegyében bábjaikat többnyire újrahasznosított anyagokból készítik: egyedi bábok készültek régi esernyőkből, PET palackok felhasználásával, melyeket esztétikusan bevonnak természetes anyagokkal.

Ezt a szemléletet az óvodapedagógusoknak és a szülőknek is sikerült továbbadni, közös műhelymunka keretein belül, ahol együtt készítettek bábót a gyermekeknek.

Boldog Óvoda

Intézményünk minden évben megpályázza a Boldog Óvoda címet, mert módszerét eredményesnek és hatékonnak tartja a gyermekek érzelmi intelligenciájának fejlesztése érdekében.

Zöld Óvoda

Óvodánk 2024 januárjától büszkén viselheti a Zöld Óvoda címet, mivel 85,5%-os eredményt értünk el az intézménnyel szemben támasztott szigorú kritériumok teljesítésében. Intézményünk elkötelezett a fenntarthatóság mellett, amit többek között a geotermikus fűtés és a napkollektorok által biztosított melegvíz használata is bizonyít. Továbbá, óvodánk saját kiskerttel és komposztálóval is rendelkezik, melyek lehetőséget nyújtanak a gyermekek számára a környezettudatos életmód gyakorlati elsajátítására. Ezek az elemek nemcsak környezetbarát megoldások, hanem a gyerekek és a közösség számára is értékes tanulási tapasztalatokat nyújtanak.

Az óvodapedagógus kollektíva fontos és kiemelt feladatának a következőket tekinti:

- A szocializáció, a közösségi nevelés kiemelt kezelését.
- Differenciált, személyre szabott, esélyt növelő hátránykompenzálást, tehetséggondozást az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével.
- Kommunikációt és anyanyelvi nevelést báb- és drámajátékkal.
- A Cifra Palota óvónői bábcsoport működtetését.
- Hagyományok és helyi népszokások éltetését, értékeinek megőrzését, továbbadását, hazaszeretet és a szülőföldhöz kötődés erősítését.
- Környezettudatos magatartás kialakítását, környezetvédelemre nevelést.

3.2. Az Irinyi u. 6. szám alatti tagóvoda jellemzői

A tagóvoda nem önálló gazdálkodási szerv, a közösen készített pedagógiai program és az főigazgató munkaterve alapján működik. Az épületben négy gyermekcsoport található.

3.2.1. A csoportok megnevezése és logói:

Zümi csoport

Cirmi csoport

Bambi csoport

Szivárvány csoport

3.2.2. Az óvoda körzetéhez tartozó gyermekek összetétele a következő:

Férőhelyek száma **80 fő**. **8 %** a hátrányos helyzetű és **64 %** a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.

Az óvoda a vértesi városrész központjában található.

Az épület nagyobbik szárnya több mint százéves. Irinyi János családi házából lett kialakítva. Jelenlegi állapotát többszöri bővítéssel és újítással nyerte el. **Az épület műemlék jellegű, amit a homlokzaton található névtábla is jelez.**

Az óvoda szomszédságában az Irinyi János Általános Iskola felújított központi épülete található, EU-komfortú szabadidő park, az udvarán a Létavértesi Irinyi János Kiállítóterem és Arborétum.

A nevelés-oktatás két komplexuma mellett emeli a város központjának színvonalát, gazdagságát a folyamatosan bővülő, szépülő Vértesi Református Szeretetház, állandó néprajzi kiállítással, jurta táborral. A Szeretetház lakói és dolgozói körében is rendszeresen és szívesen látott vendégek a gyermekek és az óvoda alkalmazotti köre.

Az iskolával természetes módon jó kapcsolatot ápol az intézmény közössége.

Az óvoda épületében **4 csoportszoba** található, 1 tágas, 2 közepes, 1 pedig kisebb alapterületű. A gyermekek mozgásfejlesztését szolgálja a **jól felszerelt tornaszoba**. Az épületben található kiszolgálóhelyiségek: az öltöző és zsibongóként működő folyosó rendszer, felnőtt, gyermekmosdó és WC, tálalókonyha, vezetői iroda, több funkciós szertár.

Az épület komfortfokozata teljes körű. Az óvoda bútorzata, a berendezést kiegészítő kellékei korszerű igényeknek és ízlésnek megfelelő. A belső és külső miliók eszközeinél a természetes anyag használata dominál. A **játékállomány** és a szakmai eszközök tára pályázati úton, a szülők közösségének támogatása révén, s az óvodai dolgozók ötletes és kreatív munkájának köszönhetően **intenzíven gyarapodott mennyiségében és minőségében**. Az óvoda általános és specifikus felszereltsége hatékonyan biztosítja a differenciált, egyéni képességfejlesztést minden területen.

Az épületegységben büszkeséggel említhető EU szabványnak **megfelelő játékokkal felszerelt tágas, árnyékos udvar**, amit a 2017-2018-as tanév végén vehettek birtokba a gyermekek.

Az épület hiányosságai:

- ✓ fedett, külső terasz
- ✓ hátsó kijárat az udvarra
- ✓ az épület tetőcseréje

Ezeket a hiányosságokat az elkövetkezendő években tervszerűen ütemezve pótolni szükséges.

3.2.3. A tagóvoda személyi feltételei a következők:

A **megfiatalodott óvodapedagógus kollektíva nyolc tagú**. Mindenki főiskolai végzettséggel rendelkezik.

Az óvodaegység élén **tagóvoda igazgató** áll. Sokoldalúan képzett, elméletben és gyakorlatban is megfelelően hasznosítható segítséget tud nyújtani a fiatal kollektíva számára.

A nevelőmunka közvetlen segítői: 1 fő pedagógiai asszisztens, 4 fő szakképzett dajka. Feladataikat a munkaköri leírás szerint végzik.

A tagóvoda teljes alkalmazotti körére jellemző: **új iránti nyitottság, igényes és korszerű nevelőmunka, környezettudatos magatartás**. Erényünké fejlődött minden vonatkozásban a csapatszellem.

Az utóbbi időben leginkább olyan továbbképzéseken gyarapítottuk az ismereteiket, mint: mérés-értékelés, képességfejlesztés, integráció, drámapedagógia, kompetenciafejlesztés, tehetséggondozás, közoktatás vezető, mentorpedagógia.

A fiatal, pályakezdő óvodapedagógusok rendszeresen és következetesség mellett számíthatnak az idősebb kollegák támogató segítségére.

A gyermekcsoportok életét egymást kiegészítő óvodapedagógus párok irányítják.

A nyitvatartás teljes intervallumában (6³⁰–17³⁰) biztosított az óvodapedagógus jelenléte.

3.2.4. A tagóvoda sajátosságai:

Tagóvodánk sajátossága a **hagyományörzés**, amely átfogja a teljes óvodáskor nevelő fejlesztő munkáját, az Alapprogramban meghatározott pedagógiai alapelvek szerint. Az óvodai nevelést a néphagyomány-ápolás érzelmekre ható eszközrendszerével gazdagítja, hat a gyermekekre, alakítja a családok szemléletmódját.

Meggyőződésünk, hogy az óvodás korú gyermeknek joga van a nemzetet éltető hagyományokat megismerni, pozitív élményeket szerezni, hiteles, követendő mintákat kapni. Az óvodás gyermek társaikkal, családtagjaikkal, olyan külsőségekben, tartalmukban visszatérő élményeket él át, amelyek otthonához, szülőföldjéhez kötik, életre szóló útravalót kap.

A 3-7 éves életkor érzelmileg és értelmileg fogékony időszak, tagóvodánk erre a fogékonyságra alapoz. A **gyermek játéka örömet és boldogságérzetet ad, jól egyesíthető a néphagyomány ápolásával**, mindez kiegészül a család aktív közreműködésével.

Az óvodában kialakított hagyományok jelentősen szolgálják a közösséggé formálódást. Meggyőződésünk, hogy az ünnepelni tudás képességének alakítását, a néphagyomány ápolása, a természet és a társak szeretetére nevelés segíti elő.

A gyermekek évről évre örömmel vesznek részt a jeles napokat megelőző közös készülődésekben, számukra az ünnepnap a várva várt nap. A népszokások jelentős része a naptári évhez fűződik, az évszakok váltakozásához.

Amikor az ünnep napján a gyermeket körülvevő felnőttek magatartása és a környezet jelzései (ünnepi jelképek) hitelesek, a naphoz kapcsolódó közös élmények a gyermekben mély érzelmi nyomokat hagynak.

Átérik az ünnepnapok másságát a bensőséges összetartozás élményét, megalapozódik az „ünnepelni tudás” képessége. Ezek a gyermeki élmények hatnak a családok szemléletmódjára, az óvoda megteremti a családokkal való együttműködés sajátos formáit.

A hagyományörzés érzelmeket kiváltó hatásából fakadóan az érzelmi nevelés mindhárom területet áthatja. A hagyományörzés érzelmi hatástöbblete, az örömmel átélt aktivitás, az egészségnevelés, a szocializálódás, az értelemfejlesztés mozgató ereje. Ez vonul át az óvodai élet valamennyi tevékenységformáján, a fejlesztés területein, vagyis áthatja az egész nevelési rendszerünket.

A néphagyományörzésbe ágyazódó gyermeki tevékenységformák:

- ✓ a játék,
- ✓ a mozgás,
- ✓ a külső világ tevékeny megismerése,
- ✓ az esztétikai jellegű tevékenységek.

Óvodapedagógusaink törekednek arra, hogy:

- a népi hagyományok gazdag tárházából a gyermekek életkorának megfelelő, számukra örömteli ingereket, élményeket adó és cselekvésre készítő elemeket kiválogatják, és azokat a nevelés folyamatába beillesztik,
- néprajzi ismereteiket folyamatosan bővítik,
- megteremtik a hagyományörző tapasztalatszerzés feltételeit és lehetőségeit,
- elősegítik a gyermekek és a szülők hagyományokhoz való kötődését,
- a néphagyományörzés elemeit az óvoda környezetalakításában megjelenítik,
- a folyamatos napirendbe és a játéktevékenységbe ágyazottan tervezik és szervezik a hagyományörző tevékenységeket,
- a munkadélutánokat, közös - család-óvoda - programokat szerveznek.

A hagyományok és néphagyományok éltetésének személyiségfejlesztő hatása:

- a gyermekek megismerik a közös alkotás örömét és a múlt értékeit,
- érzelmileg gazdagabbá, értelmileg fogékonyabbá válnak,
- felelősséget éreznek környezetükért,
- megalapozódik bennük a környezet és a haza iránti szeretet,
- nemzeti identitástudatuk megalapozódik.

Az óvodapedagógus kollektíva fontos és kiemelt feladatának a következőket tekinti:

- Hagyományok és helyi népszokások éltetését, értékeinek megőrzését, továbbadását a hazaszeretet, és a szülőföldhöz való kötődés erősítését.
- A felsorolt ünnepek eredet szerinti szervezését: Szüret, Mikulás, Karácsony, Farsang, Húsvét, Anyák napja és Évzáró.
- Környezeti nevelés hangsúlyozását, környezettudatos magatartás alakítását sok séta és kirándulás beiktatásával, mikro- és makro környezetben található növény és állatvilág megismerésével, természetvédelemmel.
- A digitális kultúra megalapozásához szükséges készségek, képességek, rész képességek magas szintű fejlesztése, jártasság alakítása a társadalomban való érvényesüléshez.

A néphagyományörzésbe ágyazódó gyermeki tevékenységformák:

- a játék,
- a mozgás,
- a külső világ tevékeny megismerése,
- az esztétikai jellegű tevékenységek.

3.3. Intézményi szinten összefoglalva

Intézményünkben, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Mindegyik óvodaegységben szakmailag jól képzett, fiatalodó pedagógus és munkatársi közösség dolgozik, akik a nevelés kulcsszereplői és személyiségük meghatározó a gyermekek számára.

Nyitottak a kölcsönös együttműködésre, egymás, a gyermekek és a szüleik tiszteletére, megbecsülésére.

Minden dolgozóra jellemző a pedagógiai optimizmus, megértő, elfogadó, támogató, segítőkész gyermekszeretet, mely modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenység és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak **összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.**

A továbbképzés igénye, a **szaktudás**, az **innovatív szellemiségű** munka rangos helyen lévő evidencia minden óvodapedagógusnál.

Az óvoda hospitálási rendszere (oda-vissza igény) mindenkinél a megerősítést, a változtatás igényét, a kompetenciák szélesítését, színesítését, a nyitottságot szolgálja.

Az intézményben működő **munkacsoportok** és **munkaközösségek** mindig a tartalmi munka aktuális fejlesztendő területeihez igazodó tematika szerint működnek. A **munkacsoportok** alakulása függ a mindenkori aktuális feladatoktól.

Munkaközösségeink:

- „A” oldal munkaközösség
- „B” oldal munkaközösség
- Báb-dráma munkaközösség
- Bölcsődei munkaközösség
- Tehetség munkaközösség
- Rendezvények szervezése, tagóvodában tagóvoda igazgató a felelős
- Hagyományéltető munkaközösség (tagóvodában működik)

A munkaközösségek a Debreceni utca 1. sz. alatt működnek és a tagóvodából is vannak tagjai.

Munkacsoportjaink:

- Teljesítményértékelés, a tagóvodából is van tagja
- Tehetség, tagóvodában is külön munkaközösséggént működik
- Önértékelési Csoport, a tagóvodából is van tagja
- Óvoda-iskola átmenet, a tagóvodában is van tagja
- Kommunikációs, a tagóvodában is van tagja
- Mérés-értékelés, a tagóvodában is van tagja
- Gyermekvédelmi, a tagóvodában is van tagja

Az említett pedagógus közösségek egységes szellemű értékeken, követeléseken alapuló pedagógiai ráhatások, folyamatok kialakításában, működtetésében a specialitások megerősítésében, a sajátos arculat megteremtésében, a gyermekek mérésében és fejlesztő értékelésében töltenek be fontos szerepet.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztéséhez speciálisan képzett szakember közreműködését vesszük igénybe.

A munkaközösségek és munkacsoportok jól segítik az óvodavezetés ellenőrző, elemző, értékelő, minősítő feladat meghatározó tevékenységét.

A 2015/16-os tanévben az Intézményi önértékelés és a Tanfelügyeleti ellenőrzést megelőzően megalakult a Belső Önértékelési Csoport, mely kidolgozza az ellenőrzéshez, értékeléshez tartozó dokumentumokat és lebonyolítja a szükséges folyamatokat.

Az intézmény vezetését tapasztalt pedagógusok alkotják.

Feladataikat összeszokottan, kritikától sem mentesen, igényesen, felelősséggel, s kellő értékű, önálló döntési mechanizmus mellett végzik. A generációváltás folyamatosan történik. Előnyt élveznek a helyi származású, településen élő kollegák.

Ez köszönhető annak is, hogy az intézmény évek óta külső gyakorló helye a levelező tagozaton lévő óvodapedagógus képzésnek.

Az intézmény Helyi Pedagógiai Programjához illesztett humán erőforrás igénye a következő öt évre:

- 31 fő óvodapedagógus, ebből 1 fő függetlenített főigazgató,
- 1 fő logopédus,
- 5 fő pedagógiai asszisztens,
- 15 fő óvodai dajka,
- 1 fő óvodatitkár,
- 1 fő mosónő,
- 1 fő karbantartó.

Az intézmény kiegyensúlyozott működtetése a megnövekedett külső és belső alapterület miatt plusz személyzet közreműködését igényli.

A két óvodaegység egy nevelési intézmény, a kiindulási pontok, alapelvek, a nevelésfilozófia azonosságát valljuk.

A Pedagógiai Programunk hangsúlyozza a gyermekek testi- lelki gondozását, az érzelmi, erkölcsi biztonság megteremtését, a szocializáció minél teljesebb kibontakoztatását, az integrált és multikulturális nevelést a családi nevelés kiegészítőjeként.

Mi óvodapedagógusok építünk a gyermekek alapvető tevékenységeire: a játékra, mozgásra, a különböző alpműveltségi elemek komplex ismeretanyagára, más forrásokból szerzett tudására.

4. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

4.1. GYERMEKKÉP

- A gyermekeink legyenek derűsek, bátrak, nyíltak, forduljanak bizalommal a felnőttek és társaik felé.
- Hosszú ideig őrizzék meg őszinte mosolyukat, megnyilvánulásait, váljanak elfogadóvá, megértővé.
- Önként, örömmel, aktívan, alkotó módon, saját egyéni értékeik hozzáadásával vegyenek részt minden tevékenységben, tekintsék azt élvezetes játéknak.
- Őrizzék meg természetes kíváncsiságukat, tudásvágyukat, óvják, védjék, alakítsák környezetüket.
- Bátran fogalmazzák meg kéréseiket, véleményüket.
- Legyenek udvariasak, türelmesek, érdeklődőek, rendszeretők és alkalmazkodók.
- Érzelmeket palástolás nélkül fejezzék ki, hogy megismerhetővé váljanak.
- Kellő feladattudattal, önfegyelmel, figyelemmel, szokásokkal és ismeretekkel, várakozással készüljenek az iskolai életre.
- Személyiségük életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelően, harmonikusan fejlődjen, érezzék egyedi szociális mivoltukat, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben.

*„Kis gyermekem csak nézzél szerteszét,
éretted van itt minden, ami szép.”
(Várnai Zseni)*

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik.

Minden gyermek számára biztosítjuk, hogy egyformán magas színvonalú, és szeretetteljes nevelésben részesüljön.

Meglévő hátrányai csökkenjenek.

Nevelő munkánk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

4.2. ÓVODAKÉP

- Törekszünk a gyermeki személyiség tiszteletének, szeretetének biztosítására, megbecsülésére és a következetes bizalom kiépítésére.
- Fontos számunkra a gyermeki személyiség fejlesztése egyéni készségeik, képességeik kibontakoztatása, hátrányaik csökkentése, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése, a tehetségígéretek támogatása.
- Szem előtt tartjuk a differenciált fejlesztés elvét.
- A nevelés érdekében alkalmazott pedagógiai hatásokat minden esetben a gyermekek személyiségéhez igazítjuk.
- A családi nevelés kiegészítőjeként az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerével, személyi feltételeivel és tárgyi környezetével biztosítjuk a gyermekek fejlődésének, nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.
- Óvodánk funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő- személyiségfejlesztő, melyek segítségével megteremtjük a gyermekek kisiskolás korba való átlépésének belső pszichikus feltételeit.
- Óvodai nevelő munkánkkal gondoskodunk a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítéséről, értelmi képességeik egyéni és életkor specifikus alakításáról, az életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról.
- A tevékenységeken keresztül közvetítjük az egyéni képességekhez igazodó műveltség tartalmakat, emberi értékeket.
- Biztosítjuk a nemzetiséghez tartozó, migráns gyermekek önazonosság megőrzését és társadalmi integrálását.

4.3. ÓVODAPEDAGÓGUS KÉP

- Jellemezzen bennünket önzetlen gyermekszeretetet, gyermekközpontúság.
- Törekedjünk a gyermeki személyiség teljes körű megismerésére, fejlesztésére, autonómiájának kibontakoztatására. A személyiségfejlődésben jelentkező zavarokat ismerjük fel és szükség esetén irányítsuk őket megfelelő szakemberhez.
- Legyenek összhangban a pedagógiai folyamatokat meghatározó tervezési dokumentumaink az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával és a Helyi Pedagógiai Programmal.
- A tanulási folyamat felépítésével, lépéseinek egymásra épülő tervezésével segítsük a kitűzött cél elérését, szükség esetén rugalmasan változtassunk előzetes terveinken, elképzeléseinken.
- A tevékenységek tudatos megtervezésére tegyük a hangsúlyt, használjuk ki a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket és alkalmazzuk a differenciálás elvét, tudatosan törekedve a gyermekek motiválására és aktivizálására.
- Támogassunk és szervezzünk óvodai és óvodán kívüli közösségfejlesztő tevékenységeket, programokat, alkalmazva a szociális képességeket fejlesztő módszereket.
- A pedagógiai módszereket az adott tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően alkalmazzunk, támogatva a kompetenciafejlesztést.
- Rendelkezzünk megfelelő módszertani kultúrával, melyet tudatosan, célszerűen és változatosan használjunk a különböző munkaformákban.
- Ismerjük a pedagógiai tevékenységet meghatározó tervezési dokumentumokat, különböző szintű terveink szervesen épüljenek egymásra.
- Tervezésünk során a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét komplex módon vegyük figyelembe! (életkori sajátosságait, a gyermekek érdeklődését, előzetes tapasztalatait, képességeit és a környezeti feltételeket).
- Építsünk a gyermekek más forrásokból szerzett tudására, használjuk ki és alkalmazzuk a tevékenység kínálta belső és külső kapcsolódási lehetőségeket.
- A nevelési folyamatot úgy építsük fel, hogy elősegítse az értelmi képességek fejlődését, előtérbe helyezve a gyermekek önálló gondolkodását és kreativitását.
- A nevelőmunka során biztosítsuk, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön minden gyermek, a meglévő hátrányai

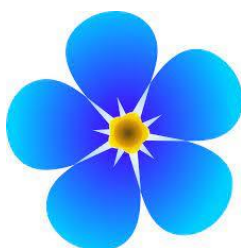
csökkenjenek, kiemelt figyelmet fordítva a különleges bánásmódot igénylő, és a hátrányos helyzetű gyermekek esetére.

- Tudatosan alkalmazzuk a közösségfejlesztés változatos módszereit, élmény gazdag tevékenységek biztosításával.
- Helyesen értelmezzük és hatékonyan kezeljük a felmerülő konfliktusokat, pozitív példák megerősítésével, ismerjük fel a tanulási és magatartási problémákat, kompromisszumos megoldásra törekedjünk.
- Legyünk képesek az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására.
- A pozitívumokra épülő, differenciált fejlesztő értékelést részesítsük előnyben, eredményéről a szülőknek megfelelő tájékoztatást nyújtunk.
- Személyes pozitív példánkkal segítsük az ön és társas értékelés alakulását.
- Pedagógus attitűdünk legyen nyitott, támogató, biztosítson a gyermekek számára nyugodt, bizalom teli légkört, tanulástámogató környezetet, megfelelő feltételeket, eszközöket, melyek igazodnak az életkori sajátosságokhoz.
- Tudatosan figyeljünk a gyermeki kezdeményezések bátorítására, építsünk a pozitív visszajelzésekre, hibáik korrekt és tapintatos módon történő javítására.
- Rendelkezzünk pedagógiai optimizmussal, higgyünk minden gyermek fejleszthetőségében az egyéni képességeket, szükségleteket figyelembe véve.
- Viselkedésünk, közösségi magatartásunk, kommunikációnk pontos, következetes, modellértékű legyen, szakmai hozzáértést tükrözzön. Érdeklődésünkkel, kérdéseinkkel ösztönözzük a gyermekek egymás közötti kommunikációját.
- Legyünk tisztában szakmai felkészültségünkkel, személyiségünk sajátosságaival és tudjunk alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.
- Rendelkezzünk innovatív, empátikus, kreatív, humoros, kommunikatív személyiséggel.
- Használjuk ki a pályázatokban rejlő lehetőségeket.
- Szakmai fejlődésünk elősegítése érdekében, állandó önreflexiót gyakoroljunk és folyamatos önképzéssel, továbbképzéssel, online képzéssel fejlesszük tudásunkat.
- A partnerektől kapott visszajelzéseket önkritikusan elemezzük, értékeljük és felhasználjuk őket.
- Igyekezzünk szakmai álláspontunkat kifejteni, az óvodai tevékenység során felmerülő és kapott feladatokat, problémákat önállóan kezelni.
- Rendelkezzünk az elvárásoknak megfelelő munkafegyelemmel, munkamorállal.
- Tartsuk elsődleges szempontnak és használjuk ki a gyermekek folyamatos tevékenykedtetését, az ismeretek, tapasztalatok szerzésének komplexitását, a gyermekek szabad önkifejezését a játékban.

- Legyünk a szervezetfejlesztés aktív részvevője, kapcsolódjunk be különböző szakmai közösségek munkájába.
- Lehetőség szerint használjuk az óvodai nevelés, képességfejlesztést támogató digitális eszközeit.
- Építsük és ápoljuk rendszeresen a partneri kapcsolatokat, lehetőség szerint használva az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat együttműködve a pedagógiai munkát segítő más felnőttekkel is.

4.3.1. Óvodapedagógusi kompetenciák:

- 1. Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás.**
- 2. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók.**
- 3. Tanulás támogatása.**
- 4. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség.**
- 5. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység.**
- 6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése.**
- 7. A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselete és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja**
- 8. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás.**
- 9. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért.**

4.4. DAJKA KÉP

- A gyermekekkel legyen türelmes és szeretetteljes a kapcsolata, pozitív szemlélet jellemezze. Betartja az egyenlőbánsásmód elvét a gyermekekkel kapcsolatos tevékenysége során.
- Fogadjon el minden gyermeket és ennek megfelelően segítse személyiségük fejlődését. Tevékenyen részt vesz a gyermekek óvodai befogadásában.
- Kísérje figyelemmel az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vegyen részt a nevelő munkában.
- Személyes részvétellel vegyen részt és segítse a folyamatos tízóraizás menetét.
- A szokásrendszer alakításában erősítse a gyermekeket személyes példaadással, türelmesen kedves hangnemben.
- Megfelelően kommunikáljon a gyermekekkel és felnőttekkel egyaránt.
- Legyen tisztában saját kompetencia határaival, s tartsa be azokat.
- Rendelkezzen az elvárásoknak megfelelő munkafegyellemmel és munkamorállal.
- Folyamatosan biztosítsa az óvodai élethez szükséges megfelelő higiéniai feltételeket pontos, precíz munkavégzéssel.
- Aktívan vegyen részt a rendezvények lebonyolításában, szívesen vállaljon plusz feladatokat.
- Az óvodapedagógus mellett a nevelési tervnek megfelelően szükség szerint részt vesz a gyermekcsoportok életében, besegít az óvodapedagógus keze alá kérésének megfelelően pl., ceruzahegyezés, festés stb.
- Biztosítja a nyugodt pihenés feltételeit ágyneműk előkészítésével, ágyneműcserével.
- Segítőképz, nyitott, korrekt munkatársi kapcsolatainak kialakításával, magatartásával hozzájárul az óvoda jó munkahelyi légkörének alakításához

4.5. PEDAGÓGIAI ASSZISZTENS KÉP

- **A gyermekekkel legyen türelmes és szeretetteljes a kapcsolata.**
- **Fogadjon el minden gyermeket és ennek megfelelően segítse személyiségük fejlődését.**
- **Tevékenyen vegyen részt a gyermekek gondozási feladatainak ellátásában, szokásainak kialakításában, fejlesztésében, segítse a csoportvezető óvodapedagógus munkáját.**
- **Kísérje figyelemmel az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vegyen részt a nevelő munkában.**
- **Rendelkezzen az elvárásoknak megfelelő munkafegyellemmel, munkamorállal.**
- **Gondoskodjon a gyermekek testi épségéről, erkölcsi védelméről, a baleset megelőzéséről.**
- **Kulturált megjelenésével, magatartásával, viselkedésével és beszédkulturájával pozitív mintát adjon, értékeket közvetítsen.**

5. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA

2023. évi LII. törvény 67. §

„(1) A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

1. nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.”

A (2,5) 3-7 (8) éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával:

- a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés,
- a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, beleértve a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását is,
 - a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki és szociális érettség kialakítása,
 - a gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása,
 - a különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrálásával esélyegyenlőségük biztosítása,
 - a nemzetiséghez tartozó gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, az integráció lehetőségének biztosítása,
 - érzelmi biztonságot nyújtó légkörben az interperszonális kapcsolatok kialakítása, elmélyítése,
 - az önismeret fejlesztése, új erkölcsi normák (tolerancia, elfogadás, befogadás, segítségnyújtás) kialakítása.

Olyan megfelelő nyelvi kommunikációs és önértékelő képességekkel rendelkező gyermekek nevelése, akik rendelkeznek az óvodáskor végére az iskolai élet megkezdéséhez szükséges készségekkel, képességekkel.

Szakmai tevékenységünk fejlesztése, megújulása érdekében figyelembe vesszük a visszajelzéseket: egyéni beszélgetés, szülői felmérés, szakmai megbeszélés, továbbképzés, szülői értekezlet, SZMK megbeszélés.

Sajátos nevelési igényű gyermekek szükségleteihez igazodó feltételek megteremtésével és folyamatos fenntartásával, integrált nevelés keretei között, személyiségük kibontakoztatása, sokoldalú, harmonikus fejlesztése, esélyegyenlőség biztosítása. A sajátos nevelési igényű gyermekek fogyatékoságaiból eredő hátrányok csökkentése.

A gyermekek óvodáskor végére:

- **Rendelkezzenek pozitív énképpel, melynek birtokában látják egyéni kompetenciáikat.**
- **Legyenek érzelmileg nyitottak, fogadják el önmaguk és környezetük különbségeit és tartásuk tiszteletben.**
- **Alakuljon környezettudatos magatartásuk, szemléletmódjuk.**
- **Tudjanak hatékonyan kommunikálni.**
- **Alkalmazzák helyesen a közösségi élet szokásait. Váljon igényükké az együttműködés.**
- **Rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel, képességekkel, melyek birtokában képessé válnak óvodásból iskolássá szocializálódni.**

6. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

„Szeresd egészségedet, mert ez a jelen.
Védd a kisgyermeket, mert ez a jövő.
Őrizd szüleid egészségét! - mert
a múlton épül fel a jelen és a jövő.”
(Bárczi Gusztáv)

Az óvodai nevelés általános feladatai:

- Az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, személyiségük harmonikus fejlesztése.
- Az egészséges életmód alakítása.
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés erősítése.
- Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.
- A gyermekek hatékony fejlesztése a közös célok kialakítása a családokkal, az együttműködés során a szülői ház sajátosságainak, szokásainak figyelembevételével.
- Szocializációs folyamatok megszervezése a szokás- és szabályrendszer megalapozása érdekében. A folyamat közvetetten segítse az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások fejlődését.
- A szabadjáték túlsúlyának biztosítása az óvoda napirendjében a feltételek megteremtésével: megfelelő csoportlélegkör, hely, idő, eszköz, élményszerzési lehetőség, indirekt irányítás.
- Helyben élő, évszakkörökhöz kapcsolódó hagyományok ápolása, amely kötődést jelent a város múltjához, jelenéhez és jövőjéhez.
- A családi nevelés óvodai neveléssel szoros együttműködésben szolgálja a gyermekek fejlődését, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelését, személyiségük kibontakoztatását.
- A roma gyermekek és szükség esetén a migráns gyermekek önazonosság tudatának megőrzése, ápolása, erősítése, a multikulturális nevelés biztosítása.
- Játékos angol nyelvi fejlesztés feltételeinek biztosítása a nyelvi csoportokban.

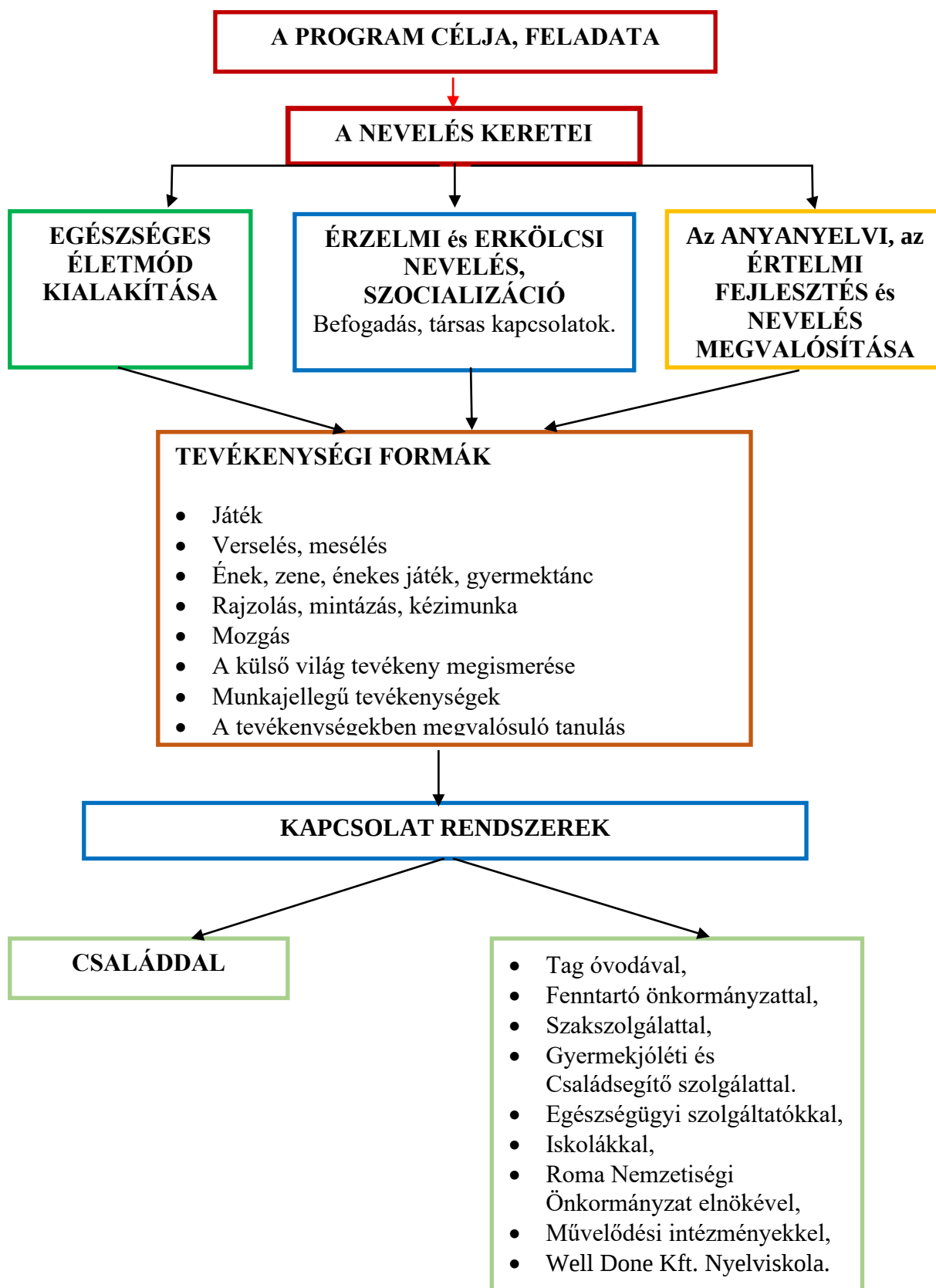

6.1. Az óvodai nevelés kiemelt feladatai

1. A fenntarthatóság és a környezettudatos szemléletmód beépítése a különböző tevékenységekbe, amely segítségével megtapasztalják, megismerik a természetet, kialakul az az iránti felelősségérzetük és fokozottabb figyelmet fordítanak majd a természeti környezetük felé.
2. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat együttműködve az intézmény logopédusával, különös figyelmet fordítva a prevencióra és a szülők szerepének tudatosítására.
3. A csoportok mindennapi tevékenységeiben az óvodapedagógusok megfigyelései és tapasztalatai alapján a tehetségigérek kibontakoztatása. Irányultság és beválogatási szempontok alapján a nagycsoportos gyermekek heti rendszerességgel tehetségműhelyek keretében történő gondozása.
4. A digitális kultúra megalapozásához szükséges készségek, képességek, részképességek magas szintű fejlesztése, jártasság alakítása a társadalomban való érvényesüléshez.

7. AZ ÓVODA RENDSZERÁBRÁJA

8. A NEVELÉS KERETEI

8.1. Egészséges életmód alakítása

Célunk: A teljeskörű egészségfejlesztés

Teljeskörű akkor:

- ◆ ha áthatja az óvodai élet egészét,
- ◆ ha minden gyermek részt vesz benne,
- ◆ a teljes nevelőtestület aktív, összehangolt munkájának eredménye,
- ◆ megvalósul a felvilágosító tevékenység,
- ◆ betartják és betartatják a munka- és balesetvédelmi előírásokat, feltárják és elhárítják a veszélyhelyzeteket,
- ◆ az óvodán belül, közösségen kívül bevonják a szülőket és az óvoda közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az óvoda társadalmi környezetét is

Az egészséges életmód alakításának célja:

- Váljanak testileg-lelkileg egészséges, harmonikus személyiséggé.
- Ismerjék és alkalmazzák az egészséges életmód szokásait, szabályait, a testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés terén.
- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A gyermekek testi és lelki egészségének védelme, megőrzése, szervezetük edzése.
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, stresszmentes és biztonságos környezet megteremtésével és megőrzésével a környezet megóvására irányuló szokások alakítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- Megfelelő szakemberek bevonása – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az egészséges életmód megvalósításának személyi feltételrendszere:

- ☀ főigazgató
- ☀ főigazgató helyettesek
- ☀ tagóvoda igazgató
- ☀ óvodapedagógusok
- ☀ a nevelőmunkát segítő munkatársak
- ☀ szülők
- ☀ védőnő
- ☀ gyermekorvos, fogorvos
- ☀ családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat munkatársai

A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen:

- a) az egészséges táplálkozásra nevelés,
- b) az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos mozgás (testnevelés) és az azt kiegészítő egyéb testmozgás,
- c) a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése
- d) az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése.

Az egészséges táplálkozásra nevelés

A gyermekek étrendjének minőségi és mennyiségi összeállítását megbeszéljük az éllemezés vezetővel. Preferáljuk a vitaminban gazdag zöldségeket, gyümölcsöket, nemcsak főtt formában, hanem nyersen is. A nyers zöldségekből, gyümölcsökből a gyermekekkel közösen készítünk gyümölcssalátákat, zöldségsalátát. A szülőket minden héten tájékoztatjuk a heti menüről, igyekszünk számukra segítséget nyújtani a korszerűbb táplálkozás kialakításához, valamint elfogadjuk az általuk megtermelt zöldségeket, gyümölcsöket is. Az óvoda kiskertjében mi magunk is közösen a gyerekekkel termelünk zöldséget, piros retket, paradicsomot, paprikát, közösen szüreteljük le és fogyasztjuk el.

Intézményünkhöz tartozik az 1 000 fős főző konyha is.

A főzőkonyha - mint közétkeztető - feladata az ellátottak élettani energia- és tápanyagigényeinek megfelelő összetételű és jellegű táplálék biztosítása. A naponta előállított ételek elkészítése, az étrend összeállítása a **37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet** alapján történik, melyet 2015. szeptember 1-jétől kötelező alkalmazni. A rendelet részletesen szabályozza a bölcsődékben, óvodákban, iskolákban, kórházakban adható ételek összetételét és elkészítésének szabályait.

E rendelet előírásait figyelembe véve **csökkentettük a napi bevitt só- és cukormennyiséget. Szénsavas és cukrozott üdítőt, koffeintartalmú italt, energiatalt egyáltalán nem kapnak a gyerekek. A magas zsírtartalmú húsokat és húskészítményeket is mellőzzük.**

Ennek megfelelően az óvodás gyerekek naponta 0,3 liter tej, vagy ennek megfelelő mennyiségű kalciumtartalmú tejterméket kapnak.

Tejfölt kizárólag ételkészítéshez használunk.

Gabonaalapú ételmiszert naponta 2 adagot kapnak a gyerekek, melyből 1 adag teljes kiőrlésű.

Kerüljük az ételporokat, kis mennyiségben csak az ételek ízesítőjeként használjuk.

Bő zsiradékban sült étel 10 nap alatt 1-szer kerül az étrendbe, sertés- illetve baromfiszirt egyáltalán nem használunk.

A húsok közül az előhűtött baromfi, hal, illetve sertéshúsokat illesztjük az étrendbe, melyek 30 %-nál nem magasabb zsírtartalmúak.

Csípős, erősen fűszeres ételek egyáltalán nem kerülnek be az étrendbe.

A felhasználási előírások, korlátozások és tilalmak szerint az italként kínált tej és tea csak meghatározott mértékben tartalmaz hozzáadott cukrot. A szükséges folyadékot teával, ivólével (100 %-os), ivóvízzel, illetve szénsavmentes ásványvízzel biztosítjuk.

Naponta biztosítunk (3-szori étkezés esetén) két adag zöldséget vagy gyümölcsöt, melyből egy adagot nyers formában kapnak a gyerekek. Továbbá naponta kapnak két adag gabona alapú élelmiszert, melyből egy adag teljes kiőrlésű.

Az ételek elkészítéséhez friss zöldségeket és a gyümölcsöket a szülők is biztosítanak a csoportok számára saját gazdaságukból.

A rendelet előírásainak eleget téve igyekszünk az ételmezésvezetővel megbeszélve változatos, ízletes és nem utolsósorban egészséges ételeket előállítani, figyelembe véve a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokat, valamint azt, hogy az ellátottak az életkoruknak megfelelő tápanyagbevitelben részesüljenek.

Lehetőség van arra, hogy a diétás étrendet a szülő is biztosítsa, bevihesse vagy rendelkezzen a gyermeke számára ilyen ételt.

Az emberi erőforrások minisztere 38/2021. (IX. 1.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet módosítása lehetőséget ad arra, hogy a diétás étrendet a szülő is biztosítsa, bevihesse vagy rendelkezzen a gyermeke számára ilyen ételt.

Amennyiben közétkeztetés keretében nem biztosítható a gyermek diétás étkezése, a szülő, más törvényes képviselő írásbeli nyilatkozata alapján, a gyermek által bevitt, vagy a szülő, más törvényes képviselő által az intézménybe rendelt étel az intézményben történő elfogyasztásának lehetővé tételével biztosítható. Ennek érdekében az óvoda főigazgatója és tagóvoda igazgatója köteles biztosítani a hűtés, a melegítés, és fogyasztás megfelelő feltételeit a hatályos jogszabályok és szakmai előírások betartásával.

Óvodapedagógus és dajkák feladata:

- **Kulturált körülmények között felszolgálni a fogásokat.**
- **Megkedveltetni az ízeket, kóstoltatni, de nem erőltetni. Folyamatos folyadékot biztosítani nap közben is.**
- **A gyermeki szükségletek folyamatos kielégítése, rugalmas, változatos tevékenységű napirend keretében.**
- **A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, és biztonságos környezet megteremtése.**
- **Az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermekek testi fejlődésének elősegítése.**
- **A gyermekek egészségvédelmének, edzettségének biztosítása, harmonikus, összerendezett mozgás alakítása és a testi képességek fejlődésének segítése.**
- **A gyermekek egészségének védelme, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.**
- **Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, a fogmosás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.**
- **A helyes táplálkozás ösztönzése különösen figyelve a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának**

csökkentésére, a zöldségek és gyümölcsök, illetve a tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére.

- Az egészséges és biztonságos környezet biztosítása a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos megatartás megalapozása.
- A megfelelő szakemberek bevonásával a szülővel együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki, nevelési feladatok ellátása.
- A helyes, egészséges életmód szokásrendszerének fokozott alakítása a hátrányos, halmozottan hátrányos, SNI-s és roma származású gyermekek körében.
- A gondozás során együttműködés az óvoda alkalmazottjaival, a gondozást végző munkatársakkal, a dajka munkájának szervezése, irányítása, ellenőrzése.
- Az egészséges életmód szokás- és szabályrendszerének megismertetése, elfogadtatása a családokkal.
- Az óvoda megelőző tevékenységének szélesítése, együttműködés az egészségügyi szolgáltatókkal, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal, pedagógiai szakszolgálattal és a szülőkkel.
- Az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, sporttevékenység
 - ☺ A rendszeres mozgás biztosításával (mindennapos testnevelés, játék) megalapozzuk a gyerekek mozgáskultúráját, fejlesztjük motoros képességeiket.

Fontos figyelembe venni:

- A mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását és testi képességeit, (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés).
- Kedvezően befolyásolják a gyermek teljesítőképességét.
- Felerősítik és kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódot erősítő tevékenységeket.
- A mozgásokhoz kapcsolódó gondozási feladatok elősegítik a helyes higiénés szokások kialakítását.

A mozgásfejlesztés lehetőségei:

- a szabadjátékban a gyermekek kötetlen, spontán, természetes játékos mozgás közben,
- a mozgás tevékenységen belül,
- mindennapi mozgásban,
- differenciált mozgástevékenység során.

Az óvodák udvarai tágasak, sokféle lehetőséget nyújtanak nyugalmas és aktívabb tevékenységek végzéséhez. Napsütés esetén biztosított az árnyékos játéktér.

Csapadékos idő esetén a gyermekek szabadban történő tartózkodása csak a központi óvodában megoldott, fedett terasz hiányában a tagóvodában nem.

A gyermekek szabad mozgása, edzése különböző stabil, mobil eszközökkel biztosított életkoruknak megfelelően.

Az udvari életet színesítik még: gyermek méretű közlekedési eszközök, homokozók, babaházak és egyéb játékok.

A csoportszobák többsége a gyermek létszámához viszonyítva megfelelő méretű, természetes megvilágításuk a korszerű igényekhez igazodik.

A bútorzat minden csoportban tartós, esztétikus, színvilágukban a fényt és a vidámságot sugallják, méretben mindegyik alkalmazkodik az adott gyermekcsoport életkorához.

A központi óvodában tornaterem, a tag-óvodában tornaszoba áll rendelkezésre, gazdagon felszerelt eszközökkel.

A kiszolgálóhelyiségek a központi óvodában a XXI. századi követelményeknek megfelelően vannak kialakítva mennyiségében, minőségében és alapterületében egyaránt.

Az Irinyi úti óvodában az öltözők, a mosdó és tálaló konyha kis alapterületű, szűk és zsúfolt. Használatuk nagy odafigyelést és alkalmazkodást igényel.

A kiszolgáló helyiségek felszereltsége korszerű, a mai igényeknek megfelelő.

Évszakonként közeli kirándulásokat, sétákat szervezünk változatos helyszínnel, megismertetjük a természetjárás szépségét a gyermekekkel. A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk, és mintát adunk a szülőknek is. Több alkalommal a szülőkkel és partnereinkkel közösen mozgásos programot szervezünk.

Továbbá megrendezésre kerül: gyermeknap, családi nap sportversenyekkel. Ezzel is pozitívan befolyásoljuk a családi nevelést a szabadidő hasznos eltöltését.

Arra törekszünk, hogy a mindennapok során a gyermekek minél több tevékenységüket a szabad levegőn végezzék.

A nevelőtestület esztétikus, nyugalmat, érzelmi biztonságot árasztó, gazdag, tárgyi környezet megteremtését tartja szükségesnek, mely kedvezően befolyásolja a gyermekek egészséges életritmusának alakulását, testi fejlődésének elősegítését.

A **gondozásnak** a Pedagógiai Programban alapvető szerepe van, ugyanis az óvodai élet egészét áthatja.

Óvodába lépéskor minden gyermekről anamnézis készül.

Ez tájékoztatást nyújt a gyermek egészségi állapotáról, mozgás és beszédfejlődéséről, a családi nevelés jellemzőiről, szokásairól.

A rendszeresen végzett gondozási tevékenység közben természetes módon fejlődik minden kisgyermek egészséges életmódjának szokásrendszere.

Az önkiszolgáló feladatok végzése alakítja énképüket és segíti önállóvá válásukat.

A gondozási tevékenységeket minden gyermek nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben, rendszeresen, egyéni képességeihez mérten végzi.

8.1.1. Testápolás

Minden gyermek megismeri a tisztálkodási eszközök helyes használatát.

Amíg egy-egy fázis készségszintűvé nem válik mindig felnőtt példa adása és felügyelete mellett történik.

Ebben a munkában a dajka, pedagógiai asszisztens is részt vesz, megfelelő óvodapedagógusi elvárás, igény közlése mellett.

A gyermekek napi egy alkalommal mosnak fogat.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek többsége az óvodában ismeri meg az angol WC használatát, a folyóvízes, szappannal történő kézmosás szükségességét és fontosságát, amit nagy előszeretettel gyakorolnak.

A papírzsebkendő tárolása minden csoportban a gyermekek számára elérhető helyen történik, ha szükséges mindig használhatják.

Az egészségügyi papír rendszeres használata **váljon igényévé** minden óvodás gyermeknek.

8.1.2. Öltözködés

Az öltözködés gyakorlásában leginkább a saját testéről kap jelzéseket a gyermek, közben tapasztalatokat szerez az öltözködés sorrendjéről, és annak könnyebb végrehajtásáról. Ezeket a tevékenységeket kezdetben segítséggel, később egyre nagyobb önállósággal végzik.

A szülő a gyermek öltözködési szokásainak alakításához, izlésformálásához igénynek megfelelően segítséget kap.

Felhívjuk a figyelmet a túl- és alul öltöztetés egészségügyi veszélyeire, hangsúlyozásra kerül a réteges öltözködés előnye és fontossága.

8.1.3. Táplálkozás-étkezés

Az étkezéshez megfelelő gyermekméretű eszközök állnak rendelkezésre.

Az eszközök fogása, hordása, célszerű mozgatása hat a kéz apró, finom izmainak erősödésére.

Az óvodáskor utolsó évére fokozatosan minden gyermek elsajátítja a kés-villa megfelelő használatát.

Kialakul az étkezéskor szükséges helyes testtartás is.

A napi háromszori étkezés révén ízekben, tápanyagokban gazdag, változatos étrend áll a gyermekek rendelkezésére. A gyermekekkel szükséges elfogadtatni a számukra ismeretlen, szokatlan ételeket. Gyümölcsök, zöldségek rendszeres fogyasztása elősegíti a rágóizmok fejlődését, az egészséges táplálkozást.

A szabadjáték zavartalanságát biztosítva a délelőtti étkezés folyamatosan történik.

Az étkezési szokásokban tapasztalható egyéni különbségek, hátrányok kiegyenlítése a kulturált körülmények biztosításával, személyes példaadással, sok gyakorlással megfelelő szintre kerül.

8.1.4. Alvás-pihenés

A délutáni pihenés minden esetben a kiszellőztetett csoportszobában történik.

Alvás előtt minden gyermeknek lehetősége van szükségleteinek kielégítésére, mely feltétele a nyugodt pihenésnek.

A gyermekek a nyugodt pihenés érdekében a kényelmetlen ruhadarabjaikat életkortól függően felnőtt segítséggel összehajtván a polcaikra teszik, levetett cipőjüket egymás mellé az ágy végéhez helyezik.

A gyermekek behozhatják kedvenc tárgyaikat az alváshoz, igény szerint simogatással cirógatással segítjük a pihenésüket.

Minden alkalommal altató mesét hallgathatnak a gyermekek.

Az ébresztés simogatással esetleg halk zenével történik.

Az ébredés után a gyermekek takarójuk, ágyuk megigazításához szükség szerint segítséget kapnak.

Alvás előtt és után a gyermekek életkornak megfelelően vesznek részt a terem átrendezésében.

8.2. Óvó-védő tevékenységek

8.2.1. Balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás

Baleset-megelőzés A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet XVIII. fejezetének A tanuló- és gyermek balesetekkel összefüggő feladatok, óvodára vonatkozó rendelkezései alapján végezzük.

Óvodánk helyiségei, udvarunk és egyéb eszközeink kialakításánál elsődleges szempont a biztonságos, balesetmentes környezet kialakítása. Tanév elején a gyermekekkel közösen megtekintjük a veszélyforrásokat a csoportszobában, az udvaron és a gyermekek által használt egyéb helyiségekben.

Fel kell hívni a figyelmüket, hogy a játékeszközök biztonságos használatával nem csak saját, de társaik testi épségét is védik. Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások: egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne.

A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

A gyermekeket a baleset megelőzése érdekében önmaguk és társaik testi épségének megóvására kell nevelni.

Az eszközök, használati tárgyak ellenőrzése, karbantartása, hibaforrások megszüntetése folyamatosan történik.

Nagy hangsúly helyeződik a higiénés szabályok betartására, ilyenek pl.: környezet tisztántartása, portalanítás, fertőtlenítés, folyamatos friss levegő biztosítása, járványügyi szabályok betartása.

A megfelelő páratartalom biztosítását a sok zöldnövény adja.

A gyermekek edzettségét növeli a szabad levegőn végzett többféle mozgásos tevékenység.

A gyermekek életkori sajátosságuknak megfelelő időtartamban pihenhettek. A lefekvés és felkelés csoportok között lépcsőzetesen történik, de egy adott közösségen belül közel azonos időben. A pihenés előtt mesét, altatót hallgatnak, és halk zene szólhat.

Ezek a tevékenységek biztosítják a megnyugvást, a pihenést.

A megbetegedett gyermekek kiemelése a közösségből mindig megtörténik. A szülők értesítése a csoportvezető óvodapedagógus kötelessége.

Indokolt és sürgős esetben azonnal gyermekorvoshoz kerül a sérült, vagy lázas beteg gyermek.

Orvosi igazolással szükséges bizonyítani a gyógyulás tényét.

A köznevelési törvény rendszeres szűrővizsgálatot feltételez minden óvodában, amely kiterjed a gyermekek **tartás, hallás, látás, fogászati szűrővizsgálatára** egyaránt. Ezek közül szinte mindegyik megvalósul különböző időpontokban.

Közreműködnek benne: védőnők, gyermekorvosok, szakorvosok.

A gyermekorvossal, a fogorvosokkal alkalomszerű, míg a **védőnővel rendszeres** a kapcsolat. Közös és kiemelt érdek a gyermekek egészségének védelme, testi fejlődésének elősegítése.

8.2.2. Védő-óvó előírások

Védő-óvó előírás: az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás, a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások, a tilos és az elvárható magatartásforma.

Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében, illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre. **Elsősegély doboz az orvosi szobában található.**

Az óvodapedagógusok és a dajkák feladatai:

- A gyermekek életkorának megfelelő, párhuzamos tevékenységek végzését lehetővé tevő optimális életritmus kialakítása a napirendben.
- Az időkeretek rugalmas alkalmazása a gyakorlatban.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése a csoportban.
- A gyermekek szükségleteinek kielégítése a nap egész folyamán (például folyadék).
- A szokás- és szabályrendszer közös alakítása a gyerekekkel.
- Önállósági törekvések támogatása.
- A kulturált étkezés szokásainak megismertetése, gyakoroltatása (kanál, villa, kés használata, szalvétahasználat).
- Az asztalterítés technikájára, esztétikumára való odafigyelés.
- A zsebkendő helyes használata, helyes orrfújás.
- Tüsszentéskor, köhögéskor a kéz száj elé tartása.
- (2,5) 3 éveseknek, illetve egyéni szükséglet alapján a WC papír használatában, a zsebkendő használatában segítségnyújtás.
- A fiúktól WC deszka felhajtásának, a fiúszerepnek megfelelő WC használatnak elvárása.
- A WC lehúzásának igényre alakítása, elvégzésének figyelemmel kísérése, kézmosás WC használat után.
- A gyermekek helyes kézmosásra, kéztörlésre szoktatása.
- A gyermekek tisztaság, ápoltság iránti igényének alakítása.
- A fogmosás technikájának megismertetése, mindennapos gyakoroltatása, a fogmosás eszközeinek rendben tartására serkentés.
- A gyermekek környezetében csak annyi tisztítószer és egyéb vegyszer alkalmazása, amennyi feltétlenül szükséges.
- A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítsék e szükségletek kielégítését. Minden gyermeknek legyen elkülönített fogmosó felszerelése, törölközője.
- A felöltözéskor, vetkőzésnél egyéni szükséglet szerinti segítségnyújtás.
- A gyermekek időjárásnak megfelelő réteges öltözködésre szoktatása.
- A ruhák összehajtásának, az öltözőpolcon való rendben tartásának megismertetése elvárása.
- A délutáni pihenéshez a csoportszoba kiszellőztetése, légtisztító használata.
- Lefekvés után mesélés, majd testközeli jelenlétével, simogatással a gyermekek érzelmi biztonságának, nyugalmi állapotának támogatása.
- Lázas, hányós, hasmenéses gyermek elkülönítése, gondoskodás felügyeletéről, szüleinek értesítése.
- A gyermekek balesetvédelmi oktatása évente egyszer, illetve az alkalomnak megfelelően, dokumentáltan.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- A gyermekekben kialakul a tiszta, esztétikus környezet iránti igény, vigyáznak rá, részeseivé válnak alakításában.
- Megtanulnak alkalmazkodni a különböző körülményekhez, megfelelően mozogni, tájékozódni, erejükkel gazdálkodni. Ez magabiztossá és öntudatossá teszi őket.
- Önállóan végzik személyükkel kapcsolatos helyes tisztálkodási, öltözködési teendőiket, igényükké válik, és az óvodán kívüli helyzetekben is alkalmazzák.
- Az egészséges életmódhoz kapcsolódó, helyes táplálkozási, higiéniai és káros szenvedélyektől mentes szokások beépülnek.
- Képesek szükségleteik felismerésére, törekszenek azok kielégítésére.
- Kiegyensúlyozottá, edzetté, testileg-lelkileg, szellemileg teherbíróvá válnak.
- Igénylik a szabadban való tartózkodást, a rendszeres mozgást, sétát, kirándulást, a természet közelségét.
- Képesek lesznek a természet szépségeire rácsodálkozni.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni képességeiknek és lehetőségeiknek megfelelően elsajátítják az egészséges életmód szokásrendszerét.
- Használják az illemszavakat.
- Ismerik a szelektív hulladékgyűjtés okát és mikéntjét.
- Igényükké válik a rendezettség, tisztaság, ápoltság.
- Életkoruknak megfelelő edzettség.

„Csak, ha megértjük a világot, akkor tudunk aggódni érte.
Ha már aggódunk, akkor segíteni is fogunk rajta.
Ha segítünk is, azzal mindent megtettünk a megmentéséért.”
(Jane Goodall)

8.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

„Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának **érzelmi vezéreltsége**. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában **érzelmi biztonság**, állandó, értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezzért szükséges, hogy

- ✎ a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- ✎ az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
- ✎ az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását és engedjen teret az önkifejező törekvésnek,
- ✎ az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A **szocializáció szempontjából** meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonágainak, (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás-és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.” (OAP III.)

A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló alapvető feladata, hogy előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására.

Az óvoda alkalmazottai különös szeretettel, odafigyeléssel, megértéssel és türelemmel fordulnak a gyermekek felé. A felnőttek magatartása legyen példaértékű a gyermekek előtt,

mert megfigyelve, utánzás útján tanul a gyermek. Ezért fontosnak tartjuk az alkalmazottak-gyermek, gyermek-gyermek, valamint az óvoda alkalmazottai kapcsolatában a pozitív érzelmi töltés, a pozitív attitűd megnyilvánulását. Mindig figyelembe vesszük a gyermek egyéni képességeit, tempóját, eltérő szokásait.

A gyermekek felé nyitottak vagyunk, segítjük a barátságok kialakulását, az érzelmileg átélt közös feladatok megvalósulását. Az együttéléshez szükséges erkölcsi normák és tulajdonságok, szokások és szabályok csak akkor fejlődnek ki, ha a gyermek állandóan gyakorolja a társaihoz való helyes viszonyulást. Ezt alapozzák meg a kooperatív megoldásra ösztönző páros és kiscsoportos tevékenységek a drámapedagógiai módszerek. A közös élményeken alapuló tevékenységek biztosításával egy olyan szokás és normarendszert alapozunk meg, ami a gyermekek erkölcsi tulajdonságait (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratát (ezen belül: önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat, konfliktus helyzet megoldása, kommunikáció, közös feladatmegoldás.) fejleszti.

Az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése legyen modell értékű, mivel ez nagyon fontos a gyermeki magatartás alakulása szempontjából.

Figyelmet szentelünk a gyermekek között kialakuló konfliktusok felismerésének, helyes értelmezésének és a gyermekek konfliktuskezelési technikáinak bővítésére. A gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására neveljük.

Szeretetteljes légkörben a gyermek megtapasztalja, hogy hibázhat és hibáit javíthatja.

Az óvodapedagógus bátorítson minden gyermeket a csoporton belül, pozitív énképe kialakuljon.

Biztosítson az óvodapedagógus minden gyermeknek személyes perceket, hogy a jó kapcsolatot megerősítse. Ezekben, a beszélgetésekben a mások és a saját érzések elfogadása és megfogalmazása is kapjon hangot.

A gyermek viselkedéskultúráját fejlessze a felnőttek, az intézmény alkalmazottainak példája.

Az óvodapedagógus örömet jelezze dicsérettel, és félelemkeltés nélkül jelölje meg a veszélyeket, problémákat. A bátortalanabb gyermekek nevelésekor az óvodapedagógus minél többször örüljön a kisebb előre lépésnek, fejlődésnek is.

Hassa át a közösségfejlesztő pedagógiai munkát az odafigyelés, a meghallgatás, a saját érzések elmondása, mások érzésének meghallgatása, elfogadása, hogy a gyermekek örömteli optimizmusa fejlődhessen.

Ezáltal minden gyermeknek lehetősége van:

- ☞ Kommunikálni társaival a közös tevékenység során, számos tapasztalatot szerezni az eredményes, kölcsönösen elfogadható kommunikáció formáiról.
- ☞ Megtanulni a közös tevékenységek alakalmával, hogy hogyan viszonyuljanak társaikhoz, a jobb munkakapcsolat kialakításának érdekében. Ez erősíti a pozitív viszonyulást és jelentős mértékben elősegíti a szocializációt.
- ☞ Megtanulni a kritika mások számára elfogadható formában történő kifejezésének módját és a kritika elfogadását. A társaktól érkező pozitív visszajelzés egyben önerősítő, önbizalom növelő hatásával hozzájárul a személyiség kibontakozásához.
- ☞ Megtanulni, hogy hibázhat és lehetősége van a javításra.
- ☞ Megtapasztalni, hogy egy problémának több megoldása is lehet, attól függően, milyen szempontból közelítjük meg.
- ☞ Észrevenni, hogy a közös tevékenységben együttműködő társak sokféle színes egyéniségek, egymástól eltérő, saját kulturális környezetükből származó értékeiket képviselők.

Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált nevelés célja:

- Legyenek érzelmileg nyitottak, fogadják el önmagukat.
- Legyenek képesek annak elfogadására és megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- Önként, örömmel, aktívan, alkotó módon vegyenek részt minden tevékenységben.
- Őrizzék meg természetes érdeklődésüket, kíváncsiságukat, tudásvágyukat.
- Alakuljanak ki azok a képességek, amelyek lehetővé teszik érzelmeik őszinte, az erkölcsi normáknak megfelelő kifejezését.
- Rendelkezzenek olyan viselkedési mintákkal, amelyek lehetővé teszik a hatékony beilleszkedést az adott közösségbe.

Feladata:

- Olyan óvodai légkör teremtése az óvodába lépéstől az iskolakezdésig, ahol:
 - ✓ a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik,
 - ✓ érzelmi biztonság, állandó értékrend veszi körül a gyermekeket,
 - ✓ bizalomteli, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes a légkör,
 - ✓ ők vannak a középpontban,
 - ✓ értük és velük történik minden,
 - ✓ fontosnak érzik magukat,
 - ✓ megélhetik természetes, társas szükségleteiket.
- A lehető legjobb igény szerinti befogadási feltételek biztosítása:
 - ✓ szülővel együtt,
 - ✓ kedvenc játékkal,
- Közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) szokás-, norma rendszerének megalapozása.
- Az együttműködés kialakítása, közösségi kapcsolatok és érzelmeket erősítő helyzetek teremtése, megfelelő módszerek alkalmazása az óvodai és óvodán kívüli tevékenységek során.
- Minden gyermekben fel kell fedezni önmagához mértén azt a területet, amelyben sikereket érhet el.
- A közösségi élet szokásainak, szabályainak következetes betartásával alakuljon állandó értékrendjük.
- A hagyományápolás, multikulturális nevelés biztosítsa a pozitív emberi kapcsolatokat, a ragaszkodást, az egymás iránti figyelmesség fejlődését.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára építve segítse a gyermeket, hogy megismerje a szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja.
- A különbözőség elfogadása, megértése a pozitív jellemzők kiemelésével alakuljon ki a gyermekekben.
- A nemi sztereotípiák egyoldalú erősítése nélkül a gyermekek igény szerinti szerep vállalásának biztosítása.
- Mindenhez szükséges, hogy az óvoda alkalmazottai és a gyermekek közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltődés jellemezze.

- Az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése legyen modellértékű a gyermeki magatartás alakulása szempontjából.
- Az óvoda egyszerre segítse a gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, énkép alakulását és engedjen teret önkifejező törekvéseiknek.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése érdekében szükség szerint speciális szakemberek bevonása.

8.3.1. Beíratás:

A beiratkozás minden év **április utolsó két hetében** a központi óvodában és a tagóvodában történik a körzethatárok figyelembevételével.

Az első alkalommal minden szülő megkapja az óvoda házirendjét és egy általános tudnivalókat tartalmazó ismertetőt.

A csoportok összetételének és létszámának kialakításánál figyelembe vesszük a szülői igényeket.

A gyermekek csoport elosztásáról az főigazgató jogosult dönteni, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének figyelembevételével.

A nyelvi csoport költségei az együttműködési megállapodásban rögzítettek alapján történik.

A többi csoportban többlet költség nem merül fel, költségvetésből finanszírozott.

Az induló csoportok felmenő rendszerben működnek.

Minden csoport a Helyi Pedagógiai Program alapján működik, **a nyelvi csoport pedig kiegészül a Well Done Kft nyelvi programjával. /2. sz. melléklet/**

Az **óvodai felvételtől**, csoportba sorolásról a szülők írásos formában értesülnek.

Az újonnan felvett gyermekek szeptember 1-től fokozatosan érkeznek, 2,5-3 életévük betöltésekor.

8.3.2. Befogadás:

A befogadás időszaka meghatározza a gyermekek érzelmi kötődését az óvodához.

Ennek érdekében a következők történnek:

- Szülő-gyermek igény szerint együtt ismerkedhet az óvodával szeptember első két hetében.
- Kedvenc tárgyaikat behozhatják.
- A gyermek és a szülő jelet választhat.
- A csoport mindkét óvodapedagógusa, pedagógiai asszisztense és dajkája az új csoport indításakor az első időszakban teljes műszakban dolgozik.
- Az óvoda alkalmazottai különös szeretettel, odafigyeléssel, megértéssel és türelemmel fordulnak a gyermekek felé.
- Az óvodapedagógus ölbéli játékokkal, mondókákkal, bábbal, dallal, elfogadó szeretetteljes kapcsolatot alakít ki.
- Az óvodapedagógus megismerteti és felkínálja a csoportszobában és az udvaron elhelyezett játékokat.

A befogadás során az óvoda alkalmazottai és a gyermekek között kiegyensúlyozott, szeretetteljes kapcsolat alakul ki. Az óvodapedagógus első számú modell és példakép. Ő

szervezi meg a gyermekek életrendjét és azokat a közös tevékenységeket, amelyekben a társas kapcsolatok alakulnak.

8.4. Hagyományápolás, ünnepek, ünnepélyek az óvodában

Névnap, születésnap, anyák napja, évzáró- ballagási ünnepély:

- A név- és születésnapok megünneplése csoporton belül történik. Az ünnepeltnek ajándékkal kedveskednek, valamint kedvenc meséjét, énekét kérheti és hallgathatja.
- Anyák napja alkalmával a gyermekek csoportonként műsorral, ajándékkal köszöntik édesanyjukat, nagymamájukat.
- A központi óvodában a nagycsoportos korú gyermekek közös ballagási ünnepség alkalmával búcsúznak az óvodától. A tagóvodában az évzáró ünnepély és ballagó a helyi sajátosságok szerint zajlik.
- A gyermeknap minden évben buszos kirándulással egybekötve válik élményszerűvé és emlékeztetessé. Állatkertbe, vidámparkba, tájházhoz, különböző természetvédelmi területekre látogatnak el a gyermekek.

Szüret, „Tök jó” nap, Mikulás, Karácsony, Farsang, Családi nap

Szüreti nap

A hagyományok és népszokások éltetése megőrzése, továbbadása a szülőkkel való közös ünneplés.

„Tök jó” nap

Szülőkkel együtt töltött vidám, hangulatos őszi nap.

Mikulás várás:

Óvodán belül összevont vagy csoportonkénti szervezésű a Szülői Munkaközösség közreműködésével. Énekekkel, dallal köszöntik a Mikulást a gyermekek és ajándécsomagot kapnak.

Karácsony a szeretet ünnepe:

A karácsonyt megelőző hetekben a gyermekek közösen átélnek az ünnepi várakozást. Feldíszítik az óvodát, különböző díszeket, ajándékokat készítenek, mézeskalácsot sütnek, felelevenítik a népi hagyományokat (Luca napi búzaültetés, Betlehemezés). A nagycsoportosok ünnepi műsorral készülnek a közös karácsonyi ünnepségre.

Farsang:

Mindkét óvodaegységben a szülők bevonásával történik. A csoportok vidám, tréfás műsorral készülnek. Szemüveget, sapkát, álarcot készítenek a gyermekek, színes jelmezbe öltöznek. A csoportszobákat a hangulatnak megfelelően a felnőttek a gyermekekkel közösen díszítik fel.

Jelmezes felvonulás, tombolasorsolás színesíti az ünnepséget.

A gyermekek tudják, hogy ez az ünnep **télűző-tavaszköszöntő**. A tél búcsúztatása így válik teljessé.

Családi nap:

Színes műsorok, játékos vetélkedők szervezése a szülők bevonásával.

Nemzeti ünnep: március 15. és október 23.

- A kisebb gyermekek zászlófestéssel, kokárdakészítéssel készülnek, amit elhelyeznek az emlékhelynél.
- A nagyobb gyermekek az iskolai alsó tagozatos megemlékezésen vesznek részt.
- Minden óvodás gyermek élményeket szerez a fellobogózott utcákról, terekről.

8.4.1. A különbözőség elfogadása, megértése

Cél: hátránykompenzálás, a szélsőséges magatartás közelítése az optimális felé, segítségnyújtás a kudarc feldolgozásához, egyéni fejlesztéssel türelmes, kitartó munkával.

Az óvodában magas a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek száma.

Az alapító okiratban megjelöltek alapján az SNI-s gyermek is felvételt nyer az óvodába. Az esélyegyenlőség jegyében az említett gyermekek nevelése integrált csoportban történik megfelelő arány biztosítása mellett.

A heterogén összetételű közösség révén lehetőség nyílik a megfelelő viselkedési normák és erkölcsi értékek elsajátítására, identitástudatuk fejlesztésére.

Túlnyomó többségben a hátrányos helyzet vagy halmozottan hátrányos helyzet adja a különbözőség alapját, mint például szegényesebb külső, alacsony kommunikációs szint és nehezen szocializálhatóság.

Általában ezekre a gyermekekre jellemző a szélsőséges magatartás, érzelmi csapongás, önértékelés és kontroll hiánya. Néha túlságosan bizalmasak, hízalgöek, máskor hirtelen indulatossá válnak és a kudarc agressziót vált ki.

A velük szemben tanúsított nevelési alapelvek a következők: az elfogadás és a türelem az elsődleges. Az egyéni, egyedi különbségek pozitív irányú megközelítése, orientálása érvényesül, figyelembe véve a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttérből adódó sajátosságait.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek szívesen járnak óvodába, s előítéletek nélkül elfogadják a társaikat, s a felnőtteket.
- Örömmel játszanak együtt.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt.
- Figyelemmel és türelemmel hallgatják az óvodapedagógus és társaik közlését, ébrednek bennük a közösségi öntudat.
- Az „énkép”, önismeret, önértékelés fejlődése révén képessé válnak az önálló helyzetfelismerésre, megoldásokra.
- Képessé válnak saját és mások megszerzett képességeinek elismerésére.
- Önérvényesítésük a társas kapcsolatokban elfogadható módon alakul.
- Örülnek a közös élményeknek, az elért sikereknek.
- Érzelmileg elfogadják egymást, felfogják a testbeszéd alapvető jelzéseit: nemtetszés, örömnnyilvánítás, biztatás, szomorúság, sírás.
- Szükség esetén képessé válnak egymásnak lelki támaszt nyújtani.
- Igényükké válik a helyes viselkedés szabályainak betartása, az udvarias magatartásformák szokásai, mint a kérés, köszönés, érdeklődés, együttérzés.
- Képesek lesznek a különbözőség formáit elfogadni, megérteni.
- Bátran, de kulturáltan mondják el véleményüket.
- Ismerik és betartják az udvariassági szokásokat.
- Megtalálják a helyüket a közösségben és jól érzik magukat.
- A szülőkkel való kapcsolat a kölcsönös bizalom, tisztelet és elfogadás elvén működik.

8.5. Sajátos Nevelési Igényű gyermekek nevelése

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek az érzelmi és az értékorientált közösség nevelés terén:

Az érzelmi és a szocializáció során empátiás képességünkre alapozva a gyermek pillanatnyi lelki állapotának, igényének megfelelő harmonikus alaphangulat biztosítása. A befogadó közösségben olyan érzelmi légkör kialakítása, amelyben természetes érték az ember, függetlenül teljesítményének színvonalától. Személyes példamutatással annak megláttatása, hogy nem vagyunk egyformák, a „máság” elfogadása, a különbözőség tolerálása.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, óvodai nevelés és fejlesztés mellett a megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus) segítségével - a szülővel és az óvodapedagógussal együttműködve - történik a nevelési feladatok ellátása. Intézményünknek van saját logopédus-gyógypedagógus szakembere alkalmazásban, melynek munkáját segíti egy gyógypedagógiai asszisztens.

Differenciált fejlesztés: közösségi nevelés, kooperáció, szociális beilleszkedés, önértékelés, motiváció.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek anyanyelvi és értelmi fejlesztése és nevelési feladatai

A sajátos nevelési igényű gyermekek anyanyelvi fejlesztése a korai fejlesztés alapjaira épül.

A kis lépések elvének alkalmazásával, figyelembe véve a gyermekek cselekvésbe ágyazott gondolkodását, megfelelő időt és alkalmat biztosítunk a következőkre:

- ☞ Az alapmozgások kialakítása és fejlesztése
- ☞ A minimális kontaktus és kooperációs készség, valamint a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése
- ☞ A beszédindítás, a beszédmegértés fejlesztése, az aktív szókincs bővítése
- ☞ Az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítása
- ☞ Az adekvát játékhasználat elsajátítása és a kognitív funkciók fejlesztése
- ☞ Ezeknek a készségeknek a kialakításában kiemelt szerepet játszik a rendszeresség, az utánzás, az egyszerű verbális utasításokat kísérő gesztusok, a zene, a ritmus és a gyakori ismétlés.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelési és fejlesztési feladatai folyamatos óvodai nevelés és fejlesztés mellett, a megfelelő szakember segítségével történnek. A szülőkkel és az óvodapedagógusokkal szoros együttműködésben biztosítjuk a gyermekek számára szükséges támogatást és fejlesztést.

Az SNI gyermek nevelésének célja:

- **Legyen biztosított a gyermekek fejlődési üteméhez történő alkalmazkodás a fejlesztés folyamatában az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével.**

- A fejlesztés a számukra megfelelő területen realizálódjon.
- Az SNI-s gyermekek váljanak a közösség teljes értékű tagjává.

Feladata:

- Az SNI-s gyermekek integrált nevelésének biztosítása.
- A gyermek és környezetének teljes körű megismerése.
- Képességekhez és a lehetőségekhez igazodó fejlesztés, egyéni bánásmód biztosítása.
- Sérülés arányának megfelelő önállóságra nevelés.
- Akaratfejlesztés, önbizalom erősítés, reális, pozitív énkép kialakítása.
- Alkalmazkodó képesség fejlesztése, együttműködésre nevelés.
- A gyógypedagógiai fejlesztés segítése, kiegészítése.
- A foglalkoztatáshoz rugalmas szervezeti keretek kialakítása.
- Speciális segédeszközök következetes használata.
- Az óvoda alkalmazottainak és a szülőknek szóló megfelelő tájékoztatás az SNI-s gyermekek befogadásáról.
- A gondozást végző munkatársak fokozott bevonása a nevelésbe hatáskörük szerint.
- Hatékony együttműködés az SNI-s gyermek családjával és a fejlesztést végző szakemberrel.

Intézményünk a Létavértes Városi Önkormányzat képviselő testülete által elfogadott alapító okiratában foglaltak alapján vállalja fel az SNI-s gyermekek integrált nevelését.

SNI-s gyermekek kiszűrése, s a fejlesztés folyamata:

A folyamat megnevezése	A tevékenység megnevezése
1. Adatgyűjtés: - előzetes, - a nevelés folyamatában	Anamnézis felvétel óvodába lépéskor. Családlátogatás. Megismerés: tervszerű, rendszeres, célirányos megfigyeléssel.
2. Elemzés	Tapasztalatok alapján egyeztetés a szülőkkel, pedagógiai szakszolgálat vizsgálatának igénylése.
3. Szakértői vélemény alapján tervezés	Sajátos szükséglet szerinti egyéni fejlesztési terv összeállítása megfelelő szakember iránymutatásával.
4. A fejlesztés megvalósítása	Speciális képességfejlesztő tevékenységek szervezése a szakértői véleménnyel összhangban, a fejlődés regisztrálása az egyéni mérési dokumentációkban.
5. Értékelés, beavatkozás	A fejlődési folyamat követése a PDCA-SDCA ciklus szerint. Gyakoriság (értékelési rendszer szerint).
6. Kontroll vizsgálat	Kontroll vizsgálat kérése a megfelelő szakértői bizottság közreműködésével az iskolaválasztás és kezdés szempontjából.

Sikerkritériumok:

- A folyamatos fejlesztések hatására lehetőségeikhez mértén fejlődnek a képességek.

- **Együttműködőek a fejlesztést végző szakemberekkel és elfogadják az alkalmazott eljárásokat.**
- **Személyiségük a nevelés, egyéni és közösségi fejlesztés hatására olyan szintre jut, hogy lehetővé teszi integrált, vagy számukra megfelelő iskolai rendszerben való fejlesztésüket.**
- **Érzelmi biztonságuk képessé teszi őket pozitív interperszonális kapcsolatok kialakítására, eredményességük megélésére.**

8.6. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés az óvodai tevékenységek minden formájában megvalósul, mivel a nevelési eszközök és a gyermeki tevékenységrendszer is ennek szerves részét képezi. Változatos és komplex módon gazdagítjuk óvodásaink kifejezőkészségét, szókincsét és verbális alkotókészségét. Ezt számos beszélgetéssel, játékkal, valamint a spontán helyzetek kihasználásával érjük el, figyelembe véve a gyermekek egyéni érdeklődését és kíváncsiságát, kreativitásukat is fejlesztve.

Az értelmi nevelés szintén változatos tevékenységeken keresztül valósul meg, a kultúra átadásának hatásrendszerével és az óvodai nevelési módszerek alkalmazásával, elsődlegesen a gyermekek szabad játéka által. Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban áll az anyanyelv és a kommunikáció alakulásával, mivel a kommunikáció egyszerre cél és eszköz a társas kapcsolatokban. Célja a kapcsolatfelvétel, az információ átadása, a megértés ellenőrzése a társ reakcióiból, és a kapcsolatok mélyítése.

Az egyéni fejlődés biztosítása érdekében elengedhetetlen, hogy az óvodapedagógus személyes példájával – odafigyeléssel, meghallgatással, beszélgetéssel – kommunikációs helyzeteket teremtsen, ösztönözze a gyermekek közötti kommunikációt, és lehetőséget biztosítson a monologikus beszéd gyakorlására. Ennek során bővítjük a gyermekek szókincsét és gazdagítjuk metakommunikációs ismereteiket, mint például az érzelmeket jelző gesztusok, arckifejezések és testtartások. Az óvodapedagógus kommunikációja legyen építő, haladást szolgáló és pozitív jellegű.

Az anyanyelvi nevelés minden tevékenységi formában megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (javítgatás mellőzésével) – az óvodai nevelő tevékenység egészét áthatja.

Célia:

- Alakuljon ki a gyermekek helyes nyelvhasználata, mondatszerkesztése, biztonságos önkifejezése.
- Fejlődjön életkoruknak megfelelő szinten beszédészlelésük, beszédértésük.
- Legyenek képesek élményeiket, véleményeiket elmondani, kifejezni.
- Alakuljon ki a magyar nyelv ismerete, szeretete, megbecsülése, váljon igényükké a természetes beszéd és kommunikációs kedv, fejlődjön kapcsolatteremtő képességük.

Feladata:

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

- **Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása-beszélő környezettel, helyes mintaadással, és szabálykövetéssel- az óvodai nevelő tevékenység egészében legyen jelen.**
- **A gyermekek életkori sajátosságainak, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő beszédhelyzetek teremtése, nyugodt beszélő környezet kialakítása, az egymásra figyelés a másik fél mondanivalójának meghallgatása.**
- **Az anyanyelv ismeretére megbecsülésére szeretettére nevelés.**
- **A gyermek természetes beszéd-és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére való törekvés.**
- **Fokozott figyelem a gyermekek meghallgatására, kérdéseik támogatására, válaszaik türelmes kivárására.**
- **Az óvodapedagógus közlései, kérései egyszerűek, érthetőek, lényegre törőek legyenek a gyermekek számára.**
- **Alkalom teremtése az egyéni verbális kommunikációra, az esetleges beszédhibák feltérképezése szükség szerint szakember segítségének igénybevételével.**
- **Beszédmegértés, beszédprodukción, beszédtechnika fejlesztése anyanyelvi játékokkal.**
- **Változatos tevékenységek biztosítása, az életkori sajátosságok függvényében, építve kíváncsiságukra, érdeklődésükre, meglévő tapasztalataikra, élményeikre, ismereteikre.**
- **A gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.**
- **Értelmi képességek (érzékelés észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése.**
- **Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet, és a kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása.**

A településünkön magas a hátrányos helyzetű családok aránya, így a gyermekek nagyon eltérő beszéd-készséggel és szókinccsel érkeznek az óvodába. Ezért kiemelten fontos, hogy az anyanyelvi nevelés áthassa az óvoda mindennapi életét és tevékenységeit.

A gyermekek szókincsét befolyásolja a szociális háttér és a felnőttek példája, ezért az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítők beszédstílusa, szókinccse, valamint verbális és nonverbális kommunikációja különösen fontos, mint követendő minta.

Változatos helyzetekben és módszerekkel, anyanyelvi játékokkal fejlesztjük a gyermekek szókincsét, mondat- és szövegalkotási készségét, valamint gyakoroljuk a relációs szavak és elvont fogalmak használatát. Az anyanyelvi nevelés során fejlődik a gyermekek kommunikációs, metakommunikációs és kooperációs készsége, alakul gondolkodásuk, és képessé válnak összefüggések felismerésére, következtetések levonására.

Szülői megbeszéléseken felhívjuk a figyelmet arra, hogy a gyermek értelmi és érzelmi fejlődésében, valamint a gyermek-szülő kapcsolat erősítésében nagy szerepe van a közös beszélgetéseknek és a közös tevékenységeknek. Szerep- és szituációs játékokkal gyakoroltatjuk a különböző helyzetekhez illeszkedő beszédmódot és nyelvi eszközök használatát. Segítjük a gyermekeket abban, hogy együttes tevékenységek közben sajátítsák el és gyakorolják az együttműködést segítő kifejezéseket és az érintkezés udvarias formáit.

A gyermekek játékába bekapcsolódva természetes módon kínálunk mintát arra, hogyan lehet egymáshoz viselkedésben és beszédben is alkalmazkodni. Nagy hangsúlyt fektetünk az egyéni fejlődési ütem figyelembevételére, a különbözőségek elfogadására és elfogadtatására. Fontos számunkra, hogy a gyermekek kérdéseire mindig életkoruknak és érettségüknek megfelelő, kielégítő választ kapjanak.

A család szociokulturális helyzetét figyelembe véve az értelmi fejlesztés során a gyermek fejlettségi szintjét és ütemét szem előtt tartva választunk célzott módszereket, tevékenységeket és eszközöket, amelyek segítségével a szerzett ingerek és tapasztalatok fejlesztő módon épülnek be a személyiségbe, és alapot adnak a további fejlődéshez.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Gondolataikat, kéréseiket, kívánságaikat ki tudják fejezni egyszerű, összefüggő mondatokban helyes metakommunikáció kíséretében.
- Elsajátítják a helyes kiejtést, hanglejtést, a tiszta beszédet, megfelelően artikulálnak, és használják a nyelvtani formákat.
- Az életkoruknak megfelelő szókincssel rendelkeznek.
- Kialakul beszédkedvük, beszédfegyelmeük, élményeikről örömmel folyamatosan beszélnek.
- Képesek a kiváráásra egymás figyelmes meghallgatására.
- Képesek életkori sajátosságaiknak megfelelően összefüggéseket felismerni és következtetéseket levonni.

„A játék, út a gyermekek számára annak a világnak megismeréséhez,
amelyben élni fognak, és amelyet megváltoztatni hivatottak.”
/M. Gorkij/

9. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

9.1. Játék

Programunk a játékot tekinti a tanulás elsődleges keretének. Ezért napirendünkben a folyamatosságot, rugalmasságot szem előtt tartva a párhuzamosan végezhető tevékenységekre helyezzük a hangsúlyt, melynek jelentőségét a játékra fordított viszonylag hosszú, egybefüggő idő adja.

Célja:

- Váljanak képessé a gyermekek egyéni vágyaik, ötleteik, élményeik kifejezésére fő tevékenységükben, a játékban.
- A szabad és kezdeményezett játékok, az örömteli játékok során valósuljon meg és fejlődjön komplex módon személyiségük.

Feladata:

- Az elmélyült játék feltételeinek megteremtése: megfelelő hely, idő, eszköz biztosítása.
- A különböző játékfajták tartalmának, minőségének gazdagítása a megismerés és a gondolkodás fejlesztése érdekében.
- Beszéd- és kifejezőkészség, önismeret fejlesztése bábozással, dramatikus játékkal.
- Egyéni és közös élményszerzési lehetőségek biztosítása a szabad játék kibontakoztatása érdekében, különös tekintettel a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű inerszegény környezetből érkező gyermekekre.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítsa az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.
- A játék a kisgyermekkor legfontosabb, és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játék kiemelt jelentőségű, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység. A nyugodt, derűs légkör a felszabadult játék feltétele, amely alapvető szokásrendszerre épül. A gyermekek szabadon dönthetnek arról, hogy a választott játékot kivel, milyen helyen, mennyi ideig és milyen eszközzel játsszák.

Megfelelő hely:

Az óvodai játék színtere a csoportszoba, az óvoda udvara, a kedvenc játszó-, kirándulóhely. A csoportszobákban a játéktér a bútorok ésszerű elhelyezésével úgy történik, hogy variálható legyen, játszósarkoknak, kuckóknak, a szabad mozgásnak lehetőséget biztosítva. A berendezés segíti a környezetbarát szemléletmód, valamint az egészséges életmód megalapozását.

Megfelelő idő:

Az elmélyült játékot, (szabad és egyéb játékot) a rugalmas napirend biztosítja.

Megfelelő eszközök:

A tudatos óvodapedagógusi munka lényeges eleme a játékeszközök kiválasztása, biztosítása. A játékhoz olyan eszköz áll rendelkezésre a gyermekek által elérhető helyen, amely esztétikus, könnyen tisztítható, jó minőségű, különböző természetes alapanyagú (nincs mérgező festékkel bekenve, nem káros a környezetre), sokféleképpen egymással variálható, fejlesztő hatású. Megfelel a gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak.

A hagyományos játékok mellett a természetes anyagokból készült játékokat részesítjük előnyben, valamint az olyanokat, amelyeket a természetben található- évszakonként eltérő anyagokból készítünk. (termések, kavicsok, kagylók, levelek, ágak, csutka, csuhé stb.).

Az óvodában biztosított játékeszközöket a gyermekek szabadon birtokolhatják, így alakul ki bennük az egyezkedés képessége.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó élményeit, benyomásait játékaiban újra éli. Így válik a játék kiemelt jelentőségűvé, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A gyermekek a környezetükből szerzett élményekkel, tapasztalatokkal játékuk tartalmát gazdagítják. A családban, az óvodában, tágabb természeti- és társadalmi környezetben szerzett élményeiket játék közben átélnek. Játékukban az óvodán kívüli negatív tapasztalatok és érzelmek is megjelennek.

Az agressziót vagy a szorongást kifejező játék is a gyermekek élményeiről vall.

Biztosítani szükséges azt, hogy a gyermekeknek a játék során legyen lehetősége feszültségeit, belső problémáit felszínre hozni és kifejezni, figyelembe véve a csoport elfogadott szokás és szabályrendszerét.

A családok többségének nincs arra lehetősége, hogy gyermekeikkel együtt kirándulhassanak, túrákon vegyenek részt. Ezért minden évben élményszerző kirándulás megszervezésére kerül sor: állatkertbe, vadsparkba, bábszínházba, amelynek fedezetét az óvoda alapítványi pénzből, pályázatból és szülői hozzájárulásból biztosítja.

Közelebbi élmény és tapasztalatszerzés helyszínei a város nevezetességei: Létavértesi Irinyi János Kiállítóterem és Arborétum, szőlőskert, Létai Levendulás és a település egyéb szolgáltató létesítményei, alkalomszerű rendezvényei.

9.1.2. Az óvodáskorban megjelenő játékfajták

Szabadjáték:

Óvodánkban előtérbe került a szabadjáték túlsúlyának érvényesülése.

A szabadjáték abban különbözik a játék más formáitól, hogy annak kereteiben csak a spontán tanulásnak van létjogosultsága, tehát nincs helye a szervezett tanulásnak.

Minden játék, de különösen a szabadjáték, a tanulással szemben a gyermek szabad elhatározásából születik és abban is ér véget.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását, bevonható társként van jelen.

Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett, a szükség és igény szerinti együtt játszásával támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióval éri el. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.

Gyakorlójáték:

Lehet mozgásos, manipulációs, verbális.

A mozgásos gyakorlójáték során gyakori ismételtetéssel, bizonyos mozgásokat begyakorolnak a gyermekek, pl.: bújnak, másznak, ugranak.

A manipulációs gyakorlójáték nagy jelentőségű, a gyermekeink szem-kéz koordinációjának fejlődésében pl. tépés, egymásra rakogatás, öntögetés folytán.

A verbális gyakorlójáték, amikor a gyermekek örömet találnak a halandzsza szövegek kitalálásában, ismételtetésében. Ugyanakkor egy-egy dallamrészt, vagy verstöredéket is ismételtethetnek. Ez a gyakorlójáték fejleszti ritmusérzéküket és jelentősége van a beszédgátlások megelőzésében is.

Építő- és konstruáló játékok:

E tevékenység közben a gyermekek különböző játékszerekből összeraknak, létrehozhatnak valamit. Fontos a felfedezésen, élményen alapuló ismeretszerzés. Segít a modelltől való leképezésben, képalkotásban, összefüggések felismerésében. Építés, konstruálás közben átéljük az alkotás örömeit, fejlődik kreativitásuk, logikus gondolkodásuk, szerialitásuk.

Tanulják és tapasztalják a rész és egész viszonyát, megtanulnak tervezni, szerkeszteni.

Alakul megfigyelőképességük, gondolkodásuk.

Az építés elősegíti a szem-kéz koordinációjuk fejlődését.

Az apróbb és bonyolultabb összerakást igénylő műveletek segítik a finommotorikájuk fejlődését.

Szerepjáték:

A szerepjátékban a gyermekek tapasztalataikat, ismereteiket, elképzeléseiket, érzelmeiket, pozitív és negatív élményeiket fejezik ki, a környezet jelenségeit sajátos módon újra alkotják. A gyermekek szociális tanulással a felnőttek mintájáról sajátítják el, tanulják meg az erkölcsi értékeket, a társadalmi együttélés szabályait.

Gyakorolják a társakkal való együttműködést, átéljük az alá és fölérendeltségi viszonyokat. Fejlődik képzeletük egy-egy kitalált történet eljátszásával, szervezőkészségük a játék megszervezésével, empátiájuk a társak érzelmeinek felfogásával.

A játék közben közösen felállított szabályok fejlesztik önuralmukat, akaratukat, szabálytudatukat, erkölcsi érzéküket.

A szerepjáték során lehetőség nyílik a verbális fejlesztésre, hiszen a gyermekek beszélnek, kifejezéseket használnak és alkalmazzák a különböző mondatfajtaikat.

Szabályjáték:

Ennél a játékfajtánál legfontosabb a szabályokhoz való igazodás igénye.

Az óvodapedagógus feladata, hogy ösztönözze a gyermekeket arra, hogy maguk is alkossanak szabályokat és szükség szerint meg is valósíthassák azokat.

A szabályjáték fajtái: mozgásos és értelemfejlesztő.

Sokféle mozgásos, egyszerű szabályjáték megismertetésére kerül sor, mint pl.: fogócska, labdajáték, szembekötösdí, körjátékok, ugrókötelezés.

A szabályjáték közben a gyermekek olyan helyes magatartásformákat sajátítanak el, mint: a türelem, a kitartás, az akaraterő, a mértéktartás, a szerénység, az eredményre törekvés, kudarcűrő képesség.

A labdahasználattal fejlődik nagymozgásuk, finommotorikájuk, szem- kéz-láb koordinációjuk egyaránt.

Az értelemfejlesztő szabályjátékok igen kedveltek az óvodában. Ezek a következők: dominók, társas-, kártya-, logikai- és barchoba játékok.

Ez a játékfajta szociális és értelmi érettséget feltételez és ugyanakkor ezek fejlődését szolgálja. A logikus gondolkodás fejlődésében is igen nagy szerepe van.

Barkácsolás:

A barkácsolás a játék igényéből indul ki, kötetlen és nem öncélú. Az ilyen eszközöknek funkciója van. Az ehhez szükséges eszközök rendszeres gyűjtőmunka eredményeképpen vannak jelen a gyermekek számára folyamatosan elérhető helyen a balesetvédelmi szempontoknak megfelelően. A barkácsolás nagyon változatos tevékenységet biztosít a gyermekek számára pl.: vágás, ragasztás, tépés, hajtogatás, festés, varrás, fonás, faragás stb.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival. Az óvodapedagógus ezen a szakterületen tudja a legjobban kihasználni a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit, segít, hogy a gyermekek kreatívan gondolkodjanak a lehetséges jövőről. Ez által megtapasztalhatják, hogy bármilyen anyagból tudnak alkotni, így fejlesztve az ehhez szükséges képességeiket.

Munka közben átélik az alkotás örömét, fejlődik kreativitásuk, társas kapcsolatuk.

Szem-kéz koordinációjuk és finommozgásuk fejlődik tépéssel, vágással, ragasztással.

A gyermekek vizuális ritmusa, esztétikai érzéke díszítéskor fejlődik. A különböző formák és méretek megismerését, az alaklátást, vizuális és tapintásos észleléssel segítik a vizuális technikák.

A barkácsolás a gondolkodási műveletek fejlődésére is hat.

Bábozás – dramatizálás:

A gyermekek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze a bábozás. Általa felelevenítik tapasztalataikat, elképzeléseiket, esztétikai és szociális élményeiket. A bábozásnak nagy szerepe van a személyiség fejlődésében. A bábok mögé bújva igazán lehetőség van az önkifejezésre, ugyanakkor a bábozás hat a társas kapcsolatok alakulására. A bábok használata közben bátrabban megszólalnak, ami segíti kommunikációjuk fejlődését.

Az óvodában a dramatizálás mozgáson, látványon, beszéden alapszik.

Dramatizáláskor a gyermekek saját vagy irodalmi élményeiket játsszák el kötött vagy kötetlen módon, szerepet vállalva.

A bábozással és dramatizálással fejlődik beszédképességük, hangleyjtésük, beszédritmusuk, szocializációs szintjük, kooperatív készségük, kommunikációjuk, szem-, kéz-, lábkoordinációjuk, testsémájuk.

A játék támogatása

- A gyermek játékválasztásának tiszteletben tartása.
- Reflektív szemléletű jelenlét a játékban: a gyermekjáték fejlődésének nyomon követése differenciált reagálás, egyéni bánásmód megvalósítása.
- A gyermeki fejlődés folyamatosságának, illetve megtorpanásának észrevétele.
- Az egyes gyermekek és játszócsoportok játékának támogatása.
- Az új játék használatának megismertetése az érdeklődő gyermekekkel való együtt játszás során. A gyermek aktuális fejlődési szintjéhez igazított képességstruktúrák adekvát támogatása.
- A kreatív önkifejezés fejlődésnek segítése.
- A gyermekek kérdéseire való odafigyelés, egyéni fejlettségükhöz igazodó válaszadás.

- ✎ Csak szükség esetén történő beavatkozás, a játéktevékenység zavarása nélkül.
- ✎ Ha a szituáció úgy kívánja, és a gyermekek igénylik, maga is játszótársként vesz részt a játékban.
- ✎ A játékfenntarthatósága érdekét szolgáló szabályrendszer a gyermekekkel együtt történő alakítása.
- ✎ Az egészséges versenyszellem megalapozása.
- ✎ A gyermek közti érzelmi kötődések, kapcsolatok támogatása.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feladatok

Elsődleges feladatunk „megtanítani” játszani. Szükségesnek tartjuk, hogy a szülőket meggyőzzük arról, mennyire fontos a gyermekükkel való rendszeres játék az érzelmi fejlődésben, a szülő-gyermek jó kapcsolata alakulásában. Fontos tudatosítani a szülővel, hogy a nevelési célok elérésének legfontosabb eszközének a játékot tekintjük.

Játék útján ismertetjük meg a gyermeket a világgal, tárgyak tulajdonságaival, a valóság jelenségeivel, eseményeivel – ezzel a gyermek értelmi képességeinek fejlődését segítjük elő. Figyelemmel kísérjük és megköveteljük, hogy az alapvető viselkedési, udvariassági szokásokat a játék folyamatában is tartsák be. A fejlődés egyéni sajátosságait tiszteletben tartjuk, a gyermek játékába csak akkor avatkozunk be, ha a gyermek ezt igényli, ha indokoltnak érezzük, mert a konfliktust nem tudják önállóan megoldani.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

A különböző fejlettségű gyermekeknek más a játékeszköz-igénye és a szociálisan érettebb gyermekek segítségével mintát adunk az együttműködésre, a megegyezésre. A játék során a valóság jobb megismerése a képességek és tulajdonságok alakításával a gyermek személyiségének komplex fejlesztése.

Legfőbb fejlesztési forma, amely keretet és lehetőséget nyújt a sajátos nevelési igényű gyermekek meglévő fejlettségi szintjét kihasználva a fejlődés biztosítására.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- A gyermekek képesek kitarthatóan, több napon keresztül ugyanazon játéktémában kreatív módon együtt játszani.
- A játszócsoportok között jó kapcsolat alakul ki, ahol egymás játéktevékenységét kiegészítik, segítik.
- Szerepjáték során képesek szerepet vállalni, megosztani, eljátszani vagy arról lemondani.
- A problémahelyzetek megoldására is képessé válnak.
- Gyűjtőmunkák, séták, kirándulások során szerzett természeti kincseket, ismereteket alkotó és kreatív módon felhasználják játéktevékenységeikben.
- Saját elképzeléseiknek megfelelően próbálkoznak játékeszközök készítésével, melyet alkalmaznak a szabad játékban.
- Képessé válnak a szabályok alkotására, alakítására, elfogadására, betartására, fejlődik önfegyelmük.
- A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és nemzetiségi gyermekek képessé válnak az elmélyült játékra, együtt játszásra, a szerepek vállalására.
- Az SNI-s gyermekek képessé válnak egyéni lehetőségeikhez mérten a játékba való bekapcsolódásra, a társakkal való együttműködésre.
- A tehetséges gyermekek a játék során megmutatják kiemelkedő képességeiket.

„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni - vess magot,
ha egy évtizeddel számolsz-ültess fát,
Ha terved egy életre szól- embert nevelj.
/Kínai bölcs/

9.2. TEVÉKENYSÉGI FORMÁK ALAPMŰVELTSÉGI ELEMEEK KÖZVETÍTÉSE, ÁTADÁSA

Az óvodai nevelés országos alapprogramjában a külső világ tevékeny megismerése és a matematikai tartalmú tapasztalatok egységet képeznek.

„A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.” (ONAP)

9.2.1. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A külső világ és környezet fogalma magában foglalja egyrészt a természeti környezetet (mint a természet, víz, levegő, talaj, növények, állatok), másrészt az ember által alkotott, épített környezetet. A környezettudatos és természetbarát életmódra való nevelés a mindennapi tevékenységek során valósul meg. A közvetlen élményekre alapozott tevékenységek hatására fejlődik a gyermekek érzékenysége, és alapozódik meg a természethez alkalmazkodó és azt védő életmód.

A környezet minél átfogóbb megismertetése lehetőséget biztosít az egyetemes és nemzeti kultúra értékeinek, hagyományainak, valamint az adott tájra, helységekre jellemző néphagyományok közvetítésére. A külső világ tevékeny megismerésének témaköreit mindig az aktuális évszakok, napszakok, események, ünnepek és néphagyományok határozzák meg.

Nevelési folyamatainkban figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait és egyéni fejlettségét, a megvalósítás apró történéseken keresztül valósul meg. A gyermekek környezetük felfedezése során olyan tapasztalatokat szereznek, amelyek szükségesek a környezetben való biztos eligazodáshoz és tájékozódáshoz, életkoruknak megfelelően. Megismerik szülőföldjüket, az ott élő embereket, a hazai tájat, a helyi hagyományokat és népszokásokat, valamint a közösséghez való tartozás élményét. Elsajátítják a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeinek szeretetét és védelmét.

A külső világ megismerésének elsődleges forrása maga a természet és a társadalmi valóság. A gyermeket körülvevő szűkebb és tágabb világ, amelyben él, általános jellemzőkkel bír, de tapasztalatai eltérhetnek a település és a táj jellegétől függően.

Célia:

- A gyermekek minél több tapasztalathoz jussanak (mozgásos és érzékszervi) az őket körülvevő természeti – emberi – tárgyi környezetből formai, mennyiségi, téri viszonyairól.
- Fedezzék fel környezetüket, s a szerzett tapasztalatok birtokában életkoruknak megfelelően legyenek képesek biztonságosan eligazodni, tájékozódni abban.
- A gyermekekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a természet, az emberi alkotások iránt, tanulják meg azok védelmét, az értékek megőrzését, alapozódjon környezettudatos magatartásuk.

9.2.1.1. Természeti- emberi-tárgyi környezet

Az óvodai környezeti nevelésnek nagyon fontos és kiemelkedő szerepe van az állatok védelmében, a környezetvédelemben, a környezettudatos magatartás és az egészséges életmód kialakításában. A pedagógus személyisége kiemelkedő mintának számít, viselkedése, tevékenysége, a természethez és a gyermekekhez való pozitív viszonya a példa erejével hat a szülőkre is.

Feladata:

- A gyermekek tapasztalataikra, élményeikre alapozva szerezzenek ismereteket a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezetről.
- A megismerési folyamat épüljön a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára.
- A megfelelő ismeretek mélyítése, rendszerezése, az alkalmazás lehetőségeinek biztosítása.
- A természetbarát és környezettudatos magatartású ember tulajdonságainak megalapozása, a természeti környezet védelme, lakó és óvoda környékének közös megóvása.
- A szülőföld az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, és néphagyományok, szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeinek megismertetése.
- A kommunikációs készség fejlesztése a közvetlen, közvetett tapasztalat- és ismeretszerzés során.
- A gyermekek önálló véleményalkotása, döntési képessége fejlődésének elősegítése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és roma gyermekek körében kiemelten kezelendő a környezet tevékeny megismerése és óvása, a környezettudatos magatartás.
- Egészséget befolyásoló környezeti tényezők felismertetése.

A gyermekek különböző tapasztalatokkal érkeznek az óvodába. A természeti és társadalmi környezetről sokféle szintű és mélységű benyomással rendelkeznek. Ezek figyelembevételével történik a környezet megismerésére irányuló nevelési tevékenység tervezése és szervezése.

Az óvodapedagógus feladata, hogy biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

A tájegység növény- és állatvilágát közvetlen közegükben séták, megfigyelések alkalmával tapasztalják, ismerik meg a gyermekek, a tágabb környezetben élőket pedig kirándulások alkalmával. (pl. állatkertben; vadas parkban; erdőpusztai, Irinyi arborétumban; stb.)

Nem az ismeretek halmozása, a mindent megtanítás szándéka a fontos, hanem a közvetlen élmények révén megtapasztalni, megismerni a környezettel kapcsolatos komplex módon szerzett ismereteiket, s hogy tudják alkalmazni különböző élethelyzetekben.

Az ismeretszerzésre építeni szükséges, de ugyanakkor nem elhanyagolandó az irányított tapasztalás sem, ezáltal tematikusan bővülnek gyermekeink ismeretei.

A külső világ tevékeny megismerése lehetővé teszi a csoporthoz való érzelmi kötődést, kapcsolatépítést, a szülőföld szeretetének megalapozását.

A meglévő ismeretek mélyítésén és rendszerezésén, bővülésén belül a következőket kell érteni és biztosítani (életkoronként, koncentrikusan bővülve).

A környezeti nevelés

Külső:

- ☞ természeti környezet - természet, víz, levegő, talaj, növények, állatok stb.
- ☞ ember alkotta (épített) környezet: épületek, a műemlékvédelem, az eszközök és anyagok, környezetbarát szokások, hulladékgazdálkodás, vásárlás, az emberi kapcsolatok, a városi környezet stb.

A belső:

- ☞ természeti környezet: az egészséges életmód, a napirend, a táplálkozás, a mozgás, a betegség-megelőzés.
- ☞ személyes környezet: a mentálhigiéné, a lelki élet egészsége, az önértékelés és énkép.

Társadalmi és természeti környezet tevékeny megismerése tematikusan, évszakos lebontásban:

Őszi tapasztalatszerzési lehetőségek:

- *Visszaemlékezés a nyári élményekre, az ősz színeinek felfedezése, feldolgozása különböző tevékenységek segítségével.*
- *A természet felkészülése a télre, a fák, növények, az időjárás változásainak megfigyelése. Hűvösebbek és rövidebbek a nappalok, napszakok megnevezése.*
- *Az időjárás hatása a közlekedésre: vizes utak, köd, biztonságos közlekedés.*
- *Az őszi betakarítási munkák folyamatos megfigyelése, tevékeny megtapasztalása. (aratás, szüret, krumpli felszedés, kukoricatörés, morzsolás, játékok a kóróval)*
- *Szántóföldeken, kiskertekben található zöldségfélék, gyümölcsök megismerése, megnevezése. A gyűjtött gyümölcsök, zöldségfélék elkészítése és fogyasztása a csoportban.*
- *Virágok megfigyelése, megnevezése. Gyűjtés, szárítás, préselés, maggyűjtés.*
- *Az állatok felkészülése a télre. (vadon élő, erdei állatok, költöző madarak)*

Őszi jeles napok, ünnepek az óvodában:

- szeptember 3. Takarítás Világnapja
- szeptember 22. Autómentes nap
- szeptember 30. Csomagolásmentes világnap
- szeptember 30. A népmese napja
- szeptember, Szüreti multság
- október „Tök jó” nap az óvodában
- október 1. Az idősek világnapja

- október 4. Állatok világnapja
- október 10. Komposztálás napja
- október első hétvégéje Madármegfigyelési nap
- október 15. A kézmosás világnapja
- november, idők köszöntése

Téli tapasztalatszerzési lehetőségek:

- *Téli táj és az időjárás változásainak megfigyelése.*
- *Kinti örömek a hidegben: hógolyózás, hóemberépítés, szánkózás.*
- *Benti örömek, tevékenységek: gyöngyfüzés, varrás, szövés, gombozás, fonás.*
- *Az időjárás és az öltözködés összefüggéseinek megfigyelése.*
- *A téli réteges öltözködés jelentősége.*
- *Testi és lelki egészség megóvása: egészséges életmód megélése a mindennapokban, vitamindús táplálkozás: déli gyümölcsök, sült tök, zöldségek fogyasztása.*
- *Lelki egészségvédelem a Boldog Óvoda programjaival. Pozitív gondolkodás kialakítása.*
- *Gondoskodás az itt telelő madarokról.*

Téli jeles napok, ünnepek az óvodában:

- Advent, készülődés a karácsonyra, mézeskalács sütés
- Adventi vásár, újrahasznosított játékeszközök készítése
- Használt ruha börze az óvoda javára, a környezettudatosság és az újrahasznosítás jegyében
- Mikulás ünnepség
- Betlehemes karácsonyi ünnepség
- január 22. A magyar kultúra napja
- február 2. medve előbújása, népi megfigyelések újraélése
- Farsang, jelmezbál a csoportban
- Farsangi mulatság

Tavaszi tapasztalatszerzési lehetőségek:

- *Éledő természet megcsodálása, időjárás változásainak megfigyelése.*
- *Időjárásnak megfelelő öltözködés.*
- *Tavaszi séták során kiskertek megfigyelése, kerti munkák kipróbálása, óvodában veteményezés, csíráztatás, virágültetés, az elültetett fák gondozása.*
- *Tavaszi virágok megcsodálása, megismerése, gondozása.*
- *Korai zöldségekből, gyümölcsökből saláták készítése, kóstolása.*
- *Előbújó bogarak, hazatérő madaraink megfigyelése, méhek védelme.*
- *Közlekedési ismeretek bővítése: vízi, légi, szárazföldi, szekerezés a településen, szőlőskertekben.*
- *Élményszerző séták az óvoda környékén, állatkerti kirándulások.*

Tavaszi jeles napok, ünnepek az óvodában:

- március 8. Nemzetközi nőnap
- március 11. Erdők világnapja
- március 15. Nemzeti ünnep
- március 18. Az újrahasznosítás világnapja
- március 20. A boldogság világnapja
- március 21. Bábszínházi világnap

- március 22. Víz világnapja
- április 7. Az egészség világnapja
- április 22. A Föld napja
- április 30. Méhek napja
- Húsvét
- Anyák napja
- május 6. A magyar sport napja
- május 10. Madarak és fák napja
- Pünkösöd

Nyári tapasztalatszerzési lehetőségek:

- *Levendula ültetvény megtekintése.*
- *Nyári játéktevékenységek: papírsárkány készítés és röptetés, szélforgózás, papírhajó úsztatás.*
- *A nyári időjárásjelenségek megfigyelése: záporok, zivatarok, viharok, dörgés, villámlás, szivárvány.*
- *Különös gonddal védjük egészségünket: óvatos napozás kalapban vagy sapkában, a fej, szem, bőr védelme a tűző napsugaraktól, gyakoribb folyadékbevitel.*
- *A színes ugráló iskolákkal való játék az óvoda előtti téren.*
- *Mozgásos játéktevékenységek a Kondi Park, Sportcentrum, játszóterek szabad területén.*
- *Trambulin és udvari közlekedési játékeszközök használata.*

Nyári jeles napok, ünnepek az óvodában:

- június 5. Környezetvédelmi világnap

A négy őselem beépítése a környezeti nevelés egészébe.

Óvodai programunkban kiemelt feladat a Külső világ tevékeny megismertetése a gyermekekkel, a négy évszak körforgását alapul véve. Jól beilleszthető ebbe a rendszerbe a négy őselemmel való ismerkedés, tevékenykedtetés.

A tűz, víz, föld, levegő fogalmak megismerése tevékenységek által hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekekben a környezetükkel kapcsolatban egy pozitív és védelmező szemlélet, gondolkodás alakuljon ki.

Célunk, hogy cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

A környezettudatos magatartás kialakítása a Tűz témakörében

- ❖ barátunk vagy ellenségünk a tűz, látogatás a tűzoltó állomásra,
- ❖ kisérték égetés, télűzés,
- ❖ Szent Iván éji tűzugrás hagyományának megismertetése, videó megtekintése.

A környezettudatos magatartás kialakítása a Víz témakörében

- ❖ éltető elemünk a víz, a víz felhasználásának lehetőségei, jelentősége,
- ❖ takarékos vízhasználatra nevelés,
- ❖ a víz fontosságának tudatosítása az élőlények szempontjából,
- ❖ tó, ér megtekintése az óvoda környékén,
- ❖ a termálvíz jelentősége városunk fűtése szempontjából, megújuló energiaforrásként,
- ❖ hideg-meleg fogalompárok megkülönböztetése kísérletek során (hó, esővíz, csapvíz összehasonlítása),

- ❖ madárvédelem: madarokról való gondoskodás, madáritatók kihelyezése az óvoda udvarán.

A környezettudatos magatartás kialakítása a Levegő témakörében:

- ❖ a levegő szerepének hangsúlyozása az élőlények szempontjából,
- ❖ beszélgetés a tiszta és a szennyezett levegőről, káros kibocsátásról,
- ❖ a növények szerepe a levegő tisztításában, oxigén előállításban,
- ❖ hideg-meleg levegő differenciálása,
- ❖ a levegő mozgása, mint természetes energiaforrás, szélforgó készítés, papírsárkány röptetés.

A környezettudatos magatartás kialakítása a Föld témakörében:

- ❖ a zöld jeles napok megünneplése,
- ❖ növények védelme, gondozása az óvoda udvaron és a csoportszobában,
- ❖ fák ültetése, védelme, ápolása az óvodában,
- ❖ a természet folyamatos megfigyelése a négy évszak körforgásában,
- ❖ szelektív hulladékgyűjtés fontosságának megalapozása,
- ❖ újrahasznosított hulladékból, ruhákból, PET palackokból játékeszközök, bábok készítése,
- ❖ tágabb környezetünk, lakóhelyünk megismerése séták, szekerezések során, épített és a természeti környezet védelmére nevelés.

3-4 éves korban:

- Az óvoda elfogadása, megszerettetése.
- Az óvoda közvetlen környezetének megismerése.
- A családtagjainak felsorolása és megnevezése.
- Testünk részeinek megismerése – önmaga felismerése tükörben.
- Évszakok szépségének, színeinek és jelenségeinek megfigyelése.
- Időjárás és öltözködés összefüggéseinek megfigyelése.
- A közvetlen környezetünkben található növények, állatok megismerése.
- Az óvoda környezetében található közlekedési eszközök és a gyalogos közlekedés szabályainak megismerése.
- 4-5 éves korban:
- Élményszerző séták szervezése, az óvoda közvetlen környezetének megismerése.
- A családról szerzett ismeretek bővítése.
- Testünk-testrészek ismerete, testfogalom, oldaliság észleltetése.
- Az évszakokra jellemző időjárás változásainak megfigyelése.
- Összefüggések keresése az időjárás változása, emberek tevékenysége, és az állatok életmódja között.
- A növények fejlődésének követése.
- Gyűjtőmunka ösztönzése.
- Szárazföldi közlekedési eszközök megnevezése, különböző szempontok szerinti csoportosítása.
- Vízi, légi közlekedési eszközökkel való ismerkedés.

5-6-7 éves korban:

- Megismerik a gyermekek a tágabb óvodai környezetet, ellátogatnak intézményekbe, középületekbe, parkokba, terekre.

- A család témakör tovább bővül: megkülönböztetik tagjait nemek és kor szerint, felsorakoztatják a rokoni kapcsolatokat.
- Különböző foglalkozási ágakkal és eszközeivel való ismerkedés.
- A testünk témakör tovább bővül: testrészeket pontosan megnevezik, kialakul bennük laterális dominanciájuk, megnevezik érzékszerveiket.
- Megismerik az évszakokhoz kapcsolódó időjárási tényezőket, összehasonlítják azokat.
- Megismerkednek a napszakok, hónapok fogalmával és megnevezik a hét napjait.
- A környezettudatos magatartás kialakítása.
- Az állatokat, növényeket csoportosítják, táplálkozásuk, lakóhelyük, hasznosságuk és egyéb tulajdonságaik szerint. Olyan állatokat és növényeket is megismernek, ami nem tartozik szorosan környezetükhöz.
- A szárazföldi, vízi és légi közlekedési eszközöket megkülönböztetik, tulajdonságaik alapján csoportosítják.

A gyermekekben megalapozódik a természet megismerésével, a természet szeretete, a természet tisztaságának, szépségének védelme. Természetbarát gyermekké nevelődnek.

A csoportszobában egy nyugodt, szemlélődésre alkalmas helyen élő természetsarok kerül kialakításra. Itt kapnak helyet a gyűjtött termések, kavicsok, kagylók, száraz levelek, a csíráztatott, hajtattott növények, az akvárium stb.

Az udvaron lehetősége van a gyermekeknek a **növények gondozására, lehullott levelek összegyűjtésére, komposztálására, virágültetésre, locsolásra, télen a madáretetésre.**

Külön feladat a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, a nemzetiségi gyermekek környezeti, esztétikai nevelése. Ez azért fontos, mert otthon pozitív példát ritkábban látnak, lakásviszonyaik elhanyagoltak, a házuk környezete rendezetlen.

A vonzó, szép, tiszta óvodai környezetben nap, mint nap arra nevelődnek, hogy ne szemeteljenek, és ne rongálják az őket körülvevő tárgyakat. A növényeket óvják és gondozzák. **A gyermekeken keresztül a szülők szemléletét is formálni kívánjuk.** Neveljék ők is gyermekeiket környezetük óvására, védelmére, szépítésére (nagytakarítás, virágültetés, fásítás stb.).

A gyermekek kérdéseire, észrevételeire reagálva, **gyarapodik szókincsük, fejlődik kommunikációs képességük.**

Lehetőségük nyílik arra, hogy megosszák egymás között tapasztalataikat. Gondolataikat, érzelmeiket, észrevételeiket összefüggően, mondatba fűzve fejezzék ki. A séták során gyakorolják a köszönést, üdvözlést, bemutatkozást, megszólítást, és a helyes viselkedési formákat. Mindezekre különös figyelmet szükséges fordítani a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és nemzetiségi gyermekek körében.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek megtanulnak tájékozódni, eligazodni a szűkebb és tágabb természeti, társadalmi környezetben.
- Elsajátítják a lakóhelyükkel és családjukkal kapcsolatos legfontosabb ismereteket.
- Ismerik szüleik foglalkozását.
- Tudja óvodájának nevét.
- Képesek az önálló véleményalkotásra, döntések meghozatalára.
- Különbséget tudnak tenni a napszakok, napok, évszakok között.

- Óvják, védik, gondozzák környezetüket.
- Megismerik és alkalmazzák a környezettudatos magatartás alapjait.
- Megismerik a testrészek különböző funkcióit.
- Ismerik és betartják a környezetükben lévő alapvető közlekedési szabályokat, megnevezik a közlekedési eszközöket és azokat csoportosítani tudják.
- Ismeri a növény- és állatvilág gyűjtőfogalmához tartozó pár növényt és állatot.
- Ismeri a közvetlen környezetében található növényeket, állatokat.
- Képesek ismereteiket a különböző helyzetekben, tevékenységekben alkalmazni.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Szívesen vesz részt kiránduláson, sétákon, kiállításon, rendezvényen.
- Viselkedésüket jellemezze a szeretet, tisztelet, az egymás problémái iránti érdeklődés.

9.2.1.2. Matematikai tartalmú tevékenységek

Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkozunk a kisgyermek, így szinte természetes módon ismerkedik meg velük.

Az óvodapedagógusaink célja:

- A matematikai érdeklődés felkeltése.
- A minket körül ölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedéssel összefüggéseinek felfedeztetése, megismerése.
- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása.
- Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása.

Feladata:

- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, képességeik fejlesztése.
- A gyermekek logikus gondolkodásának, problémafelismerő, megoldó képességének, kitartásának fejlesztése akár speciális játékokkal.
- A környezet megismerése során szerezzék matematikai tartalmú tapasztalatokat és alkalmazzák azokat tevékenységeikben.
- A matematika iránti érdeklődés felkeltése.
- Érdekes, a gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtése.
-
- Komplex óvodai tevékenységek keretén belül, játékos feladatokon keresztül szerezzék matematikai tapasztalatokat.
- Alaki, nagyság béli és térbeli viszonyok megismertetése, ítélőképességük alakítása, tér, sík és mennyiségsszemléletük fejlesztése, számfogalmuk kialakítása.

Az óvodába kerülés kezdetén és a mindennapi életben is találkoznak a gyermekek matematikai fogalmakkal és összefüggésekkel.

A napi tevékenységek közben a gyermekek sok problémahelyzettel szembesülnek, saját logikájuk szerint gondolkodnak és eközben átélik az önálló felfedezés örömét.

A növényápolás és állatgondozási feladatok ellátása, valamint a szelektív hulladék szétválogatása és feldolgozása során is szerezhhetnek matematikai tartalmú tapasztalatokat.

Az újra felhasználás lehetőséget biztosít különböző logikai játékok készítésére és azok alkalmazására a mindennapi nevelő munka folyamán.

Tapasztalások útján rájönnek a variációs lehetőségekre. Mindezek következtében fejlődik logikus gondolkodásuk, helyzet, problémafelismerő- és megoldó képességük, valamint kitartásuk.

A matematikai készségeket, képességeket az alább javasolt témakörök feldolgozása alapján szükséges fejleszteni egyéni és mikró csoportos formában kooperatív technikák alkalmazásával, az életkori sajátosságokat figyelembe véve:

Matematikai képességek kialakítását segítő tevékenységek

A számfogalom előkészítése, megalapozása

- Mennyiségek összemérése hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, bőség, tömeg, űrtartalom szerint.
- Halmazok összemérése, elemek párosítása. A válogatások során nyíljon mód párosításra, számlálásra, a több, kevesebb ugyanannyi érzékeltetésre, gyakorlására.
- Fedezzék fel a rész-egész viszonyát a válogatások, mennyiségek bontása során.
- Játékos szituációban számoljanak, bontsanak, mennyiségfogalmuk egyéni fejlettségtől függően a 1-10 –ig számkörben mozogjon egyéni képességüknek és korosztályuknak megfelelően.
- Sorba rendezett elemek helye a sorban, sorszámok megértése.
- Mérések különböző egységekkel, hosszúság, terület, tömeg, űrtartalom.

Tapasztalatszerzés a geometria körében

- Szerezenek tapasztalatokat gömbölyű és szögletes formákról, érzékeljék ezt testükön, tárgyakon.
- Építsenek szabadon és másolással különféle elemekből.
- Alkossanak síkban is szabadon, szerezenek tapasztalatokat síkmértani formákról, fedezzék fel a rész-egész viszonyát.
- Használják a logikai játékot, építsenek vele, fedjenek le felületeket.

Tájékozódás a térben és a síkban

- Irányok azonosítása, megkülönböztetése,
- Játékok során figyeljék meg ezeket tükörben, fedezzék fel a tükörkép, szimmetria érdekességét, játsszanak sokat a tükörrel.
- Próbáljanak meg tájékozódni a labirintusokban is.
- Fedezzék fel, hogy a sorozatok olyan rendszerek, amelyek életükben is felfedezhetők. Hozzanak létre változatos sorozatokat játékokban színekkel, hangokkal, mozgással, formákkal.

- Tájékozódás síkban és térben (névelők, névutók, határozók használatának gyakorlásával).

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Képesek mennyiséget megállapítani, párosítani, sor számlálni.
- Képesek logikusan gondolkodni, logikai következtetések életkoruknak megfelelő.
- Problémamegoldó képességük jó.
- Képesek részekből egészet kirakni.
- Összehasonlítanak nagyság, szín, forma szerint, megnevezik az egyszerű tulajdonságokat.
- Értik és követni tudják térben és síkban az irányokat, a helyzeteket kifejező névutókat, és azokat a napi gyakorlatban alkalmazzák. (alá, fölé, mellé, közé...)
- Számfogalmuk tízes számkörön belül biztos, tehetséges gyermekeknél akár fölötte is kialakulhat.
- Alakuljon ki a helyes ítélet felállításának képessége.
- Műveletek végzése, relációk felállítása.
- Alkalmazzák a megismert matematikai kifejezéseket.
- Rendelkezzenek a digitális kultúra megalapozásához szükséges készségekkel, képességekkel, rész képességekkel, Alakuljon ki jártasságuk a digitális társadalomba való érvényesüléshez.
- Ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).
- Van tapasztalatuk a tükrökről, szimmetriáról.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feladatok

Nagy gondot fordítunk a gyermekek már meglévő tapasztalatainak felhasználására, azok rendszerezésére, ezeken keresztül eljuttatva őket a bonyolultabb összefüggések, következtetések felismeréséhez. Lehetőséget biztosítunk, hogy a gyermek korának és fejlettségének megfelelő matematikai ismereteket szerezzen, fejlődjön problémamegoldó gondolkodásuk, mely révén a mindennapokban is könnyebben eligazodnak. A tapasztalat- és ismeretszerzés folyamatában a gyermek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntes figyelmére építünk.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

A megismerés minden mozzanatát a közvetlen környezetből kell indítani és a gyermek meglévő ismereteire, tapasztalataira kell alapoznunk. Elemi szintről kezdjük az ismeretek átadását, egyszerű feladatokkal, amelyeket a gyermek már biztosan meg tud oldani, apró lépésekre bontjuk a témákat. A természeti és társadalmi környezet megismerése során szükséges, hogy minél több tapasztalatot szerezzenek a képességeikhez mérten, amelyhez a különböző érzékszerveket, mozgást, játékot fontos beépítenünk. Mindezen ismeretek megszerzéséhez ki kell alakítanunk a megértő, befogadó környezetet, biztosítanunk kell a játékos feldolgozás lehetőségét.

„A mese gyógyír, a mese játék,
a mese csoda, a mese hit, a mese lélek.
Mosoly mindenki lelkére.”
(Csernik Szende)

9.3. Verselés, mesélés

Az anyanyelvi nevelés alapvető eszközei a mese és a vers, amelyek régi értékeket és hagyományokat közvetítenek a gyermekek felé. Az óvodapedagógusok személyes példamutatásával a gyermekek elsajátítják és gyakorolják a mese- és versmondás lényeges elemeit. A magyar gyermekköltészet, népi és dajkai hagyományok gazdag alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra és verselésre.

A mese fontos szerepet játszik a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésében. A képi és konkrét formában bemutatott történetek, bábozás és dramatizálás révén a gyermekek megismerhetik a külvilágot és az emberi érzelmeket, valamint a megfelelő viselkedésformákat. A bábozás és dramatizálás az anyanyelvi nevelés és a játék szerves része, amely elősegíti a gyermekek kreativitását és fantáziáját.

A mesehallgatás és a verselés a gyermek mentális higiéniájának fontos eleme, mivel lehetőséget nyújt az önkifejezésre és a szorongások feloldására. A személyes kapcsolat a mesélővel érzelmi biztonságot nyújt, és elősegíti a belső képalkotást, ami a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

Az óvodában hangsúlyt fektetünk a népi-népmesék, néphagyományokat felelevenítő mondókák és a klasszikus, valamint kortárs irodalmi művek megismertetésére. Tapasztalataink szerint a családokban gyakran a televízió, videó és számítógépes játékok helyettesítik a mesélést, ezért fontosnak tartjuk a szülők szemléletének formálását és a mese fontosságának hangsúlyozását. Ehhez folyamatosan ajánlunk népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveket.

Célja:

- Ismerkedjenek meg a magyar gyermekköltészettel a népi, dajkai hagyományokkal, valamint a klasszikus és a kortárs irodalmi művekkel egyaránt.
- Az irodalmi élmények folyamatosan keltsék fel és elégítsék ki érdeklődésüket.
- Kellő mértékben alapozódjon meg érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésük, pozitív értékítéletük.

Feladata:

- A mese segítse a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének alakulását.
- A gyermekek életkori sajátosságainak, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő beszédhelyzetek teremtése, beszélő, verselő, mesélő környezet kialakítása.
- A mese képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel tárja fel a gyermekek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.
- Változatos életkorhoz igazított klasszikus és kortárs irodalmi élmények, valamint népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek, meséinek közvetítése.
- A mese és vers helyének és szerepének biztosítása az óvodai élet egészében.
- Az előadói mozgáskultúra fejlesztése.
- A gyermeki személyiségben rejlő pozitív tulajdonságok felerősítése, a negatív tulajdonságok tompítása, leépítése.
- Kapcsolatteremtő képesség fejlesztése báb- drámapedagógia alkalmazásával.
- A nemzeti és irodalom jeles műveinek közvetítése, megismertetése.
- A tehetséges gyermekek fejlesztése báb-drámajáték és az anyanyelvi tehetségműhely keretein belül.

A mese alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének formálására, egyben oldja szorongásait és feloldást, megoldást kínál számára.

A mese tárgyi világot is megelevenítő szemléletmódja a csodák, átváltoztatják, ráébresztik a gyermeket egy mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra.

A mese, vers, bábozás és dramatikus játékok hozzájárulnak a gyermekek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes kiejtést, a beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével alakítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja.

A gyermekek beszédhibája logopédus közreműködésével javul.

Ezt a munkát játékos anyanyelvi gyakorlatok alkalmazásával szükséges segíteni.

A gyermekek sok új fogalmat ismernek meg a mesékből. A bábjátékban, dramatikus játékokban kibontakozik a gyermekek szabad önkifejezésének igénye, képessége.

A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló vers mondására. A tehetséges gyermekek képesek lehetnek saját vers- és mesealkotásra, annak mozgással vagy ábrázolással való kombinálására, melyet a szabad önkifejezés egyik módjaként élhetnek meg.

A 2,5-3-4 éves gyermekek első igazi versélménye a mondókához, ölbeli játékokhoz kapcsolódik. A többször átélt ölbeli játék, a fizikai kontaktus sokat jelent a gyermekeknek és a felnőtteknek az érzelmi egymásra találásban. Lehetőséget kell teremteni a vidám rigmusok korai megkedveltetésére is. A gyermekekkel együtt sokszor kell ismételtetni az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat.

Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan rászoknak a gyermekek a mese figyelmes végig hallgatására, a többszöri meghallgatása után élvezői és kezdeményezői lesznek a dramatikus feldolgozásnak is.

A vers, mese, dramatikus játékokhoz olyan kellékek használata szükséges, ami fejleszti fantáziájukat, mozgásukat, s a mesékhez való erős kötődés kialakulását.

A 4-5 éves gyermekekben kialakul a mese, a vers mélyebb szeretete. Játékukban mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás, az ismert mondókák, és a halandzsza szöveg

ismételtetése. Az új verseket a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz, évszakhoz, s a mindenkori témákhoz illően választjuk meg. Ebben a korban gyermekek segítségével megjelenítik a meséket, az átélt élményeket, s rögtönöznek drámajátékot, bábjátékot is.

Az 5-6-7 éves korú gyermekeknél minden adandó alkalmat meg kell ragadni a kiolvasó rigmusok ismételtetésére. Újra és újra felelevenednek az előző években tanult versek. Ügyelni szükséges a szavak gondos, tiszta ejtésére, az értelemszerű, kellő hangerejű hangsúlyozásra. A délutáni pihenés alatt folytatásos mesét is lehet olvasni a gyermekek számára. Ebben az életkorban alkalmanként lehetőség adódik a mese, történet önálló befejezésére, új mesék kitalálására, képolvasásra.

A mese kiválóan alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. A mese képi és konkrét formában feltárja a gyermekek előtt a külvilág, és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. A mesének, versnek **egész nap helye van az óvodai életben**, amikor a gyermekeknek igényük és kedvük van hozzá.

A mese, mondókázás, verselés a **kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.**

Az állandó, meghitt hely segítségével, tudatos meseválasztással fokozatosan szoknak rá a gyermekek a figyelmes meghallgatásra.

A mesesarokban, egy adott polcon megtalálhatják kedvenc verses, mesés, mondókás könyvüket.

A 6-7 éves gyermekek **könyvtárlátogatás** alkalmával értékes ismeretterjesztő, színes kiadványokat is kezükbe vehetnek.

Kedvenc könyveiket, megfelelő esztétikai és irodalmi élményt nyújtó mesetartalommal rendelkező adathordozókat felhozhatják az óvodába és társaikkal együtt élvezhetik azokat.

Altatás előtt mindennap mesét hallgatnak, altató verseket mondhatnak, hallgathatják az óvodapedagógusuk énekét, akár kellemes altató zene is szólhat ez idő alatt.

A játszóverseket épületen kívül és bent is mondogatják, amíg a játék lendülete tart, színesebbé, gazdagabbá lesz általa.

A **versek, mondókák képnézegetésbe, rajzolásba, beszélgetésbe iktatása is fontos**, ha a tevékenységhez illeszkedő a témája.

A **versek, mondókák, egyéb tevékenységek közben is jelen vannak:** képnézegetés, rajzolás, beszélgetés.

A **mesék bábbal történő megjelenítésére** minden csoportban adottak a feltételek, amit az óvodapedagógusok, és a gyermekek is szívesen használnak. Nevelési évenként néhány alkalommal az intézmény óvodapedagógusi bábcsoportja több bábműsort is bemutat a gyermekeknek.

Ezekre az alkalmakra minden gyermek várakozással készül.

Alkalomszerűen a lehetőségekhez képest, alapítványi támogatással, külső előadóművészek is színesítik az irodalmi élmények tárházát.

A pedagógiai bábjáték eszköz a pedagógus kezében a nevelés folyamatában.

Komplex művészeti tevékenység, hiszen magába foglalja az irodalmi, anyanyelvi, képzőművészeti, zenei, mozgásos-táncos nevelés feladatait egyszerre. Segítségével formálható a gyermekek erkölcsi értékrendje, esztétikai érzéke, közösségi beállítódása.

A pedagógus egyedül vagy a gyermekekkel közösen játszik a bábbal. Elsősorban nem a reprodukció a cél, hanem a játék közben megélt pozitív élmények biztosítása, indirekt módon történő készség- és képességfejlesztés, komplex személyiségfejlesztés és nevelési feladatok bábjátékon keresztül történő megvalósítása.

A következő területeken fejleszti a gyermekek képességeit:

- ismeretszerzés a meséken keresztül,
- esztétikai fejlesztés a bábok és a komplex művészi élmény segítségével,
- érzelmi nevelés a mesehőssel való azonosulás közben,
- erkölcsi nevelés a jó és a rossz megismerése, differenciálása,
- a közösségi, szociális érzelmek átélését elősegítő kooperáció fejlesztés,
- értelmi képességek fejlődése figyelem, emlékezet, gondolkodás, analízis, szintetizálás,
- anyanyelv és kommunikációfejlesztés, kapcsolatteremtés egymás között, szókincsbővítés,
- hátránykompenzálás, identitásképzés, közösségteremtés.

9.3.1. A pedagógiai bábjáték helye a nevelési folyamatban

Az óvodában számos területen megjelenhet a bábjáték:

- szabadjáték alkalmával a gyermekek spontán indított bábbal való játéka,
- motiváció alkalmával, kezdeményezés elősegítésére alkalmazható báb,
- mese-vers tevékenységnél a pedagógus(ok) vagy a gyermek(ek) előadásában,
- a pedagógus és gyermekek közös bábjátéka, mesedramatizálása esetén,
- óvodai tehetségműhely keretein belül.

Az irodalmi élményt nyújtó mesék, versek megismertetése elsősorban megfelelő motivációval kótetlen módon történik.

Az utóbbi években néhány olyan mesés és verses könyv is beszerzésre került, amelyek a roma kultúra jeles képviselőinek tollából született műveket tartalmazza.

Ezekkel a történetekkel, mesékkal, versekkel is megismerkednek a gyermekek, mintegy erősítve a roma gyermekek identitástudatát is. Az irodalmi anyag válogatásánál más népek versei, meséi is feldolgozásra kerülnek, biztosítva ezzel a multikulturális nevelést.

Irodalmi anyag összeállítása korosztályonként:

A 2,5-3-4 éves gyermekek számára ajánlott versek, mesék a következők:

- hintáztatók, „höcögtetők”, lovagoltatók,
- egyszerű mondóka, mese
- rövid, rögtönzött történetek
- láncmesék
- egyszerű állatmesék

A 4-5 éves korú gyermekek számára ajánlott versek, mesék a következők:

- népi mondókák
- névesúfolók, kiolvasók
- vidám, humoros szövegű versek
- mai magyar költők versei, alkalmi versek
- állatmesék
- egyszerű szerkezetű tündérmesék
- óvodapedagógusok által elmondott történetek
- verses mesék

Az 5-6-7 éves korú gyermekek számára ajánlott mesék, versek, mondókák a következők:

- népi mondókák
- kiolvasók
- találós kérdések
- lírai versek
- erdei állatokról szóló mesék
- bonyolultabb tréfás mesék
- tündérmesék
- cigány mesék, versek, történetek
- folytatásos meseregények
- folytatásos történetek, elbeszélések
- maguktól kitalált mesék

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feladatok

Szeretnénk elérni, hogy a vers és mese az óvodán kívül a családban is napi élmény legyen. Az irodalmi művek hallgatása örömteli élményként jelenjen meg, amit a gyermek szívesen kér. Meséléssel és verseléssel értékeket és hagyományokat adunk át, metakommunikációs jelzéseinkkel élményszerűen bemutatva ezeket. Bátorítjuk a gyermeket a mesekönyvek nézegetésére, és nagy hangsúlyt fektetünk a dramatizálásra, amely segíti a személyiségfejlődést, oldja a gátlásokat, és növeli a játékbátorságot.

A versmondással fejlesztjük a gyermek verbális emlékezetét és bővítjük szókincsét. A mesék erkölcsi értékeket közvetítenek, erősítik a közösséghez tartozás érzését, és lehetőséget adnak a tanulásra, szórakozásra, kellemes időtöltésre. Segítünk a gyerekeknek leküzdeni szorongásaikat, oldani gátlásaikat, erősíteni képzeletüket és önbizalmukat. A mese feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, és bemutatja a megfelelő viselkedésformákat.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

Az irodalmi művek, versek, mondókák, dúdolók felhasználásával, mondogatásukkal, ritmusuk által a személyes kapcsolat, mint a fejlesztés érzelmi alapjának kialakítása. Mesehallgatással szabályokhoz, normákhoz való igazodás elsajátítása. Mese által fejlődnek, bensőségesebbé válnak érzelmi kapcsolataik, erősödik én-tudata, önbizalma.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek ismételik a verseket, rigmusokat, mondókákat.
- Tudnak mesélni, bábozni, dramatizálni.
- Tudnak egy elkezdett történetet saját fantáziájuk alapján folytatni és befejezni.
- Önállóan kezdeményezik egyéb tevékenységeik során mondókák, versek előadását.
- Vannak kedvelt meséik és mesehőseik.
- Értékelik és védik a könyveket, bábokat, eszközöket.
- Képesek felnőtt irányításával, irodalmi élmények reprodukálására, dramatizálással és bábozással.

Lehet élni zene nélkül is.
A sivatagon át is vezet út.
De mi (...) azt akarjuk, hogy az ember ne úgy járja végig élete útját,
mintha sivatagon menne át, hanem virágos réteken.
/Kodály Zoltán/

9.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelésnek a gyermeki lét egészét át kell hatnia. A magyar zenei nevelés szilárd alapja a közös ének, amely hordozza és gazdagítja az anyanyelvi örökséget.

Célia:

- Alakuljon ki a zene iránti érdeklődésük, ismerkedjenek meg az énekes népi játékokkal és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokkal.
- Alapozódjon meg az ének-zene befogadásához szükséges képességük.
- Formálódjon zenei ízlésük, esztétikai fogékonyságuk.

Feladata:

- A megfelelő zenei légkör kialakítása, az érzelmi motiváció biztosítása.
- A zenei anyag életkor szerinti igényes összeválogatása a népi, kortárs és más nemzetek művészeti alkotásainak figyelembevételével.
- A gyermekek örömteli, érdelemgazdag éneklésének egyéni képességekhez igazodó fejlesztése a zenei kreativitás kibontakoztatása.
- A közös éneklés és az énekes-népijátékok megszerettetése.
- Az énekes játékokhoz illő dallam, ritmus és mozgás harmóniájának megteremtése és a gyermeki önkifejezés megalapozása, fejlesztése.
- Ismerkedjenek különböző hangszerekkel, hallgassák figyelmesen a hangszeres előadásokat.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, roma származású és SNI-s gyermekek ének-zenével kapcsolatos pozitív sikerélményeinek biztosítása, erősítése. Zenei élménnyel a lelki egészségük, érzelmi biztonságuk támogatása.
- A tehetséges gyermekek fejlesztése a tehetségműhelyekben.

Az óvodai ének és zenei nevelés megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A zenei élményt többféle tevékenységhez lehet kapcsolni a mindennapok során.

A zenei nevelés programja 3 éves kortól az iskolakezdésig az életkor és egyéni sajátosságok figyelembevételével átgondolt, tervezett tevékenység óvodánkban.

Az éneklés – zenélés a komplexitás jegyében a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A gyermekekben meglévő, ösztönös zenei érzékre építve gyakoroljuk az anyanyelv, zenei anyanyelv elsajátítását.

Az ének – zenei nevelés az óvodában Forrai Katalin: Ének az óvodában. című összeállítása, kortárs művészeti alkotások, és multikulturális tartalmú zenei anyagok felhasználásával történik.

Az infokommunikációs eszközök felhasználásával, színvonalas zenei alkotásokkal ismertetjük meg a gyermekeket.

A zenei tevékenység, valamint az improvizálás örömet okoz, s egyben fejlesztő hatással bír, ez tükröződik mozgásukban, táncmozdulataikban és éneklésük során is.

Az ének-zenei anyaga összeállítása korosztályonként:

2,5-3-4 éves korban:

A kötetlen énekelgetési forma jól megfelel az életkornak.

Kétszemélyes játékok, utánzó mozgással kísért szerepjátékok jellemzik a zenei nevelést.

- ölbeli játékok, mondókák
- arc, kéz, „höcögtető” játékok minden mennyiségben
- három-öt hangból álló énekes játékok

A zenei készségeket és alapfogalmakat játék közben a felnőtt minta spontán utánzásával ismerik meg a gyermekek.

Hallásfejlesztés:

- halk- hangos megkülönböztetése, gyakorlása beszédben, mondókában, énekben
- a környezet zörejeinek, hangjainak megfigyeltetése
- hangszerek hangszínének megfigyelése
- magas-mély megkülönböztetése, térben mutatása

Ritmusérzék fejlesztés:

- egyenletes lüktetés érzékeltetése különböző játékos mozdulatokkal

4-5 éves korban:

- 3-6 hangból álló énekes játékok
- mondókaanyag bővül
- 4-8 motívumból álló dalok, dalos játékok

Hallásfejlesztés:

- halk- hangos megkülönböztetés énekben, beszédben, tapsban
- magas- mély érzékelése, dallamvonal érzékeltetése kézmozgással a levegőben
- gyakori önálló örömteli énekelgetés, tiszta hangzás fejlesztése

Ritmusérzék fejlesztés:

- egyenletes lüktetés kifejezése változatos formában
- dalok, mondókák ritmusának kiemelése
- ritmuseszközök használata: dob, csörgő, xilofon stb.
- gyors-lassú megkülönböztetése

5-6 éves korban:

- mondókaanyag bővül
- énekes játék bővül

- a kortársalkotások, romakultúrával való ismerkedés

Hallásfejlesztés:

- halk- hangos megkülönböztetése
- dallamfelismerés
- dallambújtatás
- tiszta éneklés egyéni gyakorlással

Ritmusérzék fejlesztés:

- egyenletes lüktetés és a dalok ritmusának megkülönböztetése
- ritmuseszközök használata
- motívumhossz érzékeltetése

A gyermekek ismerkednek a párcserés, sorgyarapító, fogyó, kapus, hidas játékokkal, melyek gyermek **néptánc elemeit is tartalmazzák.**

A zenehallgatás anyagának kiválasztása az aktualitáshoz igazodva történik.

A népzene jeles tolmácsolói meghívást kapnak az óvodába, amikor lehetőség adódik tánc házi, népzenei anyagokkal való ismerkedésre is.

Ezen alkalomkor a gyermekek eredeti feldolgozásban és előadásban hallhatják a magyar és roma folklór gyöngyszemeit.

A különböző énekes játékok és mondókák alkalmat adnak a hagyományörzésre, a nyelv kifejező erejének gyakorlására, a szókincs bővítésére.

A roma gyermekek zenei érdeklődése már óvodáskorban is megnyilvánul. Ez ritmusérzékükben és éneklésükben egyaránt megmutatkozik.

Erre alapozva **szabadidős tevékenységben, tehetségműhelyben jól fejleszthető ének-zenei és táncos képességük.**

A mozgásos játék, együttes táncmozdulatok, népi játékok örömteli végzése közben fejlődik a gyermekek mozgáskultúrája.

Egyensúlyérzékük alakulásával párhuzamosan és fokozatosan éreznek rá a mozgás ritmusára. A csoportszobában fellelhető hangszerek, valamint a gyűjtőmunka (természetes és hulladékanyagokból) során saját kezűleg készült hangszerek használata közben fejlődnek zenei képességeik.

Páros játékok, táncok közben alakul szociális képességük. Nagyban segítik a tapsoltatók, tenyérsimogatók, láblógatók ritmikus mozdulatok különböző testrészeik megismerését.

A dalos játékok és gyermektáncok közben alapvető szerepet játszik a tér mozgásos alakítása, téri irányok követése, különböző téri helyzetek megélése, egyensúlyérzék fejlesztése.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feladatok

Az éneklésen, mondókázáson, dalos játékon keresztül növeljük a gyermek biztonságérzetét, gazdagítjuk érzelmvilágát, segítjük gátlásaik feloldását, érzelmileg kiegyensúlyozottabbá válását. Dalos játékokkal fejlesztjük a gyermek csoporthoz tartozását, a szerepekhez való alkalmazkodás képességének alakulását. A személyes játék, az egyéni bánásmód alkalmazásával bővítjük a gyermek szókincsét, gyakoroltatjuk a helyes hangképzést.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

A zene, nyugtató hatással van a gyerekekre, figyelemfelkeltő, motiváló szerepe van. A zenei nevelés fejleszti a gyermekek hallását, ritmusérzékét, emlékezetét, harmonikus mozgását, szoros kapcsolatban áll a beszéddel, a gyermek számára különös erővel bír az érzelmi hatása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek önállóan, kreatívan kezdeményeznek mondókákat, énekeket a különböző tevékenységeik során.
- Örömmel játszanak énekes – táncos mozgásos játékokat.
- Korukhoz képest tisztán énekelnek.
- Meg tudják különböztetni a zenei fogalompárokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögzíteni, kiemelni.
- Ismerik, jól használják a ritmushangszereket, eszközöket.
- A zenehallgatáshoz szánt műveket figyelmesen, érdeklődve hallgatják.
- Az SNI-s gyermekeknek egyéni képességeik függvényében kialakul utánzó, önkifejező képességük.
- Képesek egyszerűbb hangszerek használatára, mint a dob, cintányér, triangulum.
- Ismeri a népszokásokhoz kapcsolódó dalokat, dalos játékokat, rigmusokat.

Nézd a szivárványt, hozzád felér.
Védd meg a színeket, s a gyermekek szívét!
Fent a felhő szélén, egy angyal mindent lát.
Hogyan járnak a papíron a színes ceruzák.
Fent a felhő szélén egy angyal mindent lát,
hogy a világot a Földön, gyerekek rajzolják.
Kicsiny, hegyezetlen, színes ceruzák.

/Kormorán/

9.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A gyermekek ábrázolótevékenysége a vizuális nevelési lehetőségek legfontosabb eleme, amely az óvodai nevelés egészét áthatja. Az ábrázolótevékenység a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újra alkotását teszi lehetővé a gyermek számára.

Célja:

- Gazdagodjon a gyermekek tér, forma látása és színvilága.
- Alakuljon ki esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk és igényességük.
- Váljon igényükké az alkotás és önkifejezés, mely a belső képek gazdagítására épül.
- Fejlődjön a gyermekek személyisége az ábrázolás és kézimunka különböző fajtái, valamint a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés során.

Feladata:

- **Az esztétikum, a harmónia, a funkció egységének biztosítása a gyermekeket körülvevő óvodai környezetben.**
- **Ismerjék meg a szülőföld az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, tartsák fontosnak ezek szeretetét, védelmét.**
- **A feltételek megteremtése, a gyermekek képi, plasztikai kifejező nyelvének, konstruáló, komponáló, térbeli tájékozódó, rendező képességének fejlesztéséhez.**
- **A rácsodálkozás képességének kialakítása.**
- **Az ábrázolás és kézimunka eszközeinek helyes és biztonságos használatának elsajátítása.**
- **Kézügyesség, finommotorika, kreativitás fejlesztése.**
- **A gyermekek saját és egymás munkájának megbecsülése, reális értékelése.**
- **A gyermeki alkotások bemutatása az installációs falon és különböző rendezvényeken, kiállításokon.**
- **A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, SNI-s és roma gyermekek esztétikai élményhez juttatása, az ábrázoló- és kézimunka tevékenység megszerettetése.**
- **A tehetséges gyermekek fejlesztése tehetségműhelyekben és egyéb tevékenységekben.**

Fontos az esztétikus környezet léte az alkotó tevékenységhez, ezért minden csoportszobának egyéni hangulata, arculata van, sok-sok növényvel, a természet által adott „kincsekkel”.

Álljon rendelkezésre hely, idő megfelelő mennyiségű és minőségű anyag, eszköz, elérhető helyen az egész nap folyamán.

Maga a tevékenység, és annak öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet alakítására, és az esztétikai élmények befogadására.

Az eszközök kiválasztásánál fontos a célszerűség és a természetes alapanyag mellett, a hulladék újra hasznosítása. (ajándékkészítés, játékkészítés stb.)

Az óvoda működése során rontott (használt) papírokat is újrahasznosítjuk, melyre a gyermekek rajzolhatnak stb.

Igy tesszük lehetővé a gyermekek számára, hogy ez által hozzájáruljanak a fenntarthatósághoz, ezzel is tudatosítva bennük, hogy a jövő rajtuk is múlik.

Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a gyermekek az elkezdett munkájukat minden esetben fejezzék be.

Megismerhetik a tevékenységükhöz használt anyagok és eszközök tulajdonságait, s azok biztonságos alkalmazását.

Mintázhatnak, rajzolhatnak, festhetnek, építhetnek, barkácsolhatnak, konstruálhatnak, díszíthetnek kedvükre.

Népművészeti elemekkel, új technikákkal ismerkedhetnek meg.

Ezek a technikák hozzájárulnak magukkal gyermekeink finommotorikájának fejlődéséhez, segítik őket abban, hogy műveik kifejezőbbé váljanak.

Alkotásaik tükrözzék a környező világról szerzett ismereteiket, érzelmi állásfoglalásaikat, fantáziájukat, belső képalkotásukat.

A hiányosságok felfedezése újabb, pontosabb megfigyelésre készíti őket.

Ezek a korrekciók későbbi alkotásaikban már fellelhetők.

Vizuális tartalmak korosztályon kenti összeállítása:

2,5-3-4 éves korban:

Játszva ismerkednek meg a gyermekek a különböző anyagokkal, eszközökkel, technikákkal. A szabadon firkálgató, mázoló, gyurmázó gyermekek a felnőttekkel együtt élik át a felfedezés, az alkotás, a színek, a formák adta örömeit, esztétikai élményeket.

Lehetőséget kap képalakításra különböző technikákkal: festéssel, rajzolással, papírragasztással, agyagba, homokba karcolással, nyomatkészítéssel.

Alkothatnak különböző tárgyakból formákat, alakzatokat.

4-5 éves korban:

Már jelentkezik a szándékos képalakító tevékenység, melynek bővülnek témái, technikái.

Sor kerül egy-egy emlék közös vizuális felidézésére.

Képalakításukban inspirációt kapnak a gazdagabb formák és színárnyalatok megismerésére. A kifejezés eszköztára természetes anyagokkal, spárgákkal, fonalakkal, textíliával, termésekkel, csuhéval vagy kukoricaszárral, csutkával bővül.

Plasztikai munkájukban megjelentetjük a formák tagolását.

Lehetőségük van a játékokhoz kapcsolódó kellékek készítésére, melyet felhasználhatnak a különböző játéktevékenységek során.

5-6-7 éves korban:

A tevékenységi formák, eszközök, és fejlesztési célok azonosak a 4-5 évesekével.

A fejlődés a részletgazdagságban, kompozíció készítésben és a tervszerűségben jelenik meg.

Egyre gyakrabban jelennek meg „közös alkotások”.

Az óvodapedagógus a munkák során változatos technikákat ismertet meg a gyermekekkel: rajzolás, mintázás, kézimunka, batikolás, kollázs, mozaik, termés, textilkép, márványozás, karcolás, díszítés, hajtogatás, varrás, gyöngyfűzés.

A rajzaikban fellelhető a cselekmények ábrázolása és a térbeni megjelenítés.

Díszítő munkájuk egyre változatosabb, megjelennek a népi motívumok is.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka által fejlődik a gyermekek finommotorikája, grafomotoros készsége, szem-kéz koordinációja, kreativitása, formaérzékelése, esztétikai érzéke, önkifejező képessége, önkritikája.

A gyermekeknek az udvaron is lehetőségük van ábrázoló tevékenységekre.

A roma és hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek otthoni környezetében hiányoznak azok a tárgyi feltételek, amelyek az ábrázoló tevékenységekhez szükségesek. Az óvodában az egész nap folyamán rendelkezésre áll számukra megfelelő eszköz, tér az ilyen irányú tevékenységük fejlődéséhez, sokszínű élmény biztosításával.

Lehetővé válik szüleik és gyermektársaik számára is alkotásaik megtekintése. Ez ösztönözheti a gyermekeket.

A tehetséges gyermekeknek lehetőségük van tehetségműhelyekben tevékenykedni.

Ezek a gyermekek sikeres alkotásaikkal részt vesznek különböző pályázatokon és kiállításokon.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feladatok

Figyelembe vesszük a gyermekek közötti képességbeli különbségeket a rajz, festés, mintázás, kézimunka és vizuális tevékenységek során. A személyiségfejlődés folyamatát irányító feladatokat gondosan megtervezzük, megvalósításukat rugalmasan kezeljük, és alkalmazkodunk a spontán gyermeki igényekhez. Fontosnak tartjuk a tolerancia és empátia érvényesülését. Az óvoda értékrendszerét közvetítve, a gyermekek és a szülők ízlésének formálásában is aktívan részt veszünk, igyekszünk elfogadtatni azokat.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

Különböző fejlesztő játékokkal tudjuk ügyesíteni a finommotorikájukat, gyurmázással, festéssel, rajzolással, tépéssel bontakoztatjuk ki alkotó kedvüket.

A különböző anyagokkal történő manipuláció során szükséges eljutnunk arra a szintre, hogy képességeikhez mértén örömeiket leljék saját alkotásaik létrehozásában.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Az eszközöket készségszinten kezelik.
- Élményeiket, érzelmeiket vizuálisan ki tudják fejezni.
- Bátran alkalmazzák a színek skáláját.
- Emberábrázolásban megjelenítik a részformákat és arányokat is.
- Tudnak színesen és egyéni módon díszíteni.
- Szem – kéz koordinációjuk, finommozgásuk tökéletesebbé válik, helyesen alakul.
- Ismernek és használnak sokféle, változatos technikát és alakul önkifejező képességük.
- Helyesen fogják és használják a ceruzát, ecsetet, ollót.
- Vizuális észlelésük, megfigyelésük, emlékezetük koruknak megfelelő.
- Térlátásuk koruknak megfelelő.
- Képesek rácsodálkozni a szépre, esztétikus látványra, képesek esztétikai véleményt alkotni.
- Vonalvezetésük balról-jobbra halad.
- Alkotás közben ügyelnek környezetükre, munkájuk tisztaságára.

„Az egészséges edzett test
az alapja a magas fokú szellemi kultúrának.”
/Dr. Gegesi Pál /

9.6. Mozgás

Az egészségfejlesztő testmozgásnak, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek a teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.

A mozgás az értelmi fejlődésre kedvezően hat. Az irányított testnevelésben is fontos a sokszínű, változatos, örömteli, érzelmi biztonságot adó légkör.

Célja:

- Váljon a gyermekben igénnyé a rendszeres egészségfejlesztő mozgás.
- Fejlődjenek a kondicionális képességeik: a fizikai erőnlétük, állóképességük, ügyességük.
- Fejlődjenek pszichomotoros készségeik és képességeik, valamint egyéni fejlettségi szintjükhöz igazodva testi képességeik, mozgáskultúrájuk, mozgás harmóniájuk.

Feladata:

- A gyermeki életkornak megfelelő mozgásformák lehetőségének biztosítása a szabadjátékban.
- Mozgásszeretet kibontakoztatása, derűs, oldott légkör biztosítása.
- Mozgásfejlesztés a tevékenységek során, lehetőségek és eszközök kínálásával, biztosítva a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, egyensúlyozás stb.), valamint testi képességeik fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, koordinációs képesség, társakra való figyelés).
- Az egészséges életvitel kialakítása, rendszeres egészségfejlesztő testmozgással (kint, bent).
- A foglalkozások alkalmával a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakítása, a testalkati deformitások megelőzése.
- A térérzékelés és tájékozódás, valamint az oldaliság kialakítása.
- A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és roma gyermekek erőnlétének fokozása, mozgásának, összerendezettségének elősegítése.
- Az SNI-s gyermekek bekapcsolása a különböző mozgásos tevékenységekbe egyéni szükségletük és képességük figyelembevételével.
- Az ügyes mozgású, jól terhelhető gyermekek között tehetséggondozás.

Az óvodába kerülő gyermekek szeretnek mozogni: szökdelni, ugrálni, szaladni, csúszni, kúszni, mászni.

A feladat megőrizni, ha szükséges felkelteni a mozgáskedvet és tudatosan építeni rá. Fontos a mozgásra inspiráló környezet alakítása, a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, valamint a szükséges szabályok megtanítása, az óvó-védő intézkedések betartása.

A gyermekek erő és állóképességének fejlődésére, valamint szervezetük teherbíró képességére, a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulására, kedvezően hatnak a mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása.

Úgy kell kialakítani a gyermekek napirendjét, hogy egész nap biztosítva legyen számukra a megfelelő hely és eszközök a mozgásos tevékenységekhez, a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Az eszközök és a tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez szükséges igazodni.

Az udvaron, a szabad levegőn is ki kell használni minden lehetőséget és helyet a szabad mozgásra.

A sokoldalú mozgásfejlődést segítő, környezetbarát anyagokból készült felszerelések és eszközök mindig a gyermekek rendelkezésére állnak.

A **szabadjátékban feladat**, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb mozgásos tevékenységet.

A gyermekek mozgásigénye különböző. Nagyon fontos, hogy az aktívabb és a nyugodtabb tevékenységet kedvelő gyermekek is megtanuljanak alkalmazkodni, egymást tiszteletben tartani. Mindezekhez elengedhetetlen bizonyos alapvető szabályok megtanítása, betartása.

A jó légkörben, jól szervezett mozgásos tevékenységekben a gyermekek örömmel vesznek részt. Így a sikeres, jó hangulatú mozgás, élményt nyújt, és újabb cselekvésre készítet. Ennek hatására a mozgás természetesen beépül a spontán tevékenységbe, szokássá, igénnyé válik.

A rendszeres mozgás során fejlődnek pszichikai, testi, érzelmi, szociális képességeik, alakul pozitív énképük, önkontrolljuk, érzelemszabályozó, szabálykövető társas viselkedésük, együttműködő képességük, kommunikációjuk és problémamegoldó gondolkodásuk.

Az örömteli, érzelmi biztonságban zajló játékokkal, gyakorlási formákkal elősegítjük a mozgás és értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek.

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére.

A mozgás foglalkozások anyaga korosztályonként:

Atlétikai, torna, játék jellegű gyakorlatokból tevődik össze. A játékot, a játékosságot alapvető eszközként szükséges értelmezni és alkalmazni. A foglalkozások során speciális gyakorlatok beiktatásával alkalom adódik a testalkati deformitások megelőzésére is (gerinctorna, lábboltozat erősítés).

A mozgásos tevékenységek anyagának összeállításakor meghatározó az óvoda minden igényt kielégítő felszereltsége is.

Az atlétikai gyakorlatok (ugrások, futások, dobások) szervezése lehetőség szerint szabadban végezhetőek. A foglalkozások megtervezésénél a figyelem középpontjába kerül a csoport általános fejlettsége, fejlődési üteme.

Fontos, hogy a mozgásos anyaghoz természetesen igazodjanak a program fejlesztési feladatai. Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat.

A különböző nehézségű, differenciált feladatokkal lehetőség adódik arra, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő mozgást.

Ezekon a foglalkozásokon gyakran használnak kézi szereket.

A mozgásfejlesztő program és a testséma fejlesztés valamennyi feladata beépül ezekbe a tevékenységekbe.

Az észlelés területéről pedig az alakváltás, formaállandóság, kinesztetikus mozgásészlelés, térészlelés fejlesztése történik.

A verbális fejlesztés során a testrészek, helyzetek, téri irányok pontos és gyakori megnevezésére van mód.

A 2,5-3-4 éves gyermekek mozgásos anyaga nagyrészt a természetes mozgásokat tartalmazza, így ismerkedhetnek testrészeikkel és azok funkciójával. Ezért történik a testrészek ismeretét célzó gyakorlatok beiktatása, a tárgyhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása, a test személyi zónájának alakítása, az utánpótlást ösztönző mozgásos játékok játszsása.

A 4-5 éves gyermekek mozgásfejlesztésénél előtérbe kerül az egyensúlyérzék fejlesztése, szem-kéz, szem-láb koordinációt fejlesztő gyakorlatok.

Ezt a fejlesztést szolgálják pl.: különböző célba dobó játékok, a kugli, az ugróiskola és az ugrókötelezés.

A testséma fejlesztésben kiemelt jelentősége van az oldaliság kialakításának, melynek jelzése a kezességtől függetlenül a csuklóra kötött szalaggal történik.

Az 5-6-7 éves gyermekeknél az észlelés fejlesztése a legfontosabb, továbbá a finommotorikus képesség, amely az írás elsajátításának elengedhetetlen feltétele. A kézi szerek különböző használatával, kisebb testrészekkel végzett mozgások fejlesztése történik. Erre a célra különböző méretű labdák, szalagok, botok állnak rendelkezésre.

Az óvoda minden csoportjában heti egy alkalommal kötött foglalkozást tartanak.

Az óvodai mozgás szerves része még a mindennapi frissítő torna is, amelyet korcsoportonként, naponta egyszer 5-10 perces időtartamban élvezhetnek a gyermekek.

A mindennapos mozgás anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják, kiegészülve egy-egy gimnasztikai gyakorlattal.

A roma gyermekeknek fokozott a mozgásigényük. Ezek a gyermekek egészségtelen, szűk lakásviszonyok között élnek, ezért a szabadban végzett mozgások kedvezően befolyásolják teherbíró képességük fejlődését, az egészségük megőrzését, megóvását.

A jó mozgású nagycsoportos gyermekek számára a lehetőséghez mérten vízhez szoktatást, ovifocit és kézilabdát szervezünk.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feladatok

Figyelembe vesszük, hogy a gyermekek egyéni képességei különbözőek, fejlettségi szintjük nem azonos. Alkalmazkodunk a gyermekhez és hagyjuk, hogy a gyakorlatokat saját képességeik szintjén hajtsák végre. A hibák javításában tapintatosan járunk el. A bátorítanabb, ügyetlenebb gyermeket segítjük, vigyázunk arra, hogy társaik előtt ne kerüljenek kedvezőtlen helyzetbe.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

A mozgás a gyermek természetes reakciója, természetes aktivitása. A mozgás fejleszti a gyermekek motoros képességeit, kedvező hatással van az idegrendszerre, fejlődnek az értelmi, szociális képességek. A mozgás örömforrás, biztosítja a gyermek motiváltságát. Az értelmi sérült gyermek mozgása eltérő fejlődést mutat az ép társaikhoz viszonyítva. Mozgásukra

jellemző az ügyetlen, kevésbé harmonikus, bizonytalan mozgás, járás. Nagymozgásaik összerendezetlenek, finommozgásaik fejletlenek, kialakulatlanok. A rendszeres mozgásos foglalkozások fejlesztik a gyermek testi képességeit, ügyességét, állóképességét, fontos szerepet tölt be az egészség megővésében.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak az e fajta játékokban is egyéni igényeiknek és képességeiknek megfelelően.
- A nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyérzékük, összerendezett mozgásuk kialakul.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Kialakul bennük az oldaliság.
- A rendelkezésre álló kézi szereket jól és biztonságosan használják.
- Önfegyelmük, figyelmük megerősödik, kudarcűrő, együttműködő képességük kialakul.
- Egészséges versenyszellemmel képesek küzdeni.

„Amit csak hall a gyermek, könnyen elfelejti.
Amit lát is már inkább megjegyzi,
De amiben ő maga is tevékenyen részt vesz,
az bizonyosan bevésődik az emlékezetébe.
/Kodály Zoltán/

9.7. Munkajellegű tevékenységek

A játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű tevékenység a szociális és kognitív készségek, képességek, attitűdök és kompetenciák fejlesztésének egyik lényeges színtere. A munka nem csak a gyermekre gyakorol hatást, hanem azzal kölcsönhatásban környezetére is, azt formálja, átalakítja tevékenysége során.

Célja:

- A munkajellegű tevékenységek cselekvő megtapasztalása révén alakuljanak ki olyan készségek, képességek, attitűdök, tulajdonságok, (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) szokások, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösséghez való viszonyát, kapcsolatát, kötelességtudatát.
- A gyermekek érezzék a munkát jutalomnak és örömforrásnak, jelentsen számukra szívesen végzett aktív tevékenységet.

Feladata:

- Az életkori sajátosságoknak megfelelő munkatevékenységek bevezetése, megismertetése, elsajátítása.
- Az óvodapedagógus tudatos szervezése a megfelelő eszközök, cselekvési lehetőségek, idő, hely biztosítása az egyéni és közösségért végzett munkatevékenységben.
- A gyermeki személyiség fejlesztése játékos cselekvő tapasztalással, munka- és munkajellegű játékos tevékenységekkel.
- Segítse elő a gyermekek kitartásának, felelősségérzetének, kötelességtudatának, önértékelésének, közösségiérzésének fejlődését a munkavégzés által.
- A gyermekek különböző tevékenységi formák által, tanulják meg önállóan és egymás között a feladatokat megosztani.
- A gyermekek munkájának folyamatos követése építő jellegű, reális, fejlesztő hatású, differenciált értékeléssel, a saját és mások elismerésére nevelés céljából.
- A hátrányos, halmozottan hátrányos, és nemzetiségi gyermekek körében a különböző munkatevékenységek megszerettetése, produktumának és értékének megbecsülése.

- Az SNI-s gyermekek olyan munkajellegű tevékenységekbe való bevonása, amelyeket képességeihez mérten sikeresen végeznek.
- A tehetséges gyermekek képességeinek kibontakoztatása, önálló feladatadás egyéni megbízások teljesítése.

9.7.1. Az óvodás gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően javasolt munkatevékenységek felsorolása

A következőkben bemutatott munkajellegű tevékenységek jellemzőek az óvodában:

- önkiszolgálás (testápolás, étkezés, öltözködés)
- asztalfelelősi munka
- alkalomszerű munkák és megbízások
- növény- és állatgondozás
- a környezet rendjének megőrzése

Önkiszolgálás:

A gyermekek a felnőttek segítségével ismerkednek meg saját személyükkel kapcsolatos munkajellegű feladatokkal és annak sorrendjével.

Igényesen végzik a testápolást, öltözködést.

Rendbe rakják holmijukat, óvják, védik tárgyi környezetüket.

Kulturált étkezési szokásokat sajátítanak el.

Mindezeket a tevékenységeket rendszeresen végzik, sok gyakorlással válik készségükké.

Felelősi munka:

2,5-3-4 éves gyermekeknél felelősi munka nincs. Ebben az időszakban az önkiszolgálás dominál. Alapvető technikai készségeket sajátítanak el. Óvodába kerülést követően, a beszoktatási, befogadási időszak végén novembertől elkezdődik az önkiszolgálás, saját maguk viszik el a tálalóasztaltól az étkezéshez szükséges eszközöket, edényeket felnőtt irányításával, segítségével, példamutatásával. A kisebb gyerekek második félévtől a folyamatos tízórai és uzsonna után kiviszik tányérjukat, poharukat. Ebéd után az étkezéshez használt terítéket a dajka néni szedi össze. A nagyobbak már az ebédnél használt eszközöket is kiviszik maguk után, folyamatosan erősítve a szokás-szabályrendszert. A 4 éves korú gyermekek már gyakorolják a villa használatát is. A heterogén (vegyes) csoportokban példát mutatnak a kicsiknek az idősebb gyermekek.

4-5 évesek (középsősök) fokozatosan jelenik meg a felelősi munka az óvodapedagógus irányítása, ellenőrzése mellett.

Kialakul a gyermekek számára egy világos, követhető kiválasztási rend, sorrend.

Ebben a korban a gyermekek megterítik az asztalt maguknak és az asztaluknál található csoportbeli társaknak, kiosztják a megfelelő eszközöket, ügyelnek esztétikus elrendezésére. Folyamatosan használják a villát és a második félévben ismerkednek a kés használatával is.

Az étkezéshez használt terítőt párokban, pontosan összehajtják, letörlik az asztalt.

Segítenek a teremrendezésben, az öltözők rendjének megőrzésében, az élősarok gondozásában.

5-6-7 évesek (nagyok) az előző korcsoportban elsajátított feladatokat már nagyobb önállósággal és minőségileg magasabb szinten végzik: a gyermekek figyelemmel kísérik ki lesz a felelős. Első félévben óvodapedagógus, majd második félévben dajka néni felügyelete alatt végzik el a naposi munkát.

Az étkezéshez az evőeszközöket esztétikusan rendezik el, ügyelnek arra, hogy melyik eszköz melyik oldalra kerüljön.

Étkezés után összehajtják a terítőt, letörlik az asztalt, segítenek az edények kihordásában. Részt vesznek a morzsa és más ételmaradék összetakarításában.

Teremrendezésnél, fektetők lerakásánál aktívan közreműködnek.

Segítenek az óvodapedagógusnak különböző tevékenységekhez szükséges eszközök előkészítésében, az élősarok gondozásában. Csoportszoba rendjének kialakítását úgy segítik az óvodapedagógusok, hogy különböző felelősöket jelölnek ki. (könyv felelős, polc, babaszoba stb.)

Alkalomszerű munkák, és megbízatások:

A gyermekek a nap folyamán alkalomszerű megbízatásokat is kaphatnak, ami függ a gyermek fejlettségétől, személyiségétől, a környezeti adottságoktól.

2,5-3-4 évesek tegyenek eleget az óvodapedagógus kéréseinek, spontán segítség munkáját.

4-5 évesek kérésre, különböző eszközöket hozzanak be vagy vigyenek ki, üzeneteket adjanak át.

5-6-7 évesek bonyolultabb feladatokat is szívesen teljesítsenek, pl. keressenek meg egy adott személyt óvodán belül és adják át neki az üzenetet, vagy hívják oda a megfelelő helyre.

Olyan feladatokat is kapnak, amit önállóan kell elvégezni pl., rakjanak rendet a mesesarokban, vagy a polcon.

Kapjanak olyan feladatot, amit otthon kell elvégezni és számonkérhető, pl. gyűjtőmunka.

Növény- és állatgondozás:

A környező világ megismerésének egyik része a növények, és állatok fejlődésével és gondozásával való ismerkedés. Sok lehetőség adódik óvodán kívül és belül is ezeknek a tevékenységeknek a végzésére.

Óvodán kívül: veteményeskertben, baromfiudvarban, családoknál.

Óvodán belül: élősarok gondozása, virágos, veteményeskert ápolása, akvárium, madáretetők gondozása.

2,5-3-4 évesek:

- a növények és állatok gondozását figyelemmel kísérik
- ősszel gyűjtenek faleveleket, terméseket
- télen segédkeznek a madáretetésben
- tavasszal segítenek a csíráztatás előkészítésében
- nyáron segítenek a növények ápolásában

4-5 évesek:

- folyamatosan közreműködnek az élősarok növényeinek, állatainak gondozásában pl. akvárium
- ősszel terméseket, magvakat gyűjtenek, azokat elhelyezik az élősarokban és alkalomszerűen segítenek a falevelek összegyűjtésében, komposztálásában
- télen a madarakat rendszeresen etetik
- tavasz elején részt vesznek a magvak ültetésében, fejlődésük nyomon követésében
- nyáron segítenek virágok öntözésében, ápolásában, a termések betakarításában

5-6-7 évesek:

- folyamatosan gondozzák az élősarok növényeit és állatait
- ősszel terméseket, magvakat, növényeket gyűjtenek, elrendezik az élősarokban
- részt vesznek a betakarításban, befőzésben
- közreműködnek az őszi falevelek eltakarításában, komposztálásában
- télen részt vesznek a hó eltakarításban
- tavasszal csíráztatást, hajtatót, majd ültetést, veteményezést, palántázást végeznek, figyelemmel kísérik a növények fejlődését
- nyáron segítenek a növények és füves udvarrészek öntözésében, virágok gondozásában gyermekméretű eszközökkel

A környezet rendjének megőrzése:

Az óvoda külső és belső környezetének tisztántartása, ápolása, védelme az óvoda minden gyermekének fontos feladata. (szelektív hulladékgyűjtés)

A környezetépítő és szépítő munkában minden gyermekünk életkorának és egyéni képességének megfelelő szinten vesz részt.

2,5-3-4 évesek:

- ismerjék meg környezetükben a tárgyak helyét, vegyék el önállóan, amire szükségük van, majd tegyék is vissza
- a csoportszoba könnyebb berendezési tárgyait igénybe vehetik játékaikhoz, majd tegyék el
- egyéni képességeikhez mérten vegyenek részt a teremrendezésben, az udvari játékok elrakásában

4-5 évesek:

- a csoport játékait közösen megbeszélte helyről vegyék el, illetve tegyék vissza
- a teremrendezésben folyamatosan vegyenek részt
- a csoportszoba különböző berendezési tárgyait igénybe vehetik játékaikhoz
- apróbb rendetlenségeket vegyenek észre, hozzanak helyre
- segítsenek a fektetők elhelyezésében
- vegyenek részt az udvari játékok elrakásában

5-6-7 évesek:

- a csoport játékait, eszközeit tartsák rendben
- vegyenek részt a polcok rendjének megőrzésében, rendben tartásában
- ügyeljenek a kiszolgáló helyiségek rendjére
- segítsenek a szertári eszközök ki – és behozatalában
- legyenek felelősei az udvari játékok elrakásának

Minden korcsoportban biztosított a különböző munkatevékenységhez a nyugodt légkör, a játékoság, gyakorlási lehetőség, hely és idő. A különböző munkaeszközök életkori sajátosságoknak megfelelő méretben és mennyiségben állnak rendelkezésre.

A munkaeszközök használatát mindig felnőtt felügyelete és bemutatása mellett sajátítják el sok gyakorlással.

Óvodánk dolgozói figyelnek arra, hogy munkavégzésük modell értékű legyen a gyermekek számára, hogy együttműködés jellemezze kapcsolatukat a folyamatban.

Az egyéni és közös munkavégzést mindig követi az értékelés valamelyik formája: önértékelés, egymás értékelése.

A szülők rendszeresen tájékoztatást kapnak az óvodában végzendő különböző munkatevékenységekről, felhívjuk figyelmüket az otthoni gyakorlási lehetőségekre.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feladatok

Lehetővé tesszük a gyermek számára, hogy megismerkedjen különböző munkaeszközökkel, azok használatával, a munkavégzés célszerűségével. A különböző munkafajták bevezetésénél figyelembe vesszük az egyéni sajátosságokat és a terhelhetőséget. Lehetőséget biztosítunk az önálló munkavégzésre. Erősítjük a munka iránti pozitív érzelmeket a gyermekben. Megtapasztaltatjuk azokat az eltérő vonásokat, amelyek a munkát a játéktól megkülönböztetik. Figyelembe vesszük a gyermekek eltérő élettani tapasztalatait és családi modellből hiányzó elemeiket. A munkafeladatok gyakoroltatásánál ügyelünk a fokozatosság és rendszeresség elvének érvényesítésére.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek is szívesen végeznek egyszerű tevékenységeket „segíthetnek” a felnőtteknek vagy társaiknak. Elsődleges a gyermek saját személyével kapcsolatos önkiszolgálási teendők megtanulása.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Képesek a saját személyükkel kapcsolatos feladatok ellátására.
- A gyermekek a rájuk bízott feladatokat önállóan, egyéni képességeiknek megfelelően szívesen végzik.
- A munkajellegű tevékenységek által, bizonyos cselekvések szokássá válnak, kitartásuk fejlődik.
- A környezetükben lévő növényeket, állatokat óvják, védik, gondozzák.
- Megfelelő igényszint alakul ki bennük saját maguk és környezetük rendjének biztosításával.
- Szívesen vállalnak közösségért végzett munkát.
- A gyermekekben kialakul a munka iránti tisztelet, megbecsülés.
- Problémákat meglátják, önállóan megoldást keresnek, együttműködésre, kompromisszumra, eredményességre törekednek.

"A gyermekkor évei azok az esztendőök, amikor a szív a legérzékenyebb, leghajlékonyabb. Amit oda elültetnek, azt aligha lehet valaha is onnan kipusztítani."
(J.F. Oberlin)

9.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Fontos, hogy az óvodapedagógus építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Céja:

- Az óvodás gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, építve kíváncsiságukra, utánzási hajlamukra, élményeikre, érzelmi beállítottságaikra.
- A tanulást támogató környezet megteremtése során, valamint előzetes élményekre, ismeretekre támaszkodva a gyermeki kompetenciák fejlesztése.

Feladata:

- Tanulástámogató környezet megteremtése, nyugodt, derűs érzelemgazdag légkör kialakítása.
- A csoport összetételéhez, a gyermekek életkorához igazodó változatos tevékenységek, élmények biztosítása.
- A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez, biztosítsa az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket és a szabadválasztás lehetőségét.
- A gyermeki kíváncsiság felkeltése, kielégítése megfelelő mennyiségű és minőségű ingerhatás, tapasztalás és cselekedtetés, felfedezés biztosításával.
- Sokoldalú, közvetlen, minél több érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, cselekvő aktivitás biztosítása, kreativitás erősítése, változatos ismeretanyag nyújtása komplexitással.
- Különböző problémahelyzetek biztosításával segítse elő a gyermekek önálló gondolkodás fejlődését.
- Használja ki a tevékenységekben rejlő lehetőségeket, ismerje fel a gyermekek tanulási, magatartási problémáit és szükség esetén kérjen megfelelő szakmai segítséget.
- Változatos módszerek alkalmazásával tudatosan támogassa a tanítás-tanulás eredményességét.

- Vegye figyelembe a gyermekek aktuális, fizikai és érzelmi állapotát, építsen a gyermekek szükségleteire, kíváncsiságára és szükség esetén rugalmasan változtasson előzetes tervein.
- Gyermeink önállóságának, figyelmének, kitartásának, aktivitásának, pontosságának, feladattudatának, valamint értelmi képességeinek fejlesztése a pszichikus funkciók figyelembevételével.
- Tartsa szem előtt a fenntarthatóság elvét, alapozza meg a környezettudatos szemléletet.
- Törekedjen az infokommunikációs eszközök célszerű, kritikus, etikus használatára a tevékenységek folyamán.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.

Alkalmazott munkaformák:

Egyéni, páros, mikro csoportos és csoportos tevékenységek, kooperatív technikák.

Alkalmazott módszerek:

Bemutatás, magyarázat, szemléltetés, megfigyelés, beszélgetés, elbeszélés, tevékenykedtetés, ellenőrzés: hibajavítás, értékelés: dicséret, buzdítás, bátorítás,

Az óvodás gyermek életkori sajátosságaiból adódóan a tanulás utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, mely a teljes személyiséget fejleszti.

Jelen van az egész óvodai nap folyamán, nem csak, mint ismeretszerzés, hanem az adódó helyzetekben természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett formákban is.

A gyermekek természetes helyzetekben tevékenységeken keresztül játékosan szereznek ismereteket. Az óvodapedagógus feladata a sokrétű, jól átgondolt, párhuzamos tevékenykedtetés. A megfelelő ingergazdag környezet felkelti érdeklődésüket, kíváncsiságukat, s ösztönzi őket, hogy próbálkozzanak, kísérletezzenek, felfedezéseket tegyenek. Az óvodapedagógus a rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat ismeri, megfelelően használja. Az IKT eszközök használata nagyban segítik a gyermekek érdeklődésének felkeltését és annak fenntartását.

Óvodánkban a játékba integrált cselekvéses tanulás komplex formában valósul meg:

- Szokásalakítás, magatartás-, viselkedésalakítás, utánzásos minta- és modellkövetés.
- Spontán játékos tapasztalatszerzés.
- Cselekvésen alapuló játékos tanulás.
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- Problémamegoldás fejlesztése.

A gyermekek egyéni érdeklődésére építve választási lehetőséget biztosít és teret ad a szabad önkifejezésre.

A személyiségfejlődés szempontjából fontos, hogy pozitív és negatív élményekkel egyaránt találkozzanak a gyermekek, hogy át tudják élni a siker és kudarc helyzeteket is.

A tanulás irányítása során az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermeki személyiség kibontakozását.

A gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli az egyéni megértést elősegítő módon.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodából iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt fontosak az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak

azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

- c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
 - feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
3. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.
 4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.
 5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben (363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet).

Pedagógiai programunk a tevékenységi területek végén jelöli a kimeneti szinteket.

Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az **óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.**

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feladatok

Az óvodás korban a tanulás és a játék nem különíthetők el egymástól. A gyermek úgy tanul, hogy játszik. A tanuláshoz meg kell keresni az egyéni adottságokat figyelembe véve az optimális terhelhetőségi szintet. A tanulás folyamat során nagy szerepet tulajdonítunk az utánzásnak. A gyermekek tovább haladási lehetőségeit tekintve szükséges az alapok hiányának pótlása. A tanulás módszereinek alkalmazásakor figyelembe vesszük a gyermek életkori sajátosságait.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

A meglévő ismereteikre alapozva az esetleges lemaradást vagy tartós stagnálást figyelembe véve visszatérünk a gyermeknek arra a szintjére, amelyben még biztonságosan mozog és fokozatosan terhelve, a feladatok nehezítésével juttatjuk el a következő szintre.

Speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka mellett érhetjük el csak a fentiekben leírt fejlettségi szintet a gyerekek.

10. Tehetséggondozás az intézményben

Óvodánk 2011 októberében vált a **Magyar Génius hálózat egyik tehetségpontjává**.

Több óvodapedagógus vett részt a **Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége Tehetséghidak Projekt-iroda** által meghirdetett továbbképzéseken. Ezen a téren a szakmai tudásukat még további OKJ-s képzéseken, nyári akadémiákon gyarapították és gyarapítják folyamatosan.

A 2019/2020-as és 2023/2024-es nevelési évben **Akkreditált Kiváló Tehetségpont** címet nyerte el intézményünk.

Óvodánkban az 5-7 éves gyermekek vehetnek részt a tehetséggondozásban, műhelyfoglalkozás keretein belül. Az óvodapedagógusok csoporton belül a mindennapokban folyamatosan fejlesztik a kiemelkedő képességgel rendelkező gyermekeket és felzárkóztatják azokat kiknek lemaradásaik vannak társaikhoz képest.

A **beválogatást** a műhelyekbe elsősorban a nagycsoportos gyermekek óvodapedagógusai végzik, szem előtt tartva a gyermekek érdeklődési körét, valamint, hogy miben a legügyesebbek.

Ezeket a tapasztalatokat, feljegyzéseket, megfigyeléseket figyelembe véve, valamint a Mönks-Renzulli komplex tehetségfejlesztő modellt alkalmazva, (a képességüket, kreativitásukat és motiváltságukat alapul véve) az intézmény által összeállított értékelő lap alapján történik a tehetséggondozó műhelyekbe való beválogatás.

A beazonosítás után a Tehetség Team, az óvodapedagógusok és a szülők közös megbeszélést tartanak, majd a nyitottságot és az átjárhatóságot biztosítva ajánlanak a gyermekek számára egy megfelelő tehetségműhelyt.

Arra törekednek a műhelyvezető óvodapedagógusok, hogy olyan műhelybe kerüljenek be a gyermekek, ahol képességeik feltárulhatnak, kibontakozhatnak, kreativitásuk fejlődik.

A tehetségműhelyek 30 órás munkatervvel, kiscsoportos formában működnek.

A foglalkozásokat heti rendszerességgel tartják meg szerdánként, ebédet követően 12⁴⁵-13⁴⁵.

A foglalkozások végén minden gyermeknek lehetősége van még saját csoportjában a pihenésre.

10.1. A KÖZPONTI ÓVODÁBAN FOLYÓ TEHETSÉGGONDOZÁS

- Barangoló: környezet
- Csiri-biri: ének-zene
- Délibáb: mese-báb- dráma
- Dínom-dánom: néptánc
- Izgő-mozgók: mozgás- sport
- Logi-lurkók: matematika- logika
- Szivárványkezek: kézműves
- Varázsige: anyanyelv

10.1.1. Barangoló- környezet tehetséggondozó műhely

A műhely célja:

A környezettudatos szemlélet kialakítása, a gyermekek értékeljék és ismerjék meg a körülöttük lévő világ szépségét. Ismerjék és óvják a természeti értékeket.

Feladata:

A műhely környezeti nevelés programjával a szülők szemléletét is fejlesztjük.

A műhelyvezető óvodapedagógus figyelemmel kíséri a naptári év jeles napjaihoz fűződő népszokásokat, valamint a zöld jeles napokat, mint például a Márton nap, a Madarak, Fák napja, a Víz és a Föld világnapja. Életkoruknak megfelelő ismereteket nyújt a földünkről, a bolygókról.

A műhelyvezető egy- egy témát több oldalról megközelítve dolgoz fel a gyermekekkel, ezzel megerősíti a már meglévő ismereteket. A műhelymunka során szelektíven gyűjtik a szemetet és a felhasználható hulladékokat újrahasznosítják, barkácsolnak belőle. Tavasszal virágot, fát és különféle vetőmagokat, növényeket ültetnek, ősszel terményeket gyűjtögetnek. Kirándulásokat szerveznek a természetbe és ismerkednek a közlekedés szabályival.

10.1.2. Csiri-biri – ének-zene tehetséggondozó műhely

A műhely célja:

Alakuljon ki a zene iránti érdeklődésük, ismerkedjenek meg az énekes népi játékokkal és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokkal.

Feladata:

Énekes népi játékok megismerése és gyakorlása. A gyermekek örömteli, érzelmgazdag éneklésének egyéni képességeikhez igazodó fejlesztése, a zenei kreativitás kibontakoztatása.

A foglalkozások alkalmával a rendszeres énekléssel sokoldalúan formálódjon, harmonikusan fejlődjön a gyermekek személyisége. Ismerjék meg a hangszerek pontos nevét, használatát. A természet kincseit felhasználva, valamint az újrahasznosítás elvét követve, saját kezűleg is készítenek zörejangszereket.

A zenekultúra megalapozása, a zene sokféleségének megtapasztalása. Életkorhoz igazodó komolyzenei szemelvények meghallgatása. A műhelymunka során erősödjön a gyermekek önbizalma, tisztán éneklése, zenei anyanyelvük, zenei fogalomkultúrájuk fejlődjön.

10.1.3. Délibáb – mese- báb-dráma tehetséggondozó műhely

A műhely célja:

A mese által alakuljon a gyermekek személyisége, a bábjáték és a drámajáték eszközeivel.

Feladatok:

A tehetségcsirák megtalálása, egyéni, differenciált képességfejlesztés. Élménynyújtás mesehallgatással és közös bábjátékkal, csapatszellem erősítése, empátiára, toleranciára nevelés, pozitív attitűd, és érzelem fejlesztése. Szociális érzékenység fejlesztése. A nevelési év alatt két mese alapos megismerése.

A műhelyt két óvodapedagógus vezeti.

Munkájuk során szeretnék, ha a gyermekek a bábjáték alkalmazásával minél többféle bábtechnikát ismernének meg, próbálják is ki azokat. Természetes és újrahasznosított anyagokat felhasználva készítenek az óvodapedagógusokkal közösen egyszerű bábokat, melyeket felhasználnak a foglalkozások során. (kesztyűbáb, marionett báb, árnyjáték stb.)

A műhelymunka során drámajátékokkal próbálják a gátlásokat oldani. Cél, hogy a gyermekek minél többféle fiktív, drámai szituációban, próbálják ki magukat, ezáltal közösségük erősödjön.

Arra törekednek, hogy minél több örömteli és felszabadult percet nyújtsanak számukra. Kreativitásukat drámajátékokkal, bábjátékkal és alkotó tevékenységekkel fejlesztik.

10.1.4. Dínom-dánom – néptánc tehetséggondozó műhely

A műhely célja:

Ismerjék meg a népi játékokon, táncokon keresztül hagyományainkat, a magyar nép táncait, jellegzetességeit, stílusát.

Feladata:

A magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődés elmélyítése a gyermekekben.

A gyermekek megismertetése a hagyományos népi játékokkal, a táncokhoz kapcsolódó énekekkel, zenei kísérettel. A tehetségígéretekben az esztétikai érzéket, a művészetekre való befogadást, nyitottságot, a múlt és a jelen értékeinek megbecsülését alakítsa ki.

Az óvodapedagógusok fontosnak tartják, hogy az ide járó gyermekek megismerkedjenek a hagyományos népi játékokkal (természetes anyagokból készítenek hozzájuk kellékeket, ritmushangszereket), mondókákkal, kikiabálókkal.

Intézményünk sok népviseleti ruhával rendelkezik, melyet a gyermekek igény szerint használnak, ezzel is mélyítve bennük a magyar kultúra iránti fogékonyságot, megbecsülést.

A minél hatékonyabb munka érdekében az óvodapedagógusok elvégezték az „Így tedd rá” tanfolyamot, mely módszertanilag nagyban segíti a műhelymunkát.

10.1.5. Izgó-mozgó- mozgás tehetséggondozó műhely

A műhely célja:

Fejlődjön a gyermekek pszichomotoros készségeik és képességeik, valamint egyéni fejlettségi szintjükhöz igazodva testi képességeik, mozgáskultúrájuk, mozgásharmóniájuk.

A műhely feladata:

Mozgásfejlesztés a tevékenységek során lehetőségek és eszközök kínálásával, biztosítva a gyermekek természetes mozgását, (járás, futás, egyensúlyozás stb.) valamint testi képességeik fejlesztése (erő, ügyesség, állóképesség, gyorsaság, koordinációs képesség, társaikra való figyelés).

Az ide járó gyermekek megismerkedhetnek a különböző tornaszerekkel, ill. kéziszerekkel, azok nevével, lényeges tulajdonságaikkal.

A tornaterem és az udvar adta lehetőségeket kihasználják az év során a gyermekek fejlesztéshez. Továbbá, az óvoda udvara mentes az allergiát, a mérgezést és sérülést okozó növényektől, így megfelelő teret biztosít a műhelymunka számára. Az udvari játékok környezetbarát anyagból készülnek. Árnyékolók, ivókút is biztosított a szabadban történő egészséges mozgáshoz.

10.1.6. Logi-lurkók- logika tehetséggondozó műhely

A műhely célja:

Legyenek képesek a felmerülő problémák önálló felismerésére és kreatív megoldására.

Feladata:

Logikai és táblajátékok segítségével a logikus gondolkodás, versenyszellem, a sikeres iskolakezdéshez szükséges kompetenciák fejlesztése.

A műhelyvezető arra törekszik, hogy az ide járó gyermekeknél az egészséges versenyszellemet és az iskolához szükséges kompetenciákat kialakítsa. Ezek a gyermekek képesek arra, hogy bizonyos gondolkodási műveleteket magasabb szinten használjanak kortársaiknál, valamint, hogy új megoldási lehetőségeket keressenek és alkalmazzák is azokat. Fejlett idő- és térérzéssel, memóriával, szabálytudattal rendelkeznek. Jól tudnak együtt dolgozni, játszani, versenyezni. A mindennapokban kevésbé használt játékeszközökkel és azoknak a készítési módjával ismerkednek meg, melyekhez felhasználják a természet adta kincseket. Ilyen pl. kalaha, malom, mátrix, számlépcső, figurix, dominó, soduku, dáma, amőba.

10.1.7. Szivárvány kezek- kézműves tehetséggondozó műhely

A műhely célja:

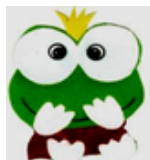
Alakuljon ki esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk és igényességük.

Feladata:

A vizuális kultúra átadásának, elsajátításának folyamatában a vizuális képességek fejlesztése, vizualitás együttes megvalósítása. Jöjjön létre az alkotás, a teremtés és az önkifejezés attitűdje. Azon képességek fejlesztése, melyek által a gyermek önmaga is képes mások alkotásában gyönyörködni, fejlődik szép iránti érzékének fejlesztése.

A műhelyfoglalkozás témájában jelen vannak a képzőművészeti alkotások, mesék, népi játékok, néphagyományok ápolása, fejlesztő játékok. A műhelyben folyó munka alatt a környezetkímélő anyaghasználatra, a tudatos takarékosagra nevelik a gyermekeket. Alkotásaik során sokféle természetes anyagot használnak fel, előtérbe helyezik az újrahasznosítás lehetőségét.

Részt vesznek a gyermekek kiállításokon, rajzpályázatokon, kézműves tevékenységeken.

10.1.8. Varázsige – anyanyelvi tehetséggondozó műhely

A műhely célja:

Nyelvi kifejező eszköztár gazdagítása, ízlésformálás, az anyanyelvi- és drámajátékok elemeinek megismertetése, gyakorlása, önkifejezés segítése.

Feladata:

Kiemelkedő anyanyelvi képességekkel rendelkező gyermekek fejlesztése. Kreativitás, önkifejezés, kommunikációs képességek fejlesztése kis létszámú csoportban.

Az ide járó gyermekek jó kifejezőkészséggel, fejlett aktív és passzív szókinccsel rendelkeznek. A műhelyfoglalkozások alatt fő szempont a játékoság. A műhelyvezető beszélő környezetet alakít ki, szójátékokkal, felelgetőkkel, nyelvtörőkkel játszanak, rövid történeteket találnak ki, beszédhelyzeteket, játékszituációkat terem, melyekben az anyanyelvi képességek fejlesztése kap hangsúlyt. Igyekszik természetes anyagokból készült eszközöket is bevonni a gyermekek beszédfejlesztésébe.

A kis létszám lehetővé teszi, hogy egy- egy gyermek többször tudjon kommunikálni társaival, kooperáljon és gátlások nélkül bármikor megnyilatkozzon.

10.2. A TAGÓVODÁBAN FOLYÓ TEHETSÉGGONDOZÁS

A tagóvodában az adott nevelési év tehetségigéretei határozzák meg a műhelyek irányultságát:

- ének-zene
- matematika-logika
- mozgás
- anyanyelv
- báb-dráma
- kézműves

10.2.1. Ének- zenei tehetségműhely

Célja:

Váljon a gyermekek igényévé az éneklés és az értékeket közvetítő zene hallgatása, természetes éneklési vágy, kedv, hangszerhasználat megőrzése.

Feladata:

A népzeneben és a kortárs zenében való kitejesedés.

10.2.2. Matematika-logika tehetségműhely

Célja:

Örömmel játszanak bármilyen logikus gondolkodást igénylő játéktevékenységet, képesek legyenek következtetésekre, ok-okozati logikai összefüggések felfedezésére.

Feladata:

Érzelmi intelligenciájuk, önismeretük, kudarcátűrésük, önálló, rendszerezett, logikus gondolkodásuk, koncentrációjuk, szabálytudatuk, beszédértésük, kitartásuk magasabb szintre emelése.

10.2.3. Mozgás tehetségműhely

Célja:

Váljon igényükké a mindennapos mozgás és a sportban való részvétel.

Feladata:

A mozgásban és sportban való kiteljesedés, sportágakban való tehetségígéreték felfedezése. Egészséges életmódra nevelés. Természetes mozgáskedv megőrzése.

10.2.4. Anyanyelv tehetségműhely

Célja:

Bővüljön a gyermekek nyelvi kifejezőeszköztára, ismerjék meg az anyanyelvi- és drámajátékok elemeit, fejlődjön önkifejezőképességük. Gondolataikat, élményeiket, minél változatosabban legyenek képesek kifejezni.

Feladata:

A gyermekek rendelkezésére álló szókészletének, kiemelkedő anyanyelvi-, kommunikációs képességeik fejlesztése.

10.2.5. Báb-dráma tehetségműhely

Célja:

Ismerjék meg egy mese előadásának komplex összetevőit, zenén, mozgáson keresztül oldódjanak gátlásaik, alakuljon magatartásbeli és kommunikációs képességeik.

Feladata:

Tehetségígéreték kibontakoztatása, kommunikációs képességük, szocializációjuk fejlesztése.

10.2.6. Kézműves tehetségműhely

Célja:

Váljanak fogékonnyá a művészetek iránt, a tehetséges gyerekek kreativitásukat, tehetségüket a műhelyekben még jobban el tudják mélyíteni.

Feladata:

Új technikákkal való ismerkedés, a már ismert technikák alkalmazásának még mélyebb elsajátítása, egyszerre többféle technika alkalmazása, kreativitás, kifejezőkészség fejlesztése.

11. Az óvodai élet megszervezése

11.1. Napirend – Heti rend

Óvodánkban a gyermekek sokoldalú fejlesztése a napi tevékenységek egész folyamatában jelen van. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A nevelési év szeptember 1-től – augusztus 31-ig tart.

Óvodánkban az óvodapedagógusok a nevelés céltudatos megtervezése során alakítják ki a gyermekek életrendjét, időbeosztását.

A kialakított napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermekek egyéni szükségleteihez, és figyelembe veszi a helyi és csoportszokásokat, sajátosságokat, igényeket. Fontos szempont számukra a napirend kialakításával a folyamatosság, rugalmasság, a tevékenységek közötti harmonikus arányok megtartása, valamint a játék – szabadjáték kitüntetett szerepe.

A napirend tevékenységeiben előforduló rendszeresség és ismétlődés adja az érzelmi biztonságot a gyermekek számára.

A heti rendben meghatározott tevékenységi területeket az óvodapedagógusok a komplexitás és a rugalmasság elvét szem előtt tartva valósítják meg.

A nyári hónapokban az évszak jellegének és az aktualitások függvényében fejlesztési célkitűzéseink megtartásával alakítjuk a napirendet, heti rendet és a tevékenységek tartalmát.

A nyári nyitvatartás igényét tárgy év elején /február 15-ig/ felmérjük.

A nyári nyitvatartás formáját a képviselő testületi döntés határozza meg.

Augusztus hónapban az óvoda zárva van a nagytakarítás, felújítás miatt.

A nyári étkeztetés megoldásában a fenntartó közreműködése szükséges.

Az iskolai téli és tavaszi szünetben, ha a gyermekek létszáma 10 % alá esik az óvoda takarékosági szempontból, a fenntartó engedélyével zárva tart.

Ezekre az alkalmakra tevődnek az óvoda alkalmazottai számára szakmai továbbképzések, tréningek, illetve szabadságot vesznek ki.

N A P I R E N D

Tevékenységek			Tevékenységek megnevezése
Kezdet	Vége	időtartama	
700	730	0,5 óra	Összevont gyülekezés
730	1030	3 óra	Szabadjáték Folyamatos tízórai Gondozási tevékenységek Növekvő idejű tervezett, szervezett tevékenységek (5-35 perc)
1035	1040	5 perc	Mozgás
1040	1140	1 óra	Séta, levegőzés Szabadjáték az udvaron
1140	1240	1 óra	Asztalfelelősi teendők (terítés, előkészület az ebédhez) Gondozási teendők Ebéd
1240	1500	2 óra 20 perc	Teremrendezés Tehetségműhelyek Gondozási teendők Előkészület a délutáni pihenéshez Mese-zene Alvás-ébredés
1500	1530	0,5 óra	Teremrendezés Gondozási teendők Uzsonna (Naposi feladatok)
1530	1700	1, 5 óra	Szabadjáték, mozgás, levegőzés, hazamenet
Megjegyzés: Ezt a keretjellegű és ajánlott napirendet a csoportvezető óvodapedagógusok az adott korcsoport életritmusához és sajátosságaihoz igazítják. Ugyanakkor törekszenek arra, hogy a közös kiszolgálóhelyiségeket zavartalanul, minél kevesebb várakozással használhassák a gyermekek.			

HETIREND (ajánlás)			
Szervezeti forma	2,5 - 3 – 4 évesek	4 – 5 évesek	5 – 6 – 7 évesek
kötött	mozgás	mozgás	mozgás
kötetlen tevékenységek egyéni, csoportos és mikro csoportos formában	külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalommal verselés, mesélés. ének, zene, énekes játék, gyermektánc rajzolás, mintázás, kézimunka	külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalommal verselés, mesélés. ének, zene, énekes játék, gyermektánc rajzolás, mintázás, kézimunka	külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalommal verselés, mesélés. ének, zene, énekes játék, gyermektánc rajzolás, mintázás, kézimunka
egyéb tevékenységek	néptánc mazsorett angol nyelv	néptánc mazsorett hittan angol nyelv	fejlesztő foglalkozások logopédia gyógytorna egyéni fejlesztés tehetségműhelyek vízhez szoktatás hittan néptánc mazsorett foci kézilabda judo angol nyelv

Megjegyzés: a kötött és kötetlen tevékenységi formák egy heti rendben belül, azonos témára épülnek.

Heti két alkalommal játékos nyelvi fejlesztés a nyelvi csoportokban.

12. A NEVELŐMUNKA TERVEZÉSE, ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

Pedagógiai Programunk céljai összhangban vannak az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg. Az óvodapedagógus pedagógiai munkájában figyelembe veszi, komplex módon a tervezési folyamat minden lényeges elemét.

Tudatosan tervezi a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat.

Többféle módszertani megoldásban gondolkodik.

Az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza azokat.

A cselekvésbe ágyazott tanulási folyamatot tartja szem előtt, tudatosan törekszik a gyermekek motiválására, aktivizálására.

Reflexióval felülvizsgálja a végrehajtott pedagógiai folyamatokat a megvalósítás eredményességének érdekében.

Tervezőmunkájában épít a gyermekek előzetes neveltségi szintjére, tudására, folyamatosan felhasználja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket és alkalmazza a differenciálás elvét.

Munkája során megismeri a gyermekek személyiségét, fejlesztésüket önmagukhoz viszonyított fejlődésében szemléli, és autonómiájuk kibontakoztatására törekszik.

A gyermekek személyiségfejlődési nehézségeit feltárja és szükség esetén megfelelő szakemberhez irányítja.

Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.

Csoportos tevékenység esetén is figyel az egyéni szükségletekre, a gyermekek hibáit, tévesztéseit, a tanulási fejlődési folyamat részének tekinti.

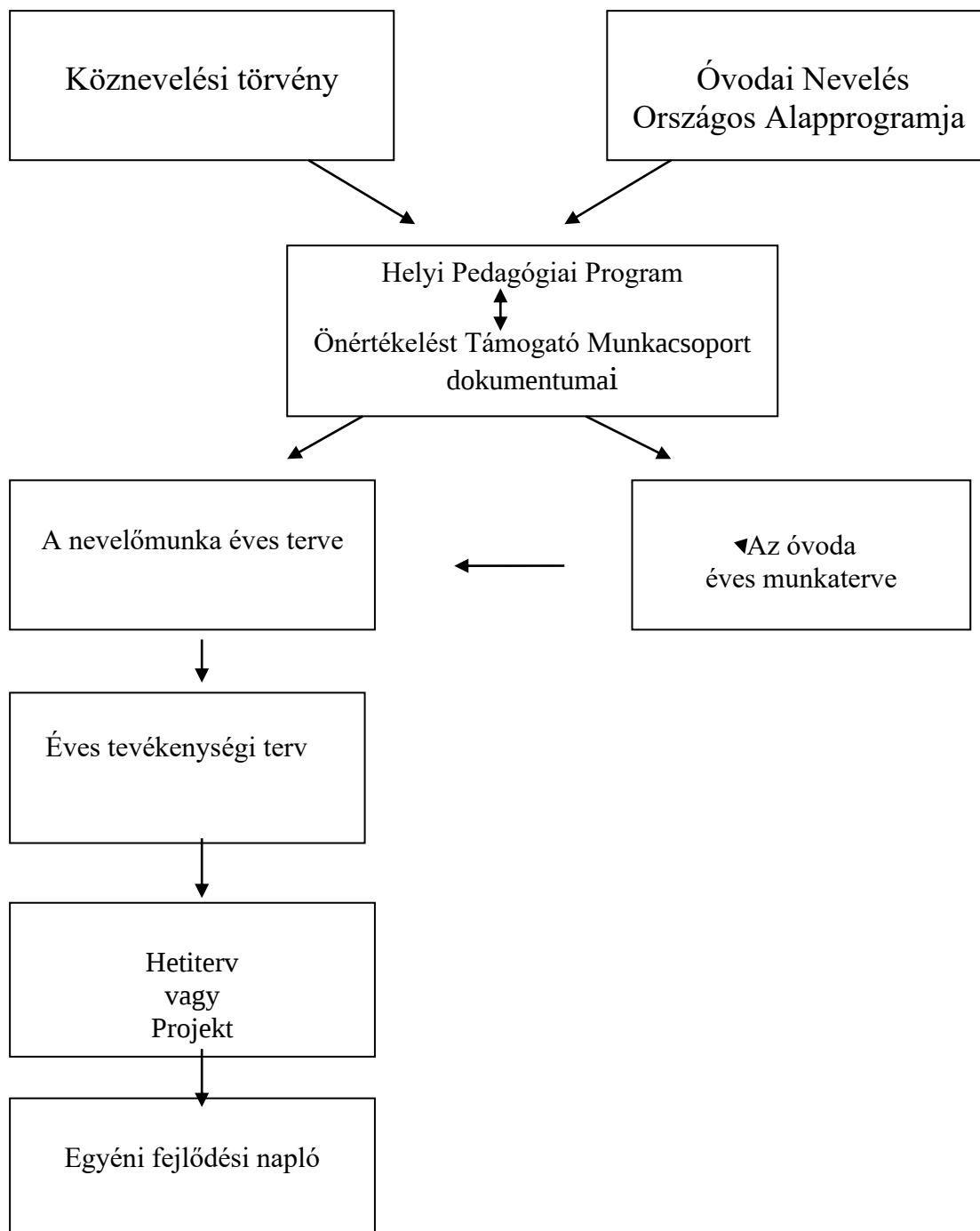
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében, hosszabbtávú fejlesztési tervet dolgoz ki, az általános pedagógiai célrendszert szem előtt tartva.

A pedagógiai folyamatok értékelése a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével történik, visszajelzései világosak, egyértelműek a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.

A gyermekek fejlődése érdekében, az egyéni képességek figyelembevételével, folyamatos pozitív megerősítésre, értékelésre törekszik.

Óvodánkban online csoportnaplóban dolgozunk (ovped.hu).

A nevelőmunka tervezése év elején történik, amit félévkor értékelünk, és erre építve határozzuk meg a következő félév feladatait.

Célja:

- A nevelőmunka hatékonyságának, eredményességének növelése, tervezése, felülvizsgálata és reflexió.
- A gyermekek fejlettségi szintjének követése, mérése.

Feladata:

- A beíratás lebonyolítása, a csoportok elosztása, kihirdetése a helyben szokásos módon.
- Óvodába lépés előtt a gyermekek megismerése saját környezetében.
- Első szülői értekezlet megtartása csoportonként: a HPP és a Házi rend ismertetése, anamnézis készítése.

- Az éves nevelési terv elkészítése életkori sajátosságok és egyéni képességek figyelembevételével.
- Ismerje meg a gyermekek személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan elsősorban a játékokon keresztül tárja fel.
- A gyermekek fejlődésének nyomon követése konkrét reális, fejlesztő értékelése, évente két alkalommal történik az egyéni fejlődési naplóban.
- A szülők tájékoztatása a gyermekek fejlődéséről évente két alkalommal és folyamatosan történik.
- Pedagógiai munkájában nyomon követhető a PDCA-SDCA ciklus.
- Iskolaérettségi vizsgálat megszervezése.
- A szülők és az iskola számára a gyerekekkel kapcsolatos kimenetet igazoló szakvélemény átadása.
- A gyermekcsoport és az egyéni értékelés elkészítése, összegzése.

A beíratás két helyen történik a központi és a tag óvodában, minden évben április utolsó két hetében.

A felvételtől a szülők az óvodai hirdető tábláján kihelyezett listáról értesülnek.

A gyermek csoportok elosztása az óvodavezetés és a leendő csoportvezető óvodapedagógusok közreműködésével történik.

A csoportelosztást meghatározó szempontok:

- A Köznevelési Törvényben meghatározott létszámhatárok betartása.
- Az illető óvodaegység felvételi körzete.
- Az életkor, halmozottan hátrányos helyzet és fiú lány arányok figyelembevétele.
- Szülői igények figyelembevétele az induló csoportoknál.

Az óvodába érkezés előtt minden gyermeket, előzetes egyeztetés alapján otthonában meglátogat a csoportvezető óvodapedagógus páros.

Igény szerint szeptember első két hetében anyás befogadás keretein belül érkeznek meg a kiscsoportos gyermekek az óvodába.

Az első szülői értekezleten ismertetésre kerül a Helyi Pedagógiai Programból adódó neveléssel kapcsolatos cél- és feladatrendszer.

A szülők felé megfogalmazódik gyermekük óvodába járásával kapcsolatos különböző kérések sora.

Megismerik az óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatának és Háziarendjének tartalmát.

Megválasztásra kerül a gyermekek csoportonkénti Szülői Munkaközösség képviselője.

Egyeztetés történik a szülői választmány éves tevékenységi köreit illetően.

Ismertetésre kerül a nevelésmentes napok, ünnepek, ünnepélyek és a szünet rendje.

A gyermekek nevelése heti fejlesztési terv szerint történik.

A következő tanévi fejlesztési tervnek ez az alapját képezi.

Az iskolaérettségi előszűrést minden nagycsoportban január végéig végzik el az óvodapedagógusok a fejlesztésben résztvevő külső szakemberek véleményének figyelembevételével.

A további vizsgálatot igénylő gyermekek esetében a helyi Pedagógiai Szakszolgálat, és ha szükséges a tanulási képességet vizsgáló Szakértői Bizottság közreműködését kérjük.

Az óvodapedagógusok minden iskolába menő gyermekről szakvéleményt és átadó lapot állít ki.

A szülők a szakvélemény kíséretében a kiírásnak megfelelően beíratják gyermekeiket az iskolába. A gyermekek fejlettségi szintjéről készített átadó lapokat megbeszélés keretei között az óvodapedagógusok adják át az iskola illetékeseinek, melynek tartalmát előzőleg a szülővel ismertetik.

A gyermekek fejlődésének konkrét, reális fejlesztő értékelése az óvodapedagógusok feladata. A gyermekcsoportok fejlettségi szintjének ellenőrzése az óvodavezető, belső önértékelési munkacsoport és a munkaközösség vezetői feladata.

A gyermekcsoport nevelési – tevékenységi programjának tervezése a gyermekek egyéni fejlődési üteméhez, igényéhez, a spontán helyzetekhez igazodik, s a feladatok egymásra épülnek.

A nevelési terv nem megmásíthatatlan, az élethelyzetek, a gyermekek pillanatnyi állapota s az aktualitások is befolyásolják a nevelés folyamatát.

Az óvodavezető és az Önértékelést Támogató Munkacsoport tagjai a mérési rendszerbe foglaltak szerint értékeli a nevelés tervezését, a tervezés koherenciáját a HPP - hoz, a gyermekek fejlődési mutatóihoz viszonyítva.

Az egyéni képességfejlesztésnek minden korosztálynál érvényesülnie kell.

Az óvodapedagógusok felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát, azért, hogy önmagukhoz képest optimálisan fejlődjenek, szem előtt tartva a differenciálás módszerét is. Felhasználják a mérési és értékelési eredményeket a saját pedagógiai gyakorlatukban.

Legfontosabb a gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése.

Követni kell fejlődési ütemüket, jelezni a lemaradásokat és okait, s az egyénhez kötődő feladatokat.

Az óvodapedagógusok által vezetett dokumentumok:

- 1. Ovped online csoportnapló**
- 2. Online felvételi és mulasztási napló**
- 3. Online egyéni fejlődési napló**

Az óvoda Helyi Pedagógiai Programjának ellenőrzésével és értékelésével kapcsolatos feladatok megtalálhatók az intézmény Önértékelést Támogató Munkacsoport dokumentációjában.

13. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

1. *A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái.*
2. *Az óvoda és bölcsőde kapcsolata*
3. *Az óvoda és az iskolák kapcsolata.*
4. *Az óvoda és a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti kapcsolat.*
5. *Az óvoda egyéb kapcsolatai:*
 - Fenntartó önkormányzattal
 - Közművelődési intézményekkel
 - Egészségügyi szervekkel
 - Szakszolgálati intézményekkel
 - Roma Nemzetiségi Önkormányzattal
 - Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálattal
 - Well Done Kft. - vel

Az óvoda partnerkapcsolatai során alkalmazza az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.

13.1. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

Az a törekvés az óvodában, hogy a családi nevelés az óvodai neveléssel szoros együttműködésben szolgálja a gyermekek fejlődését.

A szülők megismerik a szokásokat, nevelési célokat és a nevelési feladatokat.

Törekvés van a családi nevelés gyakorlatának tiszteletben tartására. Ennek érdekében történik az egyéni fejlődési napló vezetése az óvodába lépés kezdetétől minden gyermekről.

A nevelési eljárások összhangját biztosítani szükséges. A gyermekek egyéni fejlettségéről folyamatos konzultáció történik a szülőkkel az őszinteség, a következetesség, tapintat jegyében.

Az óvodaegységek nyitottak a szülők előtt.

Igényeiknek megfelelően lehetőségük van arra, hogy közvetve vagy közvetlenül megismerjék gyermekük óvodai életét.

Elégedettségük mérése kérdőlapos formában történik.

A családdal történő őszinte, nyílt kapcsolat természetes, ami a kölcsönös bizalom jegyében működik.

A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy gyermekeik következetesen nevelődnek és tiszteletben van tartva egyéniségük.

Az óvodapedagógusok és az óvoda valamennyi alkalmazottja is követendő példa és modellként áll a gyermekek előtt.

Az óvodában két jól működő szülői munkaközösség dolgozik.

Segítik mindkét óvodaegységben a különböző rendezvények megszervezését, lebonyolítását, kapcsolatot tartanak a szülők és az óvodapedagógusok között.

Az egyes fórumokon képviselik az óvoda érdekeit.

A szülők anyagiakkal és más jellegű segítségnyújtással is támogatják az óvodát.

Az óvodaegységekben a szülőkkel és gyermekekkel történő jó kapcsolattartás meghonosodott formái a következők:

- Beíratás az első személyes kapcsolat, találkozás, ahová a szülő – gyermek együtt érkezik.
- Összevont és csoportszintű szülői értekezlet szervezése igény szerint. A szülői értekezletek javasolt témája: pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi, jogi jellegű a szülői igény figyelembevételével.
- Ezekre meghívunk néha neves szakembereket is.
- A családlátogatás célja, hogy az óvodapedagógus a gyermek óvodába érkezése előtt megismerkedhessen a szülővel és gyermekkel egyaránt saját környezetükben. Speciális esetekben (pl.: veszélyeztetettség, védelembevétel, tartós hiányzás) az óvodapedagógusok kötelező családlátogatást végeznek.
- Egyéni esetmegbeszélés és fogadóóra is történik az aktualitások jegyében előzetes időpont egyeztetéssel.
- Napi kapcsolattartás, egyéni beszélgetések során a szülő tájékoztatást kap a gyermekével történt aznapi lényeges eseményekről.
- Közös ünnepek is szerveződnek óvodánként az Szülői munkaközösség tagjainak közreműködésével, segítő támogatásával.
- Kirándulások szervezése is történik szülői közreműködéssel és részvétellel a csoportszokásoknak megfelelően a környezet tevékeny megismerésére.
- Alkalmoszerű munkadélutánok zajlanak a gyermekek részére eszközök, ajándékok készítése céljából.
- Létrejött és működik „A létavértesi óvodák gyermekeiért” nevű alapítvány. Az alapításhoz szülők, az óvoda teljes alkalmazotti köre is jelentős összeggel járultak és járulnak hozzá.
- Panaszok kezelésének rendjét az óvoda házirendje tartalmazza.

Mindkét óvodaegységben jól működik a szülő, gyermek, óvodapedagógus hármas egysége.

13.2. Az óvoda és bölcsőde kapcsolata

Az intézmény épületében kialakításra került egy bölcsődei egység, amely 2018. október 1-vel kezdte meg működését. A bölcsődei egység két csoportból áll, amely alapellátás keretében a családdal együttműködve biztosítja a gyermekek nevelését-gondozását.

Az óvodapedagógusok és a kisgyermeknevelők közös szándéka, hogy a gyermek minél zökkenő mentesebben kezdjék az óvodai életet.

13.3. Az óvoda és az iskolák kapcsolata

Az óvodás gyermekek Létavértesen két általános iskolában kezdhetik el tanulmányaikat, ezek a következők: **Arany János Általános Iskola,**

Irinyi János Általános Iskola.

A kapcsolattartás tartalmi és formai elemeit az „óvoda-iskola átmenetet segítő” projektterv foglalja magába, melyet mind három intézmény vezetője elfogadott.

A terv változtatásához mindhárom intézmény együttes akaratára van szükség, melyet tan- és nevelőtestületeik véleményének kikérése mellett lehet és kell módosítani.

A tervezet módosítását bármelyik fél kezdeményezheti. A munkacsoport óvodapedagógusokból és alsós tanítókból áll. Tevékenységüket éves tervbe rögzítetten

végzik, s értékelik. A munkacsoport vezetője közvetlen felettesétől a főigazgatótól kapja megbízatását, amely határozatlan időre szól és visszavonásig tart. Az óvodapedagógusok és iskolai tanítók közös szándéka, hogy a gyermekek minél zökkenő mentesebben kezdjék az iskolai életet, az átmenet ne gátolja, hanem biztosítsa a gyermekek kiegyensúlyozott fejlődését.

Az együttműködés formái:

- mindkét iskolával működik közös óvoda-iskola átmenetet segítő munkacsoport,
- kölcsönös látogatás, tapasztalatgyűjtés az óvoda nagycsoportjában és az iskola első osztályaiban,
- szakmai tanácskozások, megbeszélések, értekezletek, szervezése óvodapedagógusoknak, tanítóknak közösen,
- az óvodás gyermekek ellátogatnak az iskola első osztályába, ahol megismerkednek a leendő tanítókkal, az iskolai élet örömeivel, a környezettel,
- közös ünnepek, különböző gyermekelőadások, táncház, sportvetélkedő szervezése,
- az óvodapedagógusok átadó lap kitöltésével segítik a tanítók munkáját a gyermekek befogadásával kapcsolatban,
- igény- és elégedettség mérés történik.

13.4. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti kapcsolat

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolat építésére törekszik és lehetőségei szerint szakmai kapcsolatot tart fenn.

13.5. Az óvoda egyéb kapcsolatai

13.5.1. A fenntartó önkormányzattal

A kapcsolattartás tartalma: az intézmény optimális működtetése, a fenntartói elvárásoknak való megfelelés, illetve az intézmény érdekeinek képviselése.

Az intézmény és a fenntartó kapcsolata folyamatos, mely kiterjed:

- ☺ az intézmény működésével, működtetésével összefüggő feladatok ellátására,
- ☺ az intézmény alapidokumentumainak előterjesztésére, ha erre szükség van,
- ☺ az intézmény pénzügyi-gazdálkodási tevékenységére,
- ☺ az intézmény gazdálkodási, törvényességi ellenőrzésére,
- ☺ az intézmény szakmai munkájának eredményességére, a szakmai munka értékelésére,
- ☺ a program alapján végzett értékelések nyilvánosságra hozására,
- ☺ járványügyi készenlét online kapcsolattartás a jogszabályban meghatározott feltételek biztosítása érdekében.

A kapcsolattartás formái

- ☺ szóbeli tájékoztatás
- ☺ beszámolók, jelentések
- ☺ egyeztető tárgyaláson, értekezleten, való részvétel
- ☺ a fenntartó rendelkezéseinek átvétele, végrehajtása
- ☺ speciális információ szolgáltatás az intézmény működéséhez, gazdálkodásához, szakmai munkájához kapcsolódóan
- ☺ statisztikai adatszolgáltatás

☉ az intézmény működésének és tartalmi munkájának értékelése

A kapcsolat további formái:

(Törvények által is szabályozott)

- kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, egyeztető fórumok,
- az óvodavezető évenkénti munkaterve, beszámolója, tájékoztatója,
- az óvodavezető rendszeres részvétele az önkormányzat és különböző bizottságainak munkájában,
- az óvoda pedagógusa vagy szülője tagja lehet a képviselő testületnek, vagy valamelyik bizottságnak,
- igény- és elégedettségmérés történik.

13.5.2. A közművelődési intézményekkel

A városban megújult, összevont Művelődési ház és könyvtár áll a kultúra és művelődés szolgálatába. Szervezésükben részt vesznek a gyermekek: gyermekszínházi előadásokon, kiállításokon, tárlatokon, játszóházi foglalkozásokon stb.

A könyvtár gyermekeknek szóló állománya szintén rendelkezésére áll minden óvodásnak.

A kapcsolat rendszeres, tartalmában teljesen megújuló, a pedagógiai munka, azaz a gyermekek nevelésének szolgálatában áll.

Amennyiben lehetőségeink engedik továbbra is fenntartjuk a már jól kialakult kapcsolatunkat a debreceni Vojtina bábszínházzal.

13.5.3. Egészségügyi szervekkel

A gyermekorvossal, védőnővel, munkaegészségügyi orvos, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézménnyel, valamint a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek szakorvosával való kapcsolattartást az intézmény vezetője látja el.

Kapcsolat tartalma:

- ↔ a gyermekek egészségügyi ellátását és az egyéb iskola-egészségügyi feladatokat végző szervezet, az főigazgatóval egyeztetett rend szerint, együttműködve végzi a preventív munkát,
- ↔ a védőnők feladatkörébe tartozó feladatok egyeztetése,
- ↔ az óvoda pedagógiai programját képező testi, lelki, mentális egészség fejlesztési program tervezésében és megvalósításában való részvétel, a magatartási függőség, a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának és a gyermeket, veszélyeztető bántalmazás megelőzése,
- ↔ az intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon tervezi meg a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében.

A kapcsolat formája: egészségügyi vizsgálat, konzultáció, dokumentumelemzés, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi szakellátó intézmény szakmai iránymutatása alapján a jogszabályban foglalt speciális feladatellátás biztosítása.

A kapcsolattartás formái:

- A tanköteles korú gyermekek iskola alkalmassági vizsgálatának lebonyolítása, évente.
- Látás, hallás, fogászati és egyéb szűrővizsgálat lebonyolítása csoportonként, évente egy alkalommal.
- Esetmegbeszélések – alkalmanként – egy-egy járványos megbetegedés sorozat kapcsán.
- Tájékoztató előadások a szülői értekezleten orvos, védőnő közreműködésével (pl.: Szülők Klubjában).

- A védőnők látogatása rendszeres az óvodákban. Ellenőrzik ápoltságukat, vezetik a gyermekek egészségügyi törzslapját.
- A védőnők közreműködnek különböző járványok felszámolásában, elterjedésének megakadályozásában.

Gyakoriság: nevelési évenként a hatályos jogszabályokban foglaltak alapján, illetve szükség szerint a gyermekek ellátása érdekében.

Az alkalmazottak alkalmassági munkaegészségügyi vizsgálatát végző szolgáltatás tekintetében a munkába állás előtti orvosi vizsgálatra és az időszakos (évente) orvosi vizsgálatra történő beutalás az főigazgató kötelessége, a vizsgálaton való részvétel kötelessége pedig az alkalmazottaké.

A kapcsolattartás lényege a megelőzésben, azaz prevencióban van.

13.5.4. Szakszolgálati intézményekkel

Két intézménnyel van kapcsolata óvodáknak:

- Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Derecskei Tagintézménnyel,
- Hajdú-Bihar Megyei Gyógypedagógiai Szakértő és Rehabilitációs Szolgáltatói Központtal.

A Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottságával a kapcsolat esetszerű, törvény általi kötelezettségként segítséget nyújtanak a gyermekek sajátos nevelési igényeinek megállapításában. Javaslatot tesznek az SNI-s gyermekek fejlesztésére, a szakemberek biztosítására és meghatározzák a fejlesztés irányait.

A kapcsolat formája és tartalma a létavértesi székhelyű Pedagógiai Szakszolgálattal: logopédusok segítségével történik a gyermekek beszédhibájának javítása.

A beilleszkedési és magatartási zavarral és egyéb lemaradással küzdő gyermekek fejlesztéséhez pszichológus, fejlesztő pedagógus és gyógytornász áll rendelkezésre.

A kapcsolattartás formája elsősorban eseti, mely kiterjed:

- ☞ a gyermek fejlettségével, személyiségével, magatartásával összefüggő szakvélemény megkérésére
- ☞ az SNI, illetve a BTMN feltárásával összefüggésben végzett vizsgálat keretében a gyermek további egy nevelési évig történő óvodában maradását támogató előzetes szakértői vélemény kiállítása
- ☞ a gyermekek Nevelési Tanácsadóban történő fejlesztésére, foglalkozására
- ☞ az főigazgató konzultációs kapcsolatot tarthat a Nevelési Tanácsadóval a vizsgálatra küldött, vagy fejlesztő foglalkozásokon résztvevő gyermekekkel kapcsolatban.

13.5.5. Roma Nemzetiségi Önkormányzattal

Nevelő, fejlesztő munka során figyelembe vesszük „Nemzeti Etnikai Kisebbségi Óvodai Nevelés” irányelvét.

Az intézményben, integráltan történik a roma nemzetiségi gyermekek nevelése.

Számuk az utóbbi években növekvő tendenciát mutat.

Sok közöttük a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű és beilleszkedési zavarral küzdő.

Többségük rendszeresen jár óvodába.

Néhány család azonban elhanyagolja gyermeke óvodába járatását, emiatt igényeljük a Roma Nemzetiségi Önkormányzat tagjainak hatékony segítségét.

A népesség nyilvántartó adatai alapján az óvodába beíratásra önként nem jelentkező kisgyermek felkutatása segítségükkel történik.

A kapcsolattartás formái:

- Alkalomszerű megbeszélések.
- Roma kultúra népszerűsítése, megismertetése.
- Különböző kiadványok beszerzésében segítenek, ami szükséges a roma gyermekek neveléséhez, esélyeik növeléséhez.
- Egészségügyi előadások szervezése, életmód kérdésekkel kapcsolatban (Szülők Klubja).

13.5.6. Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal

A kapcsolat a szolgálattal rendszeres és aktualitásokon nyugszik. Kölcsönös figyelem felhívás történik a segítségre szoruló gyermekek és családok esetében. A szolgálat által működtetett jelzőrendszernek aktív résztvevője az intézmény óvodapedagógusai és a gyermekvédelmi felelős. Az esetmegbeszélések alkalmával történik a gyermekek helyzetét javító stratégiák és taktikák meghatározása.

A legvégső esetben születik csak olyan döntés, hogy a gyermeket nevelésbe veszik, nevelő szülőknél vagy gyermekotthonban helyezik el.

Az óvoda és a szolgálat közösen karitatív tevékenységet is folytat, pl.: a különböző gyűjtőakciók lebonyolításával.

A Létavértes-Kokad-Álmosd-Bagamér Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal és a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Derecske Járási Hivatal Járási Gyámhivatal illetékeseivel rendszeres kapcsolatot tart fent az óvoda és bölcsőde az esetmegbeszélések rendszerén keresztül a gyermekvédelmi felelős és az főigazgató.

Kölcsönös kérésre alapozott írásos vagy szóbeli tájékoztatás formájában készül az adott kisgyermekről a véleményalkotás.

Az óvoda és bölcsőde adott pedagógusa közreműködik a gyermekek védelembe vételi eljárásában, s ha szükséges környezettanulmányt is készít.

Az esetkonferenciákon és az éves gyermekvédelmi beszámoló értekezleten az intézményt a gyermekvédelmi felelős és esetenként az egységvezetők is képviselik.

A két intézmény közötti jelzőrendszer működésében mindkét fél hatékonyan és kölcsönösen részt vesz.

A kapcsolat formája, lehetséges módja:

- ☞ szükségletek megfogalmazása a Család és Gyermekjóléti Központtal megkötendő együttműködési megállapodás elkészítéséhez, a szociális segítő intézményi tevékenységéhez,
- ☞ a szociális segítő tevékenységének támogatása az óvodában megszervezésre kerülő fogadóórán, esetmegbeszélésen, előadásokon, rendezvényeken, szülői értekezleteken stb.,
- ☞ segítség kérése a Család és Gyermekjóléti Központtól, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, valamint minden olyan esetben, amikor a gyermekközösség védelme miatt ez indokolt,
- ☞ a szociális segítő értesítése - ha az óvoda a szolgálat beavatkozását szükségesnek látja,
- ☞ amennyiben további intézkedésre van szükség, az óvoda vagy a szociális segítő megkeresésére a Család és Gyermekjóléti Központ javaslatot tesz arra, hogy az óvoda a gyermekvédelmi rendszer keretei között milyen intézkedést tegyen,
- ☞ esetmegbeszélés - az óvoda részvételével a szolgálat felkérésére,
- ☞ szülői kérelem hiányában a gyermek tankötelezettsége megkezdésének halasztását a

Gyámhatóság is kezdeményezheti, mely folyamatban a tankötelezettség törvényi főszabálytól eltérő megkezdése érdekében az óvoda szakmai álláspontjának kifejtése érdekében a Gyámhatósággal való kapcsolattartás,

- ☞ közös intézkedési terv kidolgozása a hátrányos helyzet csökkentésére, prevenciójára,
- ☞ szülők tájékoztatása (a Család és Gyermejjóléti Központ címének és telefonszámának, valamint a szociális segítő intézményben való tartózkodásának időpontjáról és helyszínéről), lehetővé téve a közvetlen megkeresését.

Gyakoriság: nevelési évenként minimum 1 alkalommal, illetve szükség szerint.

13.5.7. A Well Done Kft- vel Debrecen

A kapcsolat a nyelvi iskolával az együttműködési megállapodásban foglaltak szerint történik.

LÉTAVÉRTES VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

KIVONAT

LÉTAVÉRTES VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
2015. MÁRCIUS 31-ÉN MEGTARTOTT
SOROS ÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVÉBŐL

A Képviselő-testület 9 igen szavazattal - ellenszavazat és tartózkodás nélkül – az alábbi határozatot hozza:

JA 36/2015. (III.31.) Öh. számú határozat:

Létavértes Város Képviselő-testülete

a Gyermeksziget Óvoda Helyi Pedagógia Programot támogatja felmenő rendszerű csoportszervezéssel.

Az alábbi csoportok indulnak: néptánc, dalos, kézműves-angol.

Az Önkormányzat ebben az évben is átvállalja a nyelvi csoportba járó gyermekek számára a térítési díj 50%-ának megfizetését, az első két tehetséggondozó csoport többletköltségét teljes mértékben az önkormányzat, mint fenntartó biztosítja.

Felelős: ---

Határidő: ---

k. m. f.

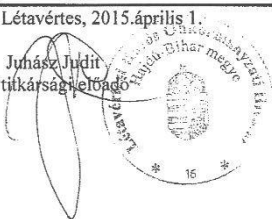
Menyhárt Károly sk.
polgármester

Bertóthy Csige Tünde sk.
jegyző

A JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT HITELES

Létavértes, 2015. április 1.

Juhász Judit
titkárság-elfadó

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS MÓDOSÍTÁSA

Amely létrejött

- Létavértes Város Önkormányzata (4281 Létavértes, Kossuth u. 4. szám (Adószám 15728658-2-09, számlaszám 15728568-8411-321-09) Képviselőtestületében Menyhárt Károly polgármester továbbiakban **Önkormányzat** , továbbá
- Létavértesi Gyermeksziget Óvoda 4281 Létavértes Debreceni u. 1. (OM azonosító 030959 adószám:16733493-2-09 számlaszám: 16733493-8510-322-09 továbbiakban **Óvoda**, valamint
- a **Well Done Kft.** 4031, Debrecen, Zörgőfű utca 4/c., adószám: 14946369-2-09, cégjegyzékszám: 09-09-017759 AXA Bank 17000019-12516980 számlaszám képviselőtestületében Sörös Gabriella, a továbbiakban: **Nyelviskola**

között angol nyelvi fejlesztés feltételeinek megteremtése tárgyában **2014. július 8-án kelt együttlmműködési megállapodás módosítása tárgyában** az alábbi feltételek mellett.

Előzmények:

A Nyelviskola az Óvoda Debreceni u. 1. szám alatti tagóvodájában 2014/2015. tanévtől angol nyelvi fejlesztést végez. Létavértes Városi Önkormányzat Képviselőtestülete 19/2014. (III.25.) Öh. számú határozatával vállalta a képzésben részt vevő gyermekek térítési díjának 50 %-os megtérítését a 2014/2015. tanévben. Felek között 2014. július 8-án együttlmműködési megállapodás jött létre.

Létavértes Városi Önkormányzat 36/2015. (III.31.) számú határozatával a 2015/2016. tanév vonatkozásában is biztosítja az angol nyelvi csoportba járó gyermekek térítési díjának 50 %-át, ezért a megállapodás módosítása vált szükségessé.

1. A megállapodás 2.1. pontja az alábbiakban módosul:
„A Nyelviskola vállalja, hogy a megállapodás alapján heti két alkalommal *csoportonként* 2,5 órában az óvoda által biztosított helyiségben HELEN DORON Early English nyelvoktatási módszerrel angol nyelv fejlesztést tart. *A csoportszervezés felmenő rendszerben történik*”
2. A megállapodás 4.1. pontja az alábbiak szerint módosul:
„*Felek a megállapodást határozatlan időre kötik azzal, hogy az önkormányzat mindenkorl költségvetésének elfogadásával egyidejűleg dönt a térítési díj 50 %-ának átvállalásáról.* „
3. A megállapodás egyéb rendelkezései változatlan formában maradnak.
- 4.
5. A felek a megállapodást, mint akaratukkal mindenben egyezőt jóváhagyólag aláírják, s magukra nézve kötelezőnek ismerik el.

Létavértes, 2015-09-04

Menyhárt Károly
polgármester

Sörös Gabriella

Well Done Kft. ügyvezető

Kántor Lászlóné

intézményvezető

Létavértesi Gyermeksziget Óvoda

Well Done Kft.
4031 Debrecen, Zörgőfű u. 4/c.
Adószám: 14946369-2
Cégjegyzékszám: 09-09-017759

KIVONAT

**LÉTAVÉRTES VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT POLGÁRMESTERÉNEK
2021. MÁJUS 3-ÁN
VESZÉYLHELYZETRE VALÓ TEKINTETTEL BIZTOSÍTOTT JOGKÖRÉBEN
HOZOTT DÖNTÉSEIRŐL SZÓLÓ JEGYZŐKÖNYBŐL**

20/2021. (V.3.) Polgármesteri határozat

Létavértes Városi Önkormányzat Polgármestere

a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörömben, **Létavértes Város Önkormányzata Képviselő-testülete helyett – véleményének kikérése mellett - átruházott hatáskörben eljárva**, az alábbi határozatot hozom:

Az Önkormányzat a Létavértesi Gyermeksziget Óvodabölcsődében az angol nyelvi oktatás költségeinek 50 %-át 2021. szeptember 1-től a Létavértesen állandó lakcímmel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező életvitelszerűen Létavértesen tartózkodó gyermekek számára biztosítja

Megbízta Harmati Zoltánné intézményvezetőt, hogy a szülőket a döntésről tájékoztassa.

Felelős: Harmati Zoltánné intézményvezető

Határidő: 2021. május 30.

Menyhárt Károly
polgármester

Bertóthy Csige Tünde
jegyző

A JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT HITELES

Létavértes, 2021. május 13.

Juhász Judit
titkársági referens

13.5.8. Oktatási Hivatallal

A kapcsolattartás tartalma:

- ☉ A gyermek 6. életévének betöltése után a tankötelezettség megkezdésének halasztását kizárólag egy alkalommal és egy nevelési évre kérelmezheti a szülő az Oktatási Hivataltól. Ha a Pedagógiai Szakszolgálat szakértői bizottsága a sajátos nevelési igény (SNI), illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség (BTMN) feltárásával összefüggésben végzett vizsgálat keretében a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidőn belül (január 18. napjáig).
- ☉ Ha a szakértői véleményében javasolja, hogy a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben részesüljön, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség. Ilyenkor a szakértői véleményt az óvodában kell bemutatni, az óvoda pedig annak alapján berögzíti az óvodában maradás tényét a köznevelés információs rendszerébe (KIR).
- ☉ A kijelölt intézmény vezetője a megküldött szakértői vélemény alapján értesíti a hivatalt, ha a gyermeket az óvodába nem írták be.
- ☉ Oktatás-képzés igénybevétele (pl. diabéteszes gyermekek ellátása stb.).
- ☉ Minősítések, tanfelügyeleti ellenőrzések lebonyolítása.
- ☉ Digitális tartalmak elérése.

Kapcsolattartó: főigazgató

Gyakorisága: szükség szerint

13.5.9. Kulturális intézményekkel, programokat ajánló szolgáltatókkal

A kulturális intézményekkel kölcsönös igények alapján történik a kapcsolat ápolása.

2022 tavaszán megnyílt az intézményhez tartozó Báb-Kincs-Tár, bábmúzeum, melynek bevétele az intézmény alapítványába kerül. Az épület, ahol a bábmúzeum található az Önkormányzat épülete, takarításáról az intézmény gondoskodik.

Kapcsolattartó: az intézmény vezetője

A kapcsolat tartalma: színvonalas gyermek műsorok, előadások szervezése, lebonyolítása.

A kapcsolat formája: intézményen belül, és intézményen kívüli kulturális programok látogatása a gyermekekkel, illetve ajánlása a szülők felé.

Gyakorisága: az adott nevelési évre szóló munkatervben meghatározva, a szülői szervezet véleményének kikérésével.

13.5.10. Alapítvánnyal, civil szervezetekkel

A kapcsolat tartalma: Az alapítvány munkájáról folyamatosan tájékoztatja a nevelőtestületet és a szülői szervezetet.

Kapcsolattartó: főigazgató

Gyakoriság: nevelési évenként egyszer a kuratórium és az intézményi igények alapján

13.5.11. Egyházakkal

Kapcsolattartó: Az egyházak képviselőivel az főigazgató tartja a kapcsolatot.

A kapcsolat tartalma: Vallásgyakorlással összefüggő jogok, kötelezettségek megállapítása az alkalmazottakra az Nkt. Vhr.3. § 8) bek. foglaltak megtartásával történik.

Az óvodás gyermekek részére a történelmi egyházak által nyújtott hittan, szülői igény szerint, szakképzett hitoktatóval szervezhető, akit az egyház megbíz. Az óvoda biztosítja a vallási

neveléshez szükséges helyet. A hit és vallásoktatás idejének és helyének meghatározásához be kell szerezni a szülői szervezet véleményét.

Az óvodában szervezett hitoktatás szabályait a Házirend tartalmazza.

13.5.12. Pedagógiai Oktatási Központtal

Tartalma: Az főigazgató kapcsolatot tart a helyi Pedagógiai Oktatási Központ (POK) szaktanácsadóival.

A kapcsolat

A POK éves munkatervének, továbbképzési tervének, havi programterveinek megismerése, az érdeklődés szerinti részvétel biztosítása.

- ☺ A POK könyvtárának, médiatárának használata
- ☺ Megjelenő igény szerint szakmai segítség kérése
- ☺ Szaktanácsadás
- ☺ POK munkatársak meghívása a szakmai napokra

Kapcsolattartó: főigazgató

Gyakorisága: szükség szerint

13.5.13. Az intézményt támogató szervezetekkel

Az intézményt támogató szervezetekkel való kapcsolattartás kiemelt szempontjai, hogy a támogató megfelelő tájékoztatást kapjon az intézmény:

- ☺ anyagi helyzetéről,
- ☺ a támogatással megvalósítandó elképzeléséről és annak előnyeiről.

Az intézmény a kapott támogatásról és annak felhasználásáról olyan nyilvántartást vezet, hogy abból megállapítható a támogatás felhasználásának módja, célszerűsége, a támogató ilyen irányú információigénye.

A főigazgató feladata, hogy az intézmény számára minél több támogatót szerezzen, s azokat megtartsa.

Kapcsolattartó: főigazgató

Gyakorisága: szükség szerint

13.5.14. A konyhával

Tartalma: Az egészséges életmódra nevelés vonatkozásában az egészségfejlesztési program megvalósításának érdekében a vezető folyamatos kapcsolatot tart az ételmezést szolgáltató vezetőjével a magas **telítettségi-tartalmú ételek** fogyasztásának csökkentésére irányuló teendők egyeztetése, rögzítése és megvalósítása érdekében.

Kapcsolattartó: főigazgató

Gyakorisága: szükség szerint

16. Az óvodába és az iskolába lépés feltételei

16.1. Az óvodába lépés feltételei

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény szerint: „az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel”. Intézményünkben a törvényadta lehetőségek biztosításával módunkban áll már 2,5 éves kortól a beiratkozott kisgyermekeket fogadni.

Az óvoda pedagógiai programjában meghatározott feladatok, tevékenységek, fejlesztések célja az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális, testi fejlettség elérése.

Az óvodai nevelés a gyermek 2,5-3 korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi.

A tankötelezettség megkezdésének feltétele, hogy a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének állapota elérje az iskolába lépéshez szükséges szintet.

A 2,5-3 éves gyerekek is különböző fejlettségi szinttel érkeznek az óvodába. Egyéni fejlettségüket legtöbb esetben meghatározza a családi háttér.

Feladatunk a beilleszkedés érdekében a korcsoportra jellemző tulajdonságok alapos ismerete mellett a gyerek egyéni képességeinek, tulajdonságainak mihamarabbi megismerése.

16.2. Az iskolába lépés feltételei

A gyermek akkor iskolaérett, ha testileg, lelkileg, szociálisan és értelmileg megfelelően fejlett. A fejlettség együttes megléte szükséges a sikeres iskolakezdéshez.

Az egészségesen fejlődő gyermek 6 éves korára túljut az első alakváltozáson. Teste arányosan fejlett, mozgása összerendezett. Mozgáskoordinációra és a finommotorika megfelelően fejlett. Mozgását, viselkedését, testi, szükségleteinek kielégítését képes szándékosan irányítani.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek nyitott, érdeklődő, készen áll az iskolakezdésre. Vágyik az iskolába. A tanuláshoz szükséges képességei érzékelése, észlelése téri tájékozódása, mozgása, megfelelően fejlett. Érzékszervei épek.

Érthetően, folyamatosan beszél, kommunikál, érzelmeit szóban ki tudja fejezni. Megfelelő tempóban és hangsúllyal beszél. Beszédében változatosan használja a szófajokat. Mondatszerkesztése megfelelő. Tisztán ejti a magán és mássalhangzókat.

Képes végig hallgatni és megérteni mások beszédét. Az önkéntelen, bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékolt bevésés és felidézés. Kialakul a tanulás alapja a szándékos figyelem, melynek időtartama fokozatosan növekszik.

Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás.

Megfelelő ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről. Tudja személyes adatait. A természet, a környezet megóvásához szükséges elemi viselkedési, magatartási szabályokat ismeri.

Rendelkezik alapvető matematikai ismeretekkel.

Ismeri a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.

Óvodáskor végére a gyermek szociálisan is éretté válik az iskolára. Készen áll az iskolakezdésre. Képes az együttműködésre, megfelelő kapcsolatteremtésre a felnőttekkel és gyermektársaival. Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, azokat betartja. Feladattudata kialakulóban van. Megérti a feladatokat. Az elkezdett feladatot befejezi. Megfelelő kitartással, önfegyelmel, önállósággal, munkatempóval rendelkezik.

16.3. Tankötelezettség - Felmentés

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. **A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.** A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő kérelmét az iskolakezdés évében január 18-ig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez.

A gyermek érdekeit szem előtt tartva felmentési kérelmet gyámhatóság is kezdeményezheti, amennyiben a szülő nem megfelelően jár el.

Ha az Oktatási Hivatal azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.

Felmentés óvodai látogatás alól:

A tartós gyógykezelésre vonatkozó adatok, továbbá a gyermek speciális köznevelési ellátásához szükséges szakorvosi diagnózis adatai az óvoda és az egészségügyi szakellátók között továbbítható.

A felmentés annak az évnek az augusztus 31. napjáig adható, amelynek a gyermek negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben újabb kérelem alapján, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelynek a gyermek ötödik életévét betölti.

Amennyiben szakértőt kell meghallgatni, a tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetén a szakorvos rendelhető ki, ebben az esetben a kérelem április 15. után is benyújtható.

A felmentés a szakorvos véleménye alapján történik. A felmentési kérelem április 15. után is benyújtható.

A 2011.évi CXCV.45§ (8.) bekezdése alapján „A hivatal gondoskodik az óvodai nevelésben részvételre kötelezettek és a tankötelesek nyilvántartásáról, a nyilvántartásból adatot közöl a területileg illetékes kötelező felvételt biztosító óvodák, iskolák fenntartói számára. A felmentést engedélyező szerv hivatalból, valamint a hivatal jelzése alapján elrendeli és felügyeli az óvodába járási kötelezettség és a tankötelezettség teljesítését.”

17. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, a szociális hátrányokat segítő tevékenységek

Az intézményi esélyegyenlőségi programot a település önkormányzata által elkészített helyi esélyegyenlőségi program alapján működtetjük.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja meghatározza - „a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be,...- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermekeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.” /Alapprogram-Bevezető1.b) -c)

2023. évi LII. törvény 67. § [A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló kötelezettségei]

„(1) A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

2. a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse.”

1. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése

1. a.) különleges bánásmódot igénylő gyermek,

aa) **sajátos nevelési igényű gyermek**, az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,

ab) **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek

ac) **kiemelten tehetséges gyermek**: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettségemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b.) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint **hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:**

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba

fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az **1997. évi XXXI. törvény 67/A. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban** meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek.
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A helyi esélyegyenlőségi program alapján az óvodai esélyegyenlőségi program célja:

- minőségi neveléshez történő egyenlő hozzáférés
- szegregációmentesség
- diszkriminációmentesség
- egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése
- hátrányok kompenzálása
- esélyteremtő támogató lépések megteremtése
- hátrányos és halmazottan hátrányos gyermekek társadalmi integrációjának támogatása
- óvodai és más segítő szervezetek, segítő szolgáltatások (szociális, mentális, pedagógiai) hozzáféréseinek biztosítása.

Az esélyegyenlőség biztosításának kulcsszereplői:

- ❖ Intézményen belül:
 - ✓ Főigazgató
 - ✓ Óvodapedagógusok
 - ✓ Logopédus
- ❖ Intézményen kívüli segítő támogató szervek:
 - ✓ Szakemberek (pszichológus, gyógypedagógus stb.)
 - ✓ Védőnői hálózat
 - ✓ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
 - ✓ Fenntartó Önkormányzat

A főigazgató feladatai az esélyegyenlőség biztosításának céljából:

- Minőségi óvodai nevelés támogatása az intézményben.
- Szegregációmentesség fenntartása.
- Diszkriminációmentesség biztosítása.
- Az óvodai beíratások lebonyolítása, az induló csoportok kialakítása.
- Partnerközpontú intézmény kialakítása.
- Humán erőforrás folyamatos fejlesztése.

Az óvodapedagógusok feladatai az esélyegyenlőség biztosításának céljából:

- A család és a gyermek több szinten való megismerése.
- Inkluzív nevelésre való törekvés.
- Egyéni bánásmód hatékony alkalmazása az óvodai nevelés mindennapjaiban.
- Egyéni képességfejlesztés, hátránykompenzálás, tehetségígéretek támogatása.
- Ösztönző pozitívumokra épülő értékelési módszerek alkalmazása.
- Szociális tanulásban rejlő alkalmak kiaknázása.
- A gyermekek teljes személyiségének fejlesztése az adaptivitás jegyében.

A településünk humán jellemzőiből adódóan a lakosság egy része roma származású, akiknek alacsony az iskolai végzettsége, általában szakképesítéssel sem rendelkeznek, szociokulturális hátrányokkal küzdenek. Az önkormányzat vezetése a közhasznú munka lehetőségének kihasználásával igyekszik ezeket az embereket a „munka világa” felé irányítani. Egyre vékonyabb az értelmiségi réteg, ami szintén a munkahely hiánynak tudható be. Az utóbbi években felerősödött az elvándorlás a fiatal pályakezdők körében, ami az előregezés folyamatát idézheti elő. Intézményünkben magas azoknak a gyermekeknek száma, akik hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű családokból érkeznek. Ezen okokból elengedhetetlen a szociokulturális hátrányok leküzdésére irányuló korai fejlesztés és a jó minőségű, a gyermekek problémáit kompenzálni tudó óvodai ellátás biztosítása.

A szociális hátrányok enyhítését segítő intézményi tevékenységek:

- Az óvoda környezetében élő valamennyi HHH gyermek beóvodázásra kerüljön.
- Az óvoda környezetében élő valamennyi HHH gyermek rendszeresen járjon óvodába.
- A rendszeres tudatos óvodai nevelő-fejlesztő munka növelje a gyermekek esélyét a sikeres iskolakezdéshez.
- Együttműködő partneri kapcsolat kiépítése-szülői házzal, a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal, szakmai és szakszolgálatokkal, általános iskolákkal- annak érdekében, hogy a gyermekek szociális támogatása sikeresen megvalósuljon.
- Kapcsolatépítés, erősítés a szülői házzal a hátrányok leküzdésére:
- Bizalomra épülő őszinte hitelességen alapuló viszony kiépítése a szülőkkel.
- Szülői értekezletek megtartása évente három, szükség esetén több alkalommal.
- Igény szerinti fogadó órák tartása csoport és vezetői szinten egyaránt.
- Családlátogatások

A családok bevonását segítő rendezvények programok megtartása:

- Szüreti mulatság
- Tök-jó nap

- Márton nap
- Mikulás ünnepség-Mikulás vásár
- Karácsony-munkadélutánok
- Farsang
- Víz napja
- Föld napja
- Madarak Fák napja
- Családi sport nap stb.

Tehetséggondozás

Cél: A kiemelten tehetséges gyermekek, tehetségigéretes egyéni, mikrocsoportos fejlesztése. A csoportok mindennapi tevékenységeiben az óvodapedagógusok megfigyelései és tapasztalatai alapján a tehetségigéretes kibontakoztatása, támogatása folyamatosan történik. Irányultság és beválogatási szempontok alapján a nagycsoportos gyermekek heti rendszerességgel tehetségműhelyek keretében mikro csoportos formában vesznek részt a tehetséggondozásban.

Óvodapedagógus feladatai:

- Fedezze fel a gyermeki tehetségigéreteket, vegye figyelembe az egyéni képességeket.
- Tervezett tevékenységek által biztosítsa a tehetségigéretes fejlesztését.
- Működjön együtt a tehetségműhely vezetőivel.
- Amennyiben szükséges vegye igénybe külső szakember segítségét.

A migráns gyerekek interkulturális nevelése

Migráns gyermek az a gyermek, akinek a családja nem magyar állampolgár, és munkavállalás, tanulás céljából tartózkodik Magyarországon, illetve menekült státuszú.

Alapelveink:

- ◆ A migráns gyerekek a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést.
- ◆ Az emberi méltóság elismerése és tiszteletben tartása minden migráns kisgyermeket megillet.
- ◆ Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük.
- ◆ A bevándorló családból érkező gyermekek értékességét egyediségükben, individualitásukban keressük.
- ◆ A migráns gyermekeket segítjük a magyar nyelv elsajátításában, melynek leghatékonyabb eszköze a játék, tere pedig maga a közösség.

17.1. Szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

Általános feladataink

A szociális hátrányok enyhítését kiemelten kezeljük. Természetes számunkra, hogy egyénre szabottan törődünk a problémákkal és különböző hátrányokkal küzdő családokkal és gyermekekkel, biztosítva számukra a szükséges segítséget. Alapelvünk, hogy mindenkit szeretettel, odafigyeléssel és bizalommal közelítünk meg, és kiemelten fontosnak tartjuk a kölcsönös megbecsülést.

Egészséges életmód alakítása

A gyermekek helyes gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, az eltérő egyéni igények kielégítése, az éhesen érkező gyermekek étkeztetése, a mosdó használat kialakítása, a személyes intimitás védelme a mosdó használatakor, és más esetekben, ha a gyermek igényli.

A különböző családi háttérből érkező gyermekek helyes higiénés és étkezési szokásainak kialakítása, személyes gondozottság kialakítása, rendezett ruházat, hajviselet.

Fontos a mélyszegénységből, hátrányos környezetből érkező gyermekek számára ezeken felül a mozgás és pihenés összhangjának megteremtése, és egy helyes élet és biológiai ritmus kialakítása.

Mentálhigiéné

Feladatunk az intézmény munkatársain át az óvoda pszichés klímájának folyamatos szinten tartása, a gyermek szociális biztonságérzetének megteremtése, a gyermeki viselkedésben jelentkező zavarok kiszűrése, az okok feltárása, és a segítségadás módjának meghatározása.

Az óvodai alkalmazottak empátiás készségének fejlesztése, a személyes autonómia védelme. Folyamatos preventív feladat: a személyes stressz tényezők csökkentése.

Továbbá:

- Olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, ahol a befogadó nevelés megvalósul az egyenlő hozzáférés biztosításával.
- Megvalósul a multikulturális, interkulturális nevelésen alapuló integráció.
- Hozzájárulunk a kialakult előítéletek lebontásához, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzéséhez.
- Figyelünk a csak tünetekkel jelzett, ki nem mondott gyermeki segélykérésre.
- A pedagógiai intézkedéseket a gyermek személyiségéhez igazítjuk.
- A gyermeki szükségletek kielégítését megvalósítjuk.
- Az egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés alkalmazásával a gyermeki fejlődést nyomon követjük.
- A prevenciós, korrekciós testi, lelki nevelési feladatokat ellátjuk a megfelelő szakember bevonásával és a szülőkkel együttműködve.
- A halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek szocializációját speciálisan fejlesztjük.
- A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre fordított kiemelt odafigyelést megvalósítjuk. A játékba való beilleszkedésüket támogatjuk.
- Az inkluzív nevelés értékeinek indirekt közvetítését és a szemléletformálást megvalósítjuk.

Az óvoda főigazgatója köteles:

Jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál.

Hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Feladataink a szociális hátrányok enyhítése érdekében

Az óvodapedagógus:

- tájékoztatja a szülőt az anyagi körülmények javításának lehetőségeiről
- segítőkészség, a tolerancia kialakítása a gyerekekben, a másság elfogadása, elfogadtatása
- segíti a mindennapi élethez szükséges készségek kialakítását
- együttműködik azokkal a szolgálatokkal, melyek a családokat támogatják, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak
- a szülővel együttműködve a tehetséges gyerekek fejlődését elősegíti, tanácsot ad, külső segítséget ajánl
- a családok körében is szorgalmazza az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel szokásainak fontosságát hangsúlyozza az egészségfejlesztő mozgás és sport jelentőségét, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényét
- az eltérő egyéni igények kielégítése
- az egyéni eltérésekre épülő, de életkoruknak megfelelő terhelést biztosítása
- kis lépések megbecsülése, dicsérettel jelezvén a gyermeknek, hogy sikerélményhez juttassuk.
- tevékenységeink a szociális hátrányok enyhítésére
- egészséges életmód alakítása
- a sport és egyéb mozgástevékenységek megismertetése, megszerettetése, felajánlása, interkulturális ismeretnyújtás, életvezetés, más nemzetiség kultúrája, tehetségigéretes gyermekek felfedezése
- fejlesztő tevékenységek a lemaradó gyermekeknek
- a családi életre nevelés tanítása: tanácsadás, külső segítség felajánlása
- kulturális rendezvények csoportos látogatása.

Feladataink a szociális hátrányok enyhítése érdekében:

A főigazgató feladatai:

- A gyermek mindenekfelett álló érdekeinek érvényesítéseit és az érvényesülés ellenőrzését.
- A **főigazgatói** felelősség kiterjed az óvodai nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésén túl a gyermekbalesetek megelőzésére is.
- A rendszeres egészségügyi vizsgálatok biztosítása.
- Az egészséges életmód biztosítása.
- Fontos feladat, hogy 3. életévét betöltött gyermek, óvodába járása biztosított legyen.
- A főigazgató felelőssége, hogy az esélyegyenlőség érdekében a gyermekek ne maradjanak ki az óvodai felvételtől, különös tekintettel a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre.
- Szükség esetén, a családon belüli körülmények figyelembevételével, javaslattétel a család bevonása a szociális segélyezettek körébe.

- A gyermekkel kapcsolatos adatok védelme, az óvoda SZMSZ-ének adatvédelmi szabályzatában foglaltak szerint. Hivatali titoktartási kötelezettség betartása.
- A főigazgató kapcsolatot tart minden olyan intézménnyel, ahol a gyermekek képviselőjében szükség van.

Óvodapedagógusok feladatai:

- Szakértelmükkel, tapasztalataikkal segítsék a gyermeket abban, hogy sikeresen illeszkedjen be az óvodai közösségbe, meglévő képességek kibontakozhassanak, hiányzó képességek fejlesztése folyamatos legyen, hogy a gyermek szocializációja során elszenvedett hiányosságait a család segítése mellett pótolják, javítsák.
- Ha a gyermek veszélyeztetettségét észlelik, kötelességük a maguk eszközeivel – gondozási tanácsokkal, pedagógiai eszközökkel – ezt elhárítani, illetve amennyiben ez sikertelen marad, **jelezni az óvodai gyermekvédelmi felelősnek**.
- A hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, feltárása, megszüntetésében való részvétel. A pedagógusnak észlelnie kell a gyermekek viselkedésében, rendezettségében adódó változásokat.

További feladatok:

- Biztosítani a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodában, szükség esetén védő, óvó intézkedésekre javaslatot tenni.
- A gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni.
- Az egyéni lemaradásokat csökkenteni, a tehetséggondozást megvalósítani, illetve elősegíteni.
- Az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködni.
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt venni, a szűrést szükség esetén, soron kívül javasolni.
- Az elősegíteni a Sajátos Nevelési Igényű gyermek problémái szerinti súlyossági foknak megfelelő ellátási formában.
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérni, adminisztrálni és szükség esetén jelezni a hiányzást.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájárulást javaslatával elősegíteni.
- Minden rendelkezésre álló eszközzel segíteni a gyermek családban történő felnevelését.
- A szülőkkel való együttműködő kapcsolatot kialakítani, a szülői szerep eredményesebb betöltésének elősegítése érdekében.
- Ismerni a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szerveket, szükség esetén vegye kapcsolatfelvételt kezdeményezni.
- A prevenció minden gyermekre való kiterjesztése.
- Folyamatos kapcsolattartás az óvodai gyermekvédelmi felelőssel.
- A titoktartási kötelezettség minden családot érintő kérdésben érvényesüljön.
- A gyermekvédelem azt is igényli a pedagógusoktól, hogy ismerjék a velük kapcsolatban álló gyermekeket, a rájuk ható tényezőket, és segítsék elő a lelki traumák feldolgozását.

17.2. Óvodai szociális segítő feladatai

Az óvodai iskolai szociális segítő tevékenység feladatellátásának jogszabályi háttere

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (Gyvt. 40/A. §(2) a-g) pontja)
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet

A szociális segítői tevékenység célja

A gyermekek, tanulók, szülők, óvodapedagógusok, pedagógusok részére adekvát szakmai segítség nyújtása.

- Az elsődleges prevenció.
- Az észlelő-és jelzőrendszer működésének segítése.
- A veszélyeztetettség megelőzésében és megszüntetésében való segítségnyújtás.
- Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása, lehetőségeik kihasználása érdekében

Célcsoport

- Gyermekek
- Szülő
- Pedagógusok
- Szülői közösség

Feladata:

Az óvodai iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi munkát végez, valamint gyermek és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Az óvodai iskolai szociális segítő ezeket a tevékenységeket saját kompetenciájának - végzettség, szakképesítés - mértékében a köznevelési intézményekben megjelenő szükségletek alapján nyújtja, illetve szakemberek bevonásával biztosítja.

A szociális segítő a járásszékhelyen működő család és - gyermekjóléti központjának alkalmazásában áll, így amelyik járásban van a köznevelési intézmény, azon család és gyermekjóléti központ vezetője a munkáltatója.

17. GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGEK

Gyermekvédelem:

Az óvodában ez a tevékenység általános érvényű, körültekintést igénylő, sajátos feladat. A gyermekek egymástól nagyon eltérő szociokulturális környezetből érkeznek, sok közöttük a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű.

Célja: a megelőzésre irányuljon, amely komplex segítségnyújtáson, megértésen, támaszkodáson alapul.

Feladata:

- Folyamatosan feltárja azokat a körülményeket, amelyek az óvodások családi helyzetét hátrányosan érinti, illetve veszélyezteti.
- Meghatározza a lehetséges segítségnyújtók körét, valamint a segítségnyújtás stratégiáját és tartalmát.
- Az óvodapedagógusok szükség esetén problémajelző lapot töltenek ki.
- A gyermekvédelmi felelős éves munkatervben fogalmazza meg a prevenciót szolgáló feladatokat.

Az óvodában egyéni bánásmóddal, sok szeretettel, odafigyeléssel igyekszünk mérsékelni a hátrányos helyzetű gyermekek kiszolgáltatottságát.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek szüleivel rendszeres kapcsolat kialakítása történik. Rá kell ébreszteni őket gyermekeik iránt felelősségükre, kötelességük betartására. Egyes esetekben szakemberek bevonását is igénybe vesszük.

A veszélyeztetett gyermekek nyilvántartásba vételének szempontjai:

- elhanyagoló nevelés
- testi-lelki bántalmazás
- erkölcstelen családi környezet, italozó szülők, bűnöző életmód, családi életviteli problémák
- egészségügyi okok, súlyos érzékszervi károsodás, tartós betegség

A veszélyeztetetté nyilvánítás útja:

- Az óvodapedagógus amennyiben a fenti szempontokat észleli, megbeszélést kezdeményez a szülőkkel és / vagy családlátogatás végez.
- Írásban jelzi a gyermekvédelmi felelős felé a problémát.
- A gyermekvédelmi felelős szintén írásban jelzi a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat felé az esetet.
- A Gyermekjóléti Szolgálat visszajelez az óvodának írásban.
- Az óvodapedagógus szükség esetén együttműködik a Gyermekjóléti Szolgálattal.

Három éves kortól a kötelező óvodai nevelés igénybevételének hiánya esetén az óvodapedagógus a Házirendben és az SZMSZ-ben szabályozott módon kell, hogy eljárjon.

A gyermekvédelmi munka koordinálását a gyermekvédelmi felelős látja el, aki a nevelőtestület tagja.

Az intézmény főigazgatójának megbízásából képviseli a gyermek- és ifjúságvédelmi szempontokat. Szervezi, irányítja, és személyes részvételével elősegíti ezen szempontok érvényesülését.

A gyermekvédelmi felelős feladata:

- A gyermekvédelmi esetek feltérképezése, adatszolgáltatás, jellemzés készítése gyermekről hatóság kérésére.
- A pedagógiai munka koordinálása, kapcsolattartás a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal és más szakszolgálati intézményekkel.
- Évente éves terv készítése és a következő időszak aktuális tennivalóinak meghatározása, illetve nevelési év végén a gyermekvédelmi munka értékelése.
- A gyermekvédelemmel kapcsolatos törvényi változások figyelemmel kísérése, az óvodapedagógusok tájékoztatása.
- A szülők tájékoztatása arról, hogy kihez és hogyan fordulhatnak probléma esetén – a gyermekvédelmi felelős munkatervében leszabályozott módon.
- Összehangolni a gyermekvédelmi tevékenységet az intézményben dolgozó pedagógusokkal.

18. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Cél:

Az egészséges életre nevelés, az egészség megtartása, megerősítésére történő felkészítés.

A 2,5-3-7 éves korosztályra jellemző fiziológiai, életkori sajátosságokat figyelembe véve tervezzük a gondozási tevékenységeket, a mozgásigény kielégítésének feltételeit, az egészség védelmét.

Az egészség fejlesztő tevékenység során az egészségi állapot pozitív irányú változása következik be.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Az egészséges életmód, betegmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak megalapozása.
- Mozgásigény kielégítése és a testi képességek fejlesztése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- A környezet védelméhez kapcsolódó szokások kialakítása.

Az egészségfejlesztés területei:

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné területére terjednek ki

18.1. Egészséges táplálkozás

Alapelvek:

Az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének szorgalmazását szolgálja.

A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása.

Az óvodai étkeztetés napjainkban minden igyekezet ellenére sem tudja az egészséges táplálkozás minden követelményét teljesíteni.

A teljesítés nem csak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén (a kiegészítő táplálkozáson) is múlik.

Az óvoda étkeztését biztosító Létavértesi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde Konyhája, régi nevén Napközis Konyha élelmezésvezetőjével, napi szinten történik egyeztetés szükség esetén.

A gyermekeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta mind az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania.

A gyerekek az óvodában a napi háromszori étkezéssel napi tápanyagszükségletének 65-70 % - át kapják meg. Ennek megfelelő mennyiségben és arányban szerepeljenek a **fehérjék** (10 %) **szénhidrátok** (60 %) **zsírok** (30%) melyek **legalább 2/3 része növényi eredetű**, vitaminok, rostos anyagok, ásványi sók.

A napi étrendből nem hiányozhat a fehérjét és a csontfejlődés szempontjából fontos kalciumot tartalmazó **tej és tejtermék**, az évszaktól függetlenül **a gyümölcs, a zöldségféle** és a kellő mennyiségű **folyadék**.

A húsfogyasztásnál kerüljenek előtérbe a kevés zsiradékot tartalmazó fehérhúsok, baromfifélék és a hal.

Több gyümölcs és zöldségféle lenne szükséges. Az étkezésekből jó lenne, ha kikerülne az indokolatlan édességfogyasztás (nápolyi, nugátszelet).

Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:

- (1) kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs,
- (2) gyümölcs, zöldség,
- (3) hús, hal, tojás,
- (4) tej és tejtermék,
- (5) olaj, margarin, vaj, zsír

Nincs azonban egyetlen olyan táplálék, ételféleség sem, amely a felsorolt alapélelmiszer-csoportokban található szükséges tápanyagot megfelelő mennyiségben tartalmazná.

Az óvodai élelmezés jelenleg nem tudja biztosítani a gyermekek számára az egész napra szóló élelmiszerek szükségességét.

Az óvoda és a pedagógus feladatai a helyzet javulásáért:

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli). Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja.
- Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismereti meg a gyerekeket.
- Fokozottan ügyel
- A táplálékérzékeny gyermekek diétájára (dietetikus által ellenőrzött étrend)
- Tanácsot adnak (szülői értekezleten, fogadó órán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki: Kerüljék a családi étkezés során a haszontalan ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat egyaránt.

Töröljék az étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólaféléket, a kekszet, a ropit, a chipset. Szereplejen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsonyabb zsírtartalmú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül) barna kenyér.

- Óvodai napirend keretében az óvodapedagógusok, dajkák és pedagógiai asszisztensek megismertetik a gyermekekkel, az új ízeket, addig ismeretlen ételeket és italféleéseket.
- Étkezések alkalmával jó hangulatot teremtenek az ételek elfogyasztásához, példamutatással ösztönzik őket.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében szerveznek egészségfejlesztő programokat (projekteket) akár a szülőkkel közösen.
- Játékos alkalmat teremtenek arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (salátakészítés, tízórai összeállítás) közreműködésében.
- A gyermekek többször látogatják meg a tavaszi vagy őszi piacot, zöldséges üzleteket, kerteket. Ezen alkalmakkor is megismerkednek a különböző gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során.

Az óvodapedagógusok mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve teszik még vonzóvá a gyermekek számára. A gyermekek számára a legvonzóbb a különböző saláták készítése zöldségből, gyümölcsből.

Az étkezések során előforduló minden féle tejterméke igyekszünk megkóstoltatni és vonzóvá tenni a gyermekek számára.

Az óvodapedagógusok beszélgetnek a tej fontosságáról az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok és a fogak egészségmegőrzésének fontosságáról.

18.2. 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek ellátásának speciális eljárásrendje

Az intézményben a szülő külön kérelme alapján biztosítjuk telephelyenként az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek speciális ellátását.

Az ellátás érdekében minden óvoda egységben 1/2 fő óvodapedagógus rendelkezik Diaped. tanúsítvánnyal. A tanúsítványt az Oktatási Hivatal által szervezett továbbképzésen szerezték meg. A képzés során elsajátították a vércukorszint mérését és inzulin beadását. A gyermekek ellátását szakorvosi előírás szerint végzik.

A gyermek szakszerű ellátásán túl a szülő a 328/2011. kormányrendelet szerint igényelheti a diétás étrend biztosítását, illetve a diétás étkezés a szülő írásbeli nyilatkozata alapján – a gyermek intézménybe bevitt, vagy a szülő által az intézménybe rendelt étel intézményben történő elfogyasztásának lehetővé tételével is biztosítható. Ez esetben biztosítjuk a hűtés, a melegítés és a fogyasztás megfelelő feltételeit a hatályos jogszabályok és szakmai előírások betartásával.

Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek ellátási folyamata az intézmény SZMSZ- ben van le szabályozva.

18.3. Minden napos testnevelés, testmozgás

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermek mozgásigényének kielégítése, a testi képességek fejlesztése érdekében változatos napi, heti testmozgás biztosítása.
- Mindennap szervez valamilyen mozgástevékenységet, a tornaszobában vagy az udvaron.
- Heti 1 kötelező testnevelés foglalkoztatást vezet.
- Edzési lehetőséget biztosít a gyermekek számára,
- Megtervezi és megszervezi a megfelelő helyet, időt és figyelt a mozgás fokozatos terhelésére, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait.
- Időjárástól függően (köd, 5 fok alatti hőmérséklet, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfényedzést biztosít a fokozatosságot betartva.
- A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi (kivétel az erős sugárzás miatt 12-15 óra közötti időszak)

A mozgás anyagát lást a mozgás fejezetben.

18.3. Személyi higiéné

Az óvodapedagógus feladatai:

Tisztálkodás:

- A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gyermekek számára a gondozási teendők egyéni tempók szerinti végzésére.
- Megismerteti a gyermekekkel a tisztálkodási folyamatokat, helyes sorrendet, megfelelő technikát, egészségügyi szokásokat.
- A tisztaság alapvető fontosságának, a betegségmegelőzést és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Ezen belül a testi tisztántartását erősíti a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiénáját a mosás, (tárolási feladatait is tartalmazva), illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektetve.
- A megvalósításban fejlettség szerint segítséget nyújt a gyermek, illetve szülő számára igény szerint, tanácsokkal ellátva. Fokozatosan kialakítja a gyermek önállóságát.

Öltözködés:

- Elegendő időt és igény szerint segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a saját polcán.
- A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között.
- Fokozatosan kialakítja a gyermek önállóságát.
- A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz. Például: váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő megfelelő méretű cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása.

Pihenés

- Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban).
- A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal.
- Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja.
- Az ágyneműről és annak tisztításáról a szülő gondoskodik, háromhetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.
- Egészséges tiszta biztonságos környezet megteremtése higiéniai szabályok kialakítása.

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet, ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a minden napos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés a higiéniai szabályok betartása a gyermekekkel.

A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari vagy játszótéri játékoknál, sétán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, a biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérhet.

A gyermekek szükséglete szerint (szülők bevonásával) speciális szakemberek bevonásáról gondoskodik (az óvoda logopédusa, a város gyermekorvosa, fogorvosai, védőnői, szakszolgálatok segítségével).

Az óvoda logopédusa-gyógyypedagógusa konzultál az óvodapedagógusokkal, aki az intézmény munkatársa és napi rendszerességgel viszi ki a fejlesztésre szoruló gyermekeket. Nevelési év elején a logopédus-gyógyypedagógus felméri az óvodába járó 5 éves gyermekeket és a mérése alapján a fejlesztő foglalkozásokat megtervezi, valamint fejlesztési terv alapján fejleszti az intézményben járó SNI gyermekeket.

A Nevelési Tanácsadó pszichológusával, egyéb szakemberével kapcsolatot tart, aki szükség esetén javaslatot ad az egyéni bánásmódra és a fejlesztésre, valamint speciális terápiára fogadja a gyermekeket. Az óvodapedagógus a javaslatokat beépíti az egyéni fejlesztő munkába.

19. Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Alapelvek:

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének.

Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért.

Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:

 szabad beszélgetések.

A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga gyermek is (valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan).

A szabad beszélgetésben kisebb, önkéntesen csatlakozó gyermekcsoport vehet részt beszámolóval, események értékelésével, képek nézegetésével stb. párhuzamosan.

Fontos: az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és véleménynyilvánítás. A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:

- **Kirándulási élmények feldolgozása:** napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás (leburnulás), szabad mozgás, jókedv, veszélyek (napozás, növényzet.),
Értéke: füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erőkifejtés, sok mozgás.
- **Városi, falusi élmények megbeszélése:** az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak levegője, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai, utazás tömegközlekedési járművön, „talponállók”, ivók, vendéglők külső képe, az utcai porképződés, az otthoni állattartással járó szagok.
- **Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről:** saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkélmények füstje, füstmérgezéses balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.
- **Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan:** károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes-e a füstös levegőjű teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabadlevegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).
- **Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek:** mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).

19.1. A bántalmazás, erőszak megelőzése

Alapelvek

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonság

Körülmények, amelyek veszélyt jelentenek, vagy nagy valószínűséggel jelenthetnek a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Figyelembe kell venni ennek megítélésakor, hogy milyen mértékben adóttak a feltételek a család rendelkezésre álló anyagi erőforrásai tekintetében.

Fontos, hogy minden olyan mulasztás vagy baj okozása, amely jelentősen ártana a gyermek egészségének vagy lassítaná, akadályozná szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését meg kell akadályoznunk.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja –nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

A fizikai bántalmazás az egy szándékos cselekedet, gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás az a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére.

- Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett.
- Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy

szorongás keltése, megszégyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermekszem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhet.

Szexuális bántalmazás a gyermek bevonását jelenti olyan szexuális aktivitásba, amelyet a gyermek nem képes megérteni, felfogni, amelyhez nem tudhatja az érdemi beleegyezését adni, vagy amelyre a gyermek koránál, fejlettségi állapotánál fogva nem érett, továbbá amelyet tilt az adott társadalom/közösség jog-és szokásrendje, illetve az adott környezetben elfogadott tabuk.

A szexuális visszaélés létrejöhet felnőtt és gyermek, vagy olyan korú gyermek és gyermek között, ahol a kapcsolat a kor és a fejlettség okán, a kapcsolat felelősségén, bizalmon vagy hatalmi helyzeten alapszik, és a tevékenység az agresszor szükségleteinek kielégítését, vagy megelégedettségét szolgálja. Ez magában foglalhatja, de nem feltétlenül korlátozódik: egy gyermek kényszerítése, vagy késztetése bármilyen törvénytelen szexuális aktivitásra, a gyermek kizsákmányolása gyermekprostitúció, vagy más jogellenes szexuális aktivitás formájában, -a gyermek felhasználása és kizsákmányolása pornográf anyagok, videó felvételek vagy előadások, megnyilvánulások formájában.

1. § (1) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) „A törvény célja és alapelvei” alcíme a következő 3/A. §-sal egészül ki:

„3/A. § A gyermekvédelmi rendszerben az állam védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonossághoz való jogát.”

(2) A Gyvt. a következő 6/A. §-sal egészül ki:

„6/A. § E törvényben foglalt célok és gyermeki jogok biztosítása érdekében tilos tizennyolc éven aluliak számára pornográf, valamint olyan tartalmat elérhetővé tenni, amely a szexualitást öncélúan ábrázolja, illetve a születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérést, a nem megváltoztatását, valamint a homoszexualitást népszerűsíti, jeleníti meg.”

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket.

Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételten - fizikailag, lelkileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása.

Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az óvoda ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez.

A nevelési **intézmény** közreműködik a gyermekek **veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében**, ennek során **együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal**, illetve a **gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal**.

Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.

A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatni kell a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős személyéről (óvodavezető), valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

19.2. Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás

Alapelvek:

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne.

A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni.

Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása.

A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Általános előírások

A gyermekekkel - az óvodai nevelési év, valamint- szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetni kell a következő védő-óvó előírásokat.

Védő-óvó előírás:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni.

Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

Az óvoda házirendjében és HPP - ban vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk.

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében, illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre.

Elsősegély doboz az intézmény területén, több helyen is található: óvodai orvosi szoba, konyha, bölcsőde orvosi szoba, bölcsődei gyermek mosdókban.

A tagintézmény egészségügyi doboza a felnőtt öltözőben található. található.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Kulturált étkezés,
- Helyesen használja az evőeszközöket,
- Önállóan használja a vécét,
- Önállóan és helyesen mos kezet, száját öblít, fogat mos,
- Szükség szerint használja a zsebkendőt,
- Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruháját helyére rakja,
- Szívesen kezdeményez mozgásos játékokat, szívesen vesz részt benne,
- Az egészségfejlesztés szempontjait, alapjait ismeri.

20. Környezettudatos nevelés az óvodában

„A természet varázsát ontja bőven.
A fűben, a virágban és a kőben.
Ó nincs a földön oly silány anyag,
Mely így vagy úgy ne szolgálná javad;
De nincs oly jó, melyben ne volna vész,
Ha balga módra véle visszaélsz!”

/Shakespeare/

Az intézmény alkalmazottai helyi lakosok az óvoda környezetében élnek, így van rálátásuk az adottságok, értékek területi elhelyezkedéséről. Nagyon sok esetben kihasználjuk a város adta lehetőségeket, mint pl. a közeli arborétum, vízi vágóhíd, sporttelep, szőlőskert közelségét, sok sétát, foglalkozást szervezünk ide. Közel vagyunk a természethez, óvodáink belső udvara is tele van fákkal, cserjékkel.

Környezettudatos nevelés célja:

A fenntarthatóság a környezet tudatos szemléletmód már óvodáskorban épüljön be a gyermekek életébe, áthatva későbbi életüket is. Az óvodában szerzett alapokkal saját cselekedeteikkel, viselkedésükkel járuljanak hozzá a fenntarthatósághoz és érezzék azt, hogy a jövő múlik rajtuk.

Környezettudatos nevelés feladatai:

- élmények tevékenységek biztosítása, melynek segítségével megtapasztalják, megismerik és megszeretik a természetet,
- megfelelő attitűd és lelkesedés kialakítása, mely képessé teszi őket a természet megértésére, a természet iránti felelősségérzet kialakulására,
- élményszerző napok alkalmával közvetlen környezeti értékek megismerése,

- értékőrzés, természetvédelem iránti igény kialakítása (környezettel, természettel kapcsolatos témák feldolgozása)
- környezettudatos életmód megalapozása (szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás)
- lakó és óvoda környezet közös megóvása,
 - személyes higiéné elsajátíttatása,
 - az egészséget befolyásoló környezeti tényezők felismertetése,
 - egészséges étkezés,
 - anyag és energiatakarékos óvodaüzemeltetés és a pedagógusok példamutatása,
 - csoportszoba, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága,
- a környezeti és az egészségnevelési értékek kialakításához szükséges szokás-szabályrendszer, érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása:
 - a környezet állapotára érzékeny gondolkodásmód kialakítása,
 - rendszerszemléletre nevelés,
 - fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás segítése,
 - érzelmi és értelmi környezeti nevelés,
 - optimista életszemlélet kialakítása,
 - tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés,
 - tolerancia és segítő életmód kialakítása.

Környezettudatos nevelés, alapelvek és eszközök:

Az óvodáskor egy nagyon érzékeny időszak a gyermekek fejlődésében, éppen ezért fontos számunkra, hogy már ebben az időszakban megragadjunk minden olyan alkalmat, lehetőséget, mellyel támogatjuk környezettudatos szemléletmódjuk kialakítását.

Eredményes munkánkhoz nagyban hozzájárul, hogy a fenntartónk Létavértes Városi Önkormányzata, nagyon jó feltételeket biztosít intézményünk számára.

Környezeti nevelésünkhöz elsősorban a helyi lehetőségeket, adottságokat vesszük alapul, melyeket különböző tevékenységekbe beépítve komplex módon tervezünk meg. Óvodai környezetünk, beleértve a tagóvoda környezetét is nagyban hozzájárul a környezettudatos szemléletmód megalapozásához.

Kiemelt feladatnak tartjuk a környezettudatos magatartás kialakítását már óvodás korban. Nevelési feladatainkat tudatosan úgy tervezzük meg, hogy a célkitűzésünk az óvodai élet mindennapjaiban megvalósuljon. A környezeti nevelés áthatja az óvodai nevelés egészét, jelen van a tevékenységi formák mindegyikében. A programunk az évszakok köré van csoportosítva, melyben beépítjük a négy őselemet Tűz, Víz, Föld, Levegőt.

A környezeti nevelésünk nem korlátozódik a csoportszobán belüli foglalkozásokra, hiszen áthatja az óvodai élet egészét.

Az óvoda udvarán lehetőségünk van a növények ápolására, zöldségeskert gondozására, madarak etetésére.

Óvodásainkkal rendszeresen járunk kirándulni a közelben található tanyákra, természetvédelmi területekre, arborétumba, debreceni és nyíregyházi állatkertbe, illetve vadasparkba stb. Családi házaknál, illetve óvodán belül is évente többször van lehetőségünk állat simogatásra, melyet az állattartó családok biztosítanak számunkra.

A környezettudatos életvitel megalapozásához szükségesnek tartjuk a szokás- és viselkedésformák kialakítását. Hangsúlyt szeretnénk fektetni az újra hasznosításra, a szelektív hulladékgyűjtésre, a takarékosagra és a természetvédelemre. Természetesen mindezt az óvodások életkori sajátosságait figyelembe véve, sok-sok játékos tevékenység közben.

Terveink között szerepel a „Zöld óvoda” cím megpályázása, mely arra ösztönöz majd bennünket, hogy újabb utakat keresve, a fenntarthatóságra való nevelést előtérbe helyezve még nyomatékosabban tegyünk meg mindent a családok bevonásával környezetünk megóvásáért. Távlati céljaink között szerepel az „Örökös zöld óvoda” cím elnyerése.

Arra törekszünk, hogy óvodánk minden dolgozója közvetítse a zöld óvoda szellemiségét és környezettudatos magatartásával pozitív mintát nyújtson gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt.

Ennek érdekében kiemelt feladatunk:

- a fenntarthatóságra nevelés, a gyermekeken keresztül a családra hatóan is,
 - környezettudatos életmód megalapozása, takarékosagra, természetvédelemre, szelektív hulladékgyűjtésre, újra hasznosításra nevelés,
 - helyi lehetőségek, sajátosságok előtérbe helyezése,
 - részt venni ezzel kapcsolatos továbbképzéseken, fórumokon,
 - együttműködni, kapcsolatot teremteni más zöld óvodákkal.
- Az öko- lábnyomról a szülők közül valószínűleg kevesen hallottak a mi kis városunkban, vagy ha igen, kevésbé valószínű, hogy tömegesen változtatnának életmódjukon, szokásrendszerükön. Ennek ellenére mégis úgy gondoljuk, hogy nem lehet elég korán elkezdni egy másfajta gondolkodásmódot kialakítani az emberek, valamint az óvodások életében. Kiindulópontunk, hogy a gyerekeken keresztül hassunk a családokra, velük együttműködve környezettudatos magatartást alakítsunk ki. Tehát a hatás oda – vissza megtörténik. Az óvoda hat a gyermekre és a gyermekén keresztül a családra, a család hat a gyermekre. Célunk, hogy minél több olyan programot szervezzünk, melybe a szülők aktívan, tevékenyen be tudnak kapcsolódni, példát, követendő mintát nyújtani gyermekük számára a környezetbarát, környezettudatos magatartás kialakításához. Bízunk abban, hogy egyre több szülőben igényné válik, hogy részt vegyen a programjainkon.

Várható eredmények, sikerkritériumok:

2,5-3-4 évesek:

- A gyermekek felfedezik a természet szépségét, kialakul bennük a természet iránti pozitív érzelmi viszonyulás.
- Tapasztalatokat szereznek a természettel, állatokkal, növényekkel, környezettudatos életmóddal kapcsolatosan.

4-5 évesek:

- A természet iránti pozitív érzelmi viszonyok erősítésével a gyermekekben megalapozódik a természetvédelem értékrendszere, igénye.
- Ismeretekkel rendelkeznek a környezet, a környezet tisztántartásának módjáról, igyekeznek alkalmazni azokat, kezd igényükké válni.

5-6-7 évesek:

- Tudatosan figyelnek, óvják-védik környezetüket, környezetük tisztaságát.
- Meglátják a természet szépségét, felismernek ok-okozati összefüggéseket.

- Kialakulóban lesznek náluk azok a magatartási formák, szokások, melyek a természeti és társadalmi megbecsüléshez, megóváshoz, környezetbarát szemléletmód kialakításához szükségesek.
- Növények, állatok iránti védelem beépül értékrendszerükbe.

PROGRAMOK Jeles napok	TARTALMAK, TEVÉKENYSÉGEK
„Tök jó nap” Mozgás, egészségvédelem, természetvédelem	Szeptember végén, október elején megvalósuló program a szülőkkel együtt. Az óvoda és bölcsőde közösen vesz részt a programokon. Tökfaragó verseny csoportonként, tökből készült ételek, sütemények kóstolása, versenyjátékok (tökgurító, tökfoglaló, tökszedő verseny stb.) A fűben található bogarak életének megfigyelése közösen a szülőkkel. A kifaragott tökdekorációk díjazása.
Mikulás ünnepség-vásár környezettudatos szemléletmód alakítása	Szülőkkel közösen eltöltött délután, melyen az újrahasznosítás szemléletmódjával játékokat készítenek és különböző időpontokban megtartott bábelőadáson vehetnek részt. Óvodapedagógusok által készített eszközök árulása a vásárban, melynek bevételét az intézmény gyermekeire fordítjuk.
Karácsonyi ünnepség- nagy csoportosok Betlehemes műsora	Karácsonyi ünnepség, Adventi játszóház, Betlehemes műsor. Nyugdíjasainkat és a nagycsoportos szülőket szoktuk meghívni erre a programra. Az óvodapedagógusaink saját készítésű kézműves tárgyait árulják a város karácsonyi vásárban. Adventi időszakban gyertya gyűjtés, mézeskalács sütése.
Farsang - kiszézés	Óvodai szintű program, melyre előadókat hívunk meg és a bölcsődével közösen tartjuk.
Húsvét, anyák napja	Csoportonként. Az anyák napi ajándék újrahasznosított eszközökből készülnek.
Munkadélután	Szülők-óvodapedagógusok közösen ötletelve készítenek a gyerekeknek ajándékokat.
Gyermeknap, családinap	Szülőkkel közös program az óvoda udvarán. Játékokkal, versenyekkel, közös főzéssel.
TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK, TEVÉKENYSÉGEK
Növények környezetvédelem, környezettudatos magatartás megalapozása	Tapasztalatszerzés. Növények gondozása a csoportban. Virág-zöldségültetés az óvoda udvarán, annak ápolása, gondozása. Séta a településen található arborétumba, közeli rétre. Őszi szüret: lovasszekerezés a szőlőskertbe.
Állatok: háziállatok, vadállatok, madarak környezetvédelem, állatok védelme, gondozása	Séta azokhoz a családokhoz, ahol lehetőségünk van megtekinteni a háziállatokat saját környezetükben. Kirándulások szervezése a vadasparkba, a közeli tanyákra, debreceni állatkertbe.
Évszakok változásának hatása természetvédelem, természet szeretetére nevelés	Az időjárás elemeinek, változásainak megfigyelése. Népi megfigyelések, népi hiedelmek, hagyományok megismerése. Különböző séták, programok szervezése. A nap, mint energiaforrás, a tűz, mint veszélyforrás (településen található tűzoltóság meglátogatása).

Lakóhelyi környezetünk rendje, tisztasága környezetvédelem, környezettudatos magatartás megalapozása	Séta közben az utcák megfigyelése, figyelem felhívása a szépségére, tisztaságára. Szelektív hulladékgyűjtés. Kupakok gyűjtése.
Tágabb környezetünk megismerése, védelme, megóvása természetvédelem, értékeink megtartása, megbecsülése	Kirándulás a közeli arborétumba, a településen található értékek megfigyelése.
Közlekedés, mesterségek természetvédelem	Közlekedés hatásainak megfigyelése, levegő minősége, zaj hatásai az emberekre, környezetkímélő közlekedési módok. Séta a közeli mentőállomásra, rendőrségre, tűzoltóságra. Ismerkedés különböző a településen is található mesterségekkel, foglalkozásokkal.
Természetvédelem	Védelemre szoruló állatok, növények, védett területek szabályai, pozitív viselkedési minták közvetítése, erősítése, szokások kialakítása, szelektív hulladékgyűjtés.
Saját testünk, egészségvédelem Egészségvédelem, egészségtudat megalapozása	Testünk felépítése, testrészeink, egészségvédelem, egészséges ételek fogyasztása, vitaminok fontossága -gyümölcs, zöldség hét, mozgás, mozgásos játékok.
Rendelvények a mozgás és egészséges életmódra nevelés jegyében	Városi szinten néptánc, mozgás, sport, Ovi-Olimpia megrendezése. Családi nap alkalmából „Kincskereső”.

Jeles napok a tagóvodában

Programok, jeles napok	Tartalmak, tevékenységek
Szüreti mulatság	Hagyomány ápolás – népi játékok szervezése
Idősek napja	Minden évben köszöntjük a Vértesi Szeretetház gondozottjait
Mikulás várás Szülőkkel együtt	Bábjáték megtekintése közösen a szülőkkel, kézműveskedés, karácsonyi vásár
Karácsony Nyugdíjasokkal, nagysoportos szülőkkel együtt	Betlehemezés
Városi karácsony	A város szervezésében részt veszünk az ünnepségen, adventi vásárt szervezünk
Farsang , intézményi szintű	Farsangi előadás-gyermekdalok (zenekar meghívása) Közös tánc, Farsangi büfé szervezése a SZMK segítségével
Nemzeti ünnep március 15	Megemlékezés, zászlók elhelyezése az emléktáblánál, szobroknál. Iskolások műsorának megtekintése
Bemutakozó foglalkozás	A tanító nénik megismerhetik a leendő elsőosztályosokat

Húsvét	Húsvéti ráhangolódás tojásfestéssel, tojáskereséssel.
Anyák napja	Köszöntjük az édesanyákat és a nagymamákat.
Évzáró Ballagó	Elballagnak a nagyok.
Gyermeknap Családi nap	Bábjáték, meghívott zenekar előadása, versenyek, arcfestés, vásár, sportjátékok stb.

Amit el szeretnénk érni, szeretnénk megvalósítani:

- szelektív hulladékgyűjtést,
- a meglévő virágoskert mellett sziklakert készítése,
- levenduláspihenő kialakítása az udvaron,
- gyógynövények telepítése az óvoda kiskertjében, azok megfigyelése, gondozása,
- magaságyás készítése, ápolása,
- komposztáló kialakítása az udvaron,
- kapcsolatok bővítése, szakmai tapasztalatok cseréje más „Zöld Óvodákkal”,
- „Zöld Óvoda” cím elnyerése, távlati célként, pedig az „Örökös Zöld Óvoda cím”,
- szeretnénk a „Zöld Óvoda” programhoz kapcsolódó pályázatokon részt venni a programhoz kapcsolódó eszközállományok beszerzésével, eszközállományunk bővítésével.

Célunk:

- pedagógusaink szakmai fejlődésének céltudatos irányítása,
- továbbképzéseken való részvétel,
- infokommunikációs készségeink fejlesztése, alkalmazása, online napló bevezetése,
- környezettudatos magatartás kialakítása,
- motiválttá tenni gyermekeinket a környezetünk megóvása érdekében.

A mi városunk Létavértes

Városunk természeti, kulturális, épített értékei, örökségei:

Irinyi arborétum

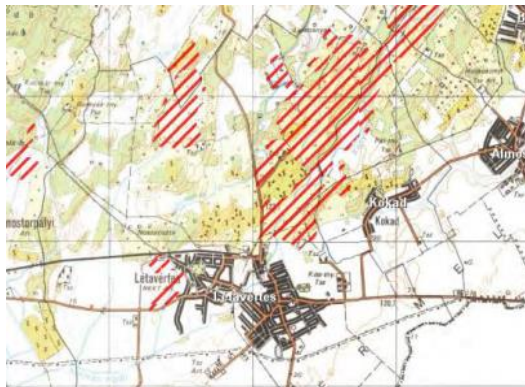
Vértesi Református Szeretetegyház japán akácok környezete

Egyhajúvirág

Natura 2000 Természetmegőrzési terület

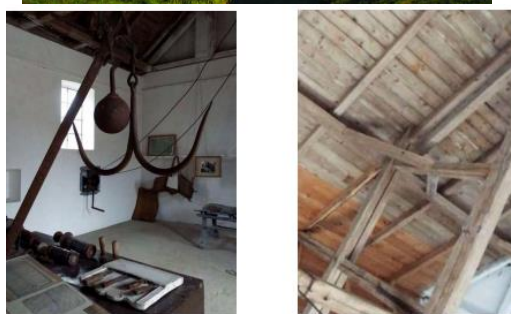
Irinyi János munkássága és a zajtalan és robbanásmentes gyufa

Szőlőskerti pajták, tájház

Vízi vágóhíd

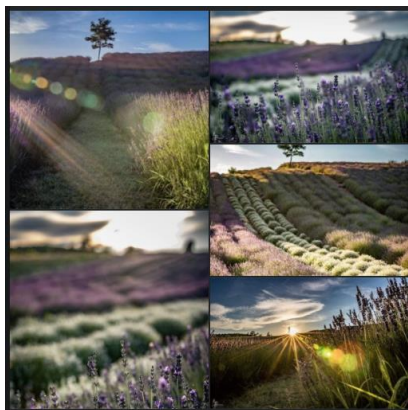
Bihari Jurta tábor

Mesterséges víztároló

Létai levendulás

Termál víz – alapkövetétel

Rozsnyai István Muzeális Gyűjtemény

Rómaikatólikus filiához tartozó harangláb

Vasútállomás épülete

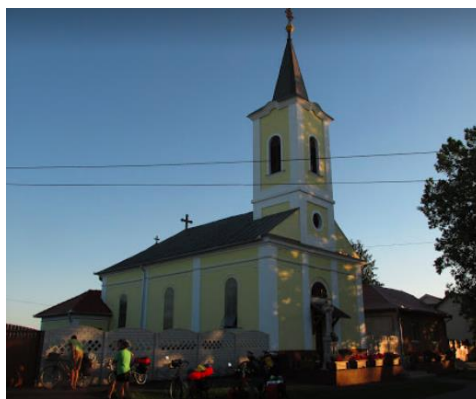
Nagylétai Református templom

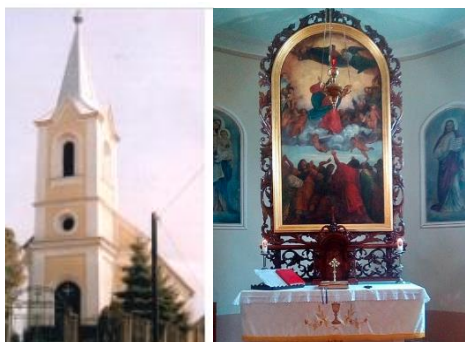
Vértesi Református templom

Létavértes Görögkatolikus templom

Vértesi Görögkatolikus Egyházközség

Nagylétai Görög Katolikus Egyházközség

Irinyi teljesítménytúra

Útvonala: Létavértes Vízi vágóhíd,
Irinyi sírkert, Szőlőskert, Erdőpuszták

Trianoni emlékmű

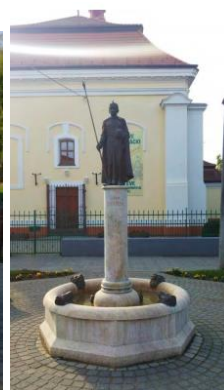

Báb-Kincs-Tár Múzeum

Emlékműveink:

I. és II. világháborús emlékmű, kopjafa, Mátyás király ivókút, Szent István diszkút, Testvérvárosok, Irinyi János mellszobor, Kossuth Lajos szobor, Irinyi család síremlékei

Képek forrása:

- <https://www.utazitthon.hu/latnivalo/letavertes>
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/L%C3%A9tav%C3%A9rtes>
- <http://www.fesztivalnaptar.hu/keres/letavertes/latnivalok-p1/>
- <https://biharijurta.hu/>
- <http://www.letavertes.hu/CPage.aspx?key=537>
- <https://www.facebook.com/L%C3%A9tai-Levendul%C3%A1s-Hivatalos-Oldal-1495860120741299/>

21. AZ ÓVODA SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI

Nevelési időben szervezett szolgáltatások.

- Logopédia: speciális fejlesztés beszédhibás gyermekek részére, hetente 2 alkalommal.
- Differenciált fejlesztés hetente 1 alkalommal fejlesztő pedagógus által.
- Úszás, vízhez szoktatás heti 1 alkalommal.
- Tehetségműhelyek működtetése heti 1 alkalommal.
- Játékos angol nyelvi fejlesztés heti két alkalommal a nyelviskola programja alapján szülői és önkormányzati finanszírozással. /3. sz. melléklet/

Nevelési időn túl szervezett szolgáltatások (délutáni pihenés után)

- hitoktatás
- néptánc
- majorett
- judo
- foci
- kézilabda
- vízhez szoktatás

Intézmény egységeként igények alapján lehetővé kell tenni a feltételek biztosítása mellett, hogy heti rendszerességgel a gyermekek egyházi személy közreműködésével hitoktatásban részesülhessenek.

A hitoktatás a délutáni órákban történik az egyházi oktatókkal egyeztetett napokon és időpontban.

A szülői igényeknek megfelelően biztosítjuk a különböző szolgáltatásokat.

Az óvodás gyermekek nevelését szolgáló óvodapedagógusi hitvallás a következő idézetben összegezhető:

**„Úgy gyönyörködj a fiatalokban,
mint akik téged folytatnak majd.
De ne magad vágyait, emlékeit, álmodd
újra bennük: ne kényeztesd, de ünnepeld,
ne szidd, inkább szeresd érdemük szerint,
becsüld meg őket.
Légy okos ellenállás, jó gát, tiszta meder,
hogy növekedjenek, mint súly alatt a pálma, hogy
ön erejükkel törhessenek utat maguknak,
s ne nyelje el őket lápok iszapja, sivataghomok.”**

(Keresztúri Dezső)

22. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A Helyi Pedagógiai Program érvényességi ideje: Visszavonásig érvényes.

A Helyi Pedagógiai Program módosításának indokai:

- ha a Köznevelési törvény módosítása meghatározza
- ha szervezeti átalakítás történik
- ha a nevelőtestület módosításáról határoz

A Helyi Pedagógiai Program beválás vizsgálatának tervezett időpontja: 2026, vagy a törvényi változásokhoz igazodva.

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- előterjesztés az óvoda vezetőtestületének
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten
- az SZMK véleményeztetése
- az óvodavezető jóváhagyása
- a fenntartó egyetértése
- Roma Nemzetiség véleményezése

A nyilvánosság biztosítása:

Jóváhagyást követően a Létavértesi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde Helyi Pedagógiai Programjának teljes szövegű egy-egy példánya nyilvánosan hozzáférhető:

Az óvodavezető irodájában, s a tag- óvodában, 1-1 példányban.

Létavértes Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatalában, 1 példányban.

Városi Könyvtárban, 1 példányban.

A szülők az első szülői értekezleten a program tartalmáról tájékoztatást kapnak.

23. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Létavértesi Gyermeksziget Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Programját Harmati Zoltánné főigazgatójaként benyújtom a **fenntartónak jóváhagyásra**.

Létavértes, 2024.

Polgármester

A Létavértesi Gyermeksziget Óvoda- Bölcsőde **Szülői Munkaközössége** véleményezte:

Létavértes, 2024.

Irinyi utca 6. sz.

Debreceni utca 1. sz

A **Roma Nemzetiségi Önkormányzat** képviselőtestülete véleményezte:

Létavértes, 2024.

Elnök

A Létavértesi Gyermeksziget Óvoda- Bölcsőde **Nevelőtestülete** megismerte és véleményezte:

Létavértes, 2024.

Főigazgató helyettes

Tagóvoda igazgató

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: Nyilatkozat

Alulírott Harmati Zoltánné főigazgató nyilatkozom, hogy intézményünk a törvényi előírásoknak megfelelően módosította Pedagógiai Programját.

Az óvoda Pedagógiai Programjában történt változás miatt a Fenntartóra többletköltség nem hárul.

Létavértes, 2024. 09. 03.

Harmati Zoltánné
főigazgató

2. sz. melléklet: Eszközök jegyzése

Az óvoda Helyi Nevelési Programjának céljaihoz rendelt eszközök jegyzéke (2010-től 2020-ig).

Az eszközjegyzéket a programba foglalt feladatok tartalma, az óvodaegységek pedagógusainak véleménye, de alapvetően az 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet követelménye határozza meg.

Létavértesi Gyermeksziget Óvoda-Bölcsőde Létavértes, Debreceni u. 1. sz. eszközei fejlesztési igénye és terve			
Sor-szám	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
Helyiségek			
1.	csoporszoba	10+2	2 bölcsődei csoportként működik
2.	gyermeköltözők	9	egymás melletti csoportok közösen használják 1 bölcsődei öltöző
3.	gyermekmosdó helyiség	12	2 bölcsődei gyermekmosdó
4.	tornaszoba sportszertárral	1	
5.	logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő	2	
6.	játszóudvar	1	
7.	főigazgatói iroda	1	
8.	főigazgató helyettesi iroda	1	
9.	óvodatitkári iroda	1	
10.	nevelőtestületi szoba	1	az óvoda könyvtár állománya is ide van elhelyezve szülői fogadóként is szolgál
11.	általános szertár	2	
12.	irattár	1	
13.	orvosi szoba, elkülönítő szoba	2	angol foglalkoztatóként működik
14.	felöltöző	3	1 bölcsődei öltöző
15.	felöltöző mosdó	9	2 mozgássérült 1 bölcsődei mosdó
16.	mosó, vasaló helyiség	1	
17.	felöltöző étkező	1	
18.	melegítő konyha	1	
19.	tálaló – mosogató	1	
20.	ételhulladék tároló	1	
21.	karbantartó műhely	1	
22.	babakocsi tároló	1	bölcsődei részen
23.	gyermekmegfigyelő szoba	1	bölcsődei részen
24.	bölcsődei iroda konyhasarokkal	1	
Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai			
II/1. Csoportszoba			
1.	óvodai fektető	gyerm.létsz.	10 óvodai csoportra

		szerint 1	2 bölcsődei csoportra
2.	gyermekszék	gyerm.létsz. szerint 1	10 óvodai csoportra 2 bölcsődei csoportra
3.	gyermekasztal	csop.ként 5 csop.ként 4	10 óvodai csoportra 2 bölcsődei csoportra
4.	nevelői asztal	csop.ként 1	
5.	nevelői szék	csop.ként 2	
6.	fényvédő függöny	ablakonként	
7.	szőnyeg	csop.ként 3-4	csoportonként eltérő
8.	játéktartó szekrény	csop.ként 1	
9.	könyvespolc	csop.ként 2	
10.	élősarok állvány	csop.ként 1	
11.	előkészítő asztal	csop.ként 1	
12.	szeméttároló	csop.ként 1	
II/2. Gyermeköltöző			
1.	öltözőszekrény, ruhatároló	gyerm.létsz. megfelelően	
II/3. Gyermekmosdó, Wc helyiség csoportonként			
1.	gyermekmosdó	4 3	10 óvodai csoportra 2 bölcsődei csoportra
2.	falitükör	4 3	10 óvodai csoportra 2 bölcsődei csoportra
3.	törölközőtartó	gyerm.létsz. igazodó	
4.	fogmosó tartó polc	1 1	10 óvodai csoportra 2 bölcsődei csoportra
5.	gyermek wc	4 2	10 óvodai csoportra 2 bölcsődei csoportra
6.	fésűtároló	1	bölcsődei csoportonként
7.	pelenkatároló	1	bölcsődei csoportonként
8.	pelenkázó polc	1	bölcsődei csoportonként
9.	pelenkázó asztal	1	bölcsődei csoportonként
II/4. Tornaszoba			
1.	tornapad	10	
2.	tornaszőnyeg	11	
3.	bordásfal	18	
4.	zsámoly	4	
5.	mozgásfejlődést segítő kellék	gyerm.létsz. igazodó	
II/5. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztőszoba			
1.	tükör (az asztal szélességében)	2	
2.	gyermekasztal	1	
3.	gyermekszék	6	
4.	szőnyeg	1	
5.	szekrény	2	
II/6. Főigazgatói iroda			
1.	íróasztal	2	
2.	forgószék	3	
3.	szekrény	1	

4.	páncélszekrény	1	
5.	falipolc	3	
6.	számítógép internet hozzáféréssel	1	
7.	nyomtató	1	
8.	telefon	2	
9.	tárgyalóasztal 4 székkal	1	
II/7. Főigazgató helyettesi iroda			
1.	íróasztal	1	
2.	szék	2	
3.	számítógép internet hozzáféréssel	1	
4.	fénymásoló	1	
5.	szekrény	1	
II/8. Óvodatitkári iroda			
1.	írártartó szekrény	1	
2.	íróasztal	3	
3.	szék	2	
4.	telefon – fax	1	
5.	nyomtató	1	
II/9. Nevelőtestületi szoba			
1.	asztal	9	
2.	szék	40	
3.	könyvespolc	5	
4.	projektor	1	
5.	vetítő vászon	1	
6.	CD-s magnó	1	
II/10. Orvosi szoba elkülönítővel			
Berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabályban előírtak szerint			
II/11. Felnőtt öltöző			
1.	öltözőszekrények	dolg.ként 1	
II/12. Befejező konyha – Tálaló konyha			
Felszereltsége az előírásoknak megfelelően.			
Játszóudvar			
1.	udvari homokozó	7	1 bölcsődei
2.	kerti asztal paddal	6	1 bölcsődei
3.	babaház	2	
4.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgás igényt kielégítő eszközök	gyerm.létsz. megfelelően	
Tisztálkodási és egyéb felszerelések			
1.	egyéb tisztálkodási szerek	gyerm.létsz. szerint 1	fogmosó felszerelés stb.
2.	tisztálkodó felszerelések	mosdó-kagylóként 1	
3.	törölköző	felnőtt és gyermek.létsz. szerint	
4.	asztalterítő	aszt.ként 3	

5.	takaró	gyerm.létsz. szerint	
A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök			
1.	szennyves ruhatároló	4	
2.	mosógép	2	
3.	szárítógép	2	
4.	vasaló	3	
5.	takarítóeszközök	szükségletnek megfelelően	
6.	kerti munkaeszközök, szerszámok,	szükségletnek megfelelően	
7.	hűtőgép	7	1 bölcsődei részen
8.	porszívó	4	
A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök			
1.	különféle játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei	gyerm.létsz. megfelelő	
2.	mozgáskultúrát, mozgásfejlesztő segítő, kiegészítő eszközök	gyerm.létsz. megfelelő	
3.	ének, zene, énekes játékok eszközei	gyerm.létsz. megfelelő	
4.	az anyanyelv fejlesztésének a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyerm.létsz. megfelelő	
5.	értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyerm.létsz. megfelelő	
6.	ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök	gyerm.létsz. megfelelő	
7.	a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését segítő eszközök, anyagok	gyerm.létsz. megfelelő	
8.	munkajellegű tevékenységek eszközei	gyerm.létsz. megfelelő	
VI/1. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök			
1.	DVD (lejátszó)	10	csoportonként 1
2.	Tv	12	2 bölcsődei részen
3.	laptop	8	csoportonként van 1 biztosítva, a felvételi napló, csoport napló, fejlődési napló vezetése miatt, mert online történik 1 bölcsődei részen van az asztali számítógépből
4.	asztali számítógép	6	

5.	Hifi	2	
6.	projektor	1	
7.	vetítővászon	1	
8.	hangszer (pedagógusoknak)	szükségnek megfelelően	
9.	hangszer (gyermekeknek)	szükségnek megfelelően	
10.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	szükségnek megfelelően	
11.	Digitális Okosjáték Óvodásoknak	2	
Egészség- és munkavédelmi eszközök			
1.	ételminta-vételi (üvegtartály) készlet	szükségnek megfelelően	
2.	elsősegélyláda	felszerelt	
3.	gyógyszertár	felszerelt	
4.	amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha	külön jogszabályban meghatározottak szerint	
5.	tűzoltó készülék	az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	

3. sz. melléklet: Eszköztár-tagóvoda

Létavértesi Gyermeksziget Óvoda-Bölcsőde tag óvodája, Létavértes Irinyi u. 6.
eszközfejlesztési igénye és terve

Sor-szám	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
I. Helyiségek			
1.	csoportszoba	4	
2.	gyermeköltözők		az épület folyosóján
3.	gyermekmosdó helyiség	1	óvodai szinten
4.	tornaszoba sportszertárral	1	
5.	logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő		a szertárban kialakított helyen
6.	játszóudvar	1	
7.	tag-intézmény vezető iroda	1	
8.	általános szertár	1	
9.	felnőtt öltöző	1	
10.	felnőtt mosdó	1	
11.	melegítő konyha	1	tálaló-mosogatóval egyben
12.	ételhulladék tároló		szükséges
II. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai			
II/1. Csoportszoba			
1.	óvodai fektető	gyerm.létsz. szerint	4 csoportra
2.	gyermekszék	gyerm.létsz. szerint	
3.	gyermekasztal	csop.ként, gyermek.létsz. szerint	
4.	nevelői asztal	csop.ként 1	
5.	nevelői szék	csop.ként 1	
6.	fényvédő függöny	ablakonként 2	
7.	szőnyeg	csop.ként 2	
8.	játéktartó szekrénysor	csop.ként 1	
9.	könyvespolc	csop.ként 1	
10.	élősarok állvány	csop.ként, 1	
11.	előkészítő asztal	csop.ként, gyermek.létsz. szerint	
12.	szeméttároló	csop.ként 1	
II/2. Gyermeköltöző			
1.	öltözőszekrény, ruhatároló	gyerm.létsz. megfelelően	az épület folyosóján
II/3. Gyermekmosdó, WC helyiség óvodai szinten			
1.	gyermekmosdó	9	
2.	falitükör	4	

3.	törölközőtartó	csoportonként 1	
4.	fogmosó tartó polc	3	
5.	gyermek WC	9	
II/4. Tornaszoba			
1.	tornapad	8	
2.	tornaszőnyeg	3	
3.	bordásfal	3	
4.	zámoly	4	
5.	mozgásfejlődést segítő kellék	gyerm.létsz. igazodó	
II/5. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztőszoba, a tag-óvoda vezetői irodában			
1.	tükör (az asztal szélességében)	1	
2.	gyermekasztal	1	
3.	gyermekszék	3	
4.	szekrény	1	
II/6. Tagóvoda igazgató iroda			
1.	íróasztal	1	
2.	szék	4	
3.	számítógép internet hozzáféréssel	1	
4.	nyomtató	1	
5.	szekrénysor	1	
II/7. Felnőtt öltöző			
1.	öltözőszekrények	dolg.ként 1	szertárként is funkcionál
II/8. Melegítő konyha – Tálaló konyha			
Felszereltsége az előírásoknak megfelelően.			
III. Játzóudvar			
1.	udvari homokozó	2	
2.	kerti asztal paddal	2	
3.	babaház	1	
4.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgás igényt kielégítő eszközök	gyerm.létsz. megfelelően	
IV. Tisztálkodási és egyéb felszerelések			
1.	egyéb tisztálkodási szerek	gyerm.létsz. szerint 1	fogmosó felszerelés stb.
2.	tisztálkodó felszerelések	mosdó- kagylóként 1	
3.	törölköző	felnőtt és gyerm.létsz. szerint	
4.	asztalterítő	aszt.ként 3	
5.	takaró	gyerm.létsz. szerint	
V. A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök			

1.	szennyes ruha tároló	1	
2.	mosógép	1	
3.	szárítógép	1	
4.	vasaló	1	
5.	takarítóeszközök	szükségletnek megfelelően	
6.	kerti munkaeszközök, szerszámok	szükségletnek megfelelően	
7.	hűtőgép	1	
8.	porszívó	2	
VI. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök			
1.	különféle játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei	gyerm.létsz. megfelelő	
2.	mozgáskultúrát, mozgásfejlesztő segítő, kiegészítő eszközök	gyerm.létsz. megfelelő	
3.	ének, zene, énekes játékok eszközei	gyerm.létsz. megfelelő	
4.	az anyanyelv fejlesztésének a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyerm.létsz. megfelelő	
5.	értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyerm.létsz. megfelelő	
6.	ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök	gyerm.létsz. megfelelő	
7.	a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését segítő eszközök, anyagok	gyerm.létsz. megfelelő	
8.	munkajellegű tevékenységek eszközei	gyerm.létsz. megfelelő	
VI/1. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök			
1.	videó (lejátszó)	1	
2.	Tv	4	
3.	magnetofon	4	
6.	hangszer (pedagógusoknak)	szükségnek megfelelően	
7.	hangszer (gyermeknek)	szükségnek megfelelően	
8.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	szükségnek megfelelően	
9.	Digitális Okosjáték Óvodásoknak	1	

VII. Egészség- és munkavédelmi eszközök			
1.	ételminta-vételi (üvegtartály) készlet	szükségnek megfelelően	
2.	elsősegélyláda	felszerelt	
3.	amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha	külön jogszabályban meghatározottak sz.	
4.	tűzoltó készülék	az érvényes tűzvédelmi szabályok sz.	

Létavértes, 2024. 09. 03.

Harmati Zoltánné
főigazgató

4. számú melléklet: Szabályzat- és keretrendszerek, lehetőség az óvodán kívüli, óvodai nevelés idején

1. A gyermekekkel (és szüleikkel), valamint a pedagógusokkal való kapcsolattartás felületei és alapvető funkciójuk

Az óvodapedagógus és szülő, óvodapedagógus és gyermek, valamint az óvodapedagógusok egymással történő kapcsolatfelvételének biztosítására független platformok létrehozása. Az együttműködés formái a digitális környezet nyújtotta lehetőségek és a pedagógus kompetenciák függvényében változatosak lehetnek, a virtuális kapcsolattól az online „rendezvényekig” magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvodavezetés, az óvodapedagógusok, illetve a családok teremtenek meg. A kapcsolattartás minőségének emelése érdekében javasolt az egymástól tanulás e területen is.

Tartalma: e-tájékoztató, tematikusterv tevékenység/foglalkozás anyaga, ügyintézés, feladatok, értékelési funkciók feltüntetése, intézményi szintű információk megosztása a szülőkkel, pedagógusokkal, fogadóórák, szülői értekezletek, előadások nevelési kérdésekben stb.

1.1. Az óvodapedagógus által működtetett független platform kialakítása

Tartalma: kapcsolattartás, információk megosztása, visszacsatolás, feladatok, videóanyagok, linkek, foglalkozásvázlatok, ütemtervek feltöltése, beadása és ellenőrzése, problémák megbeszélése, kölcsönös segítségnyújtás az éves munkatervben tervezett feladatok mentén.

1.2. Zárt szülői és csoportközösségi csoportok platformjai

Tartalma: kapcsolattartás, a csoport egészét érintő információk megosztása.

2. A csoporton kívüli digitális nevelés-oktatás megvalósításának feltételei

1. Óvodapedagógusok, gyermekek (szülők) eszközparkjának felmérése; az intézmény IKT eszközeinek biztosítása (teljeskörű anyagi felelősségvállalás mellett) – azon óvodapedagógusok részére, akik nem rendelkeznek megfelelő eszközzel.
2. A szülőkkel történő kapcsolatfelvétel első lépései között szükséges felmérni és megállapodni abban, hogy a kapcsolattartásnak milyen közös lehetőségei vannak, vagy lehetnek.
3. A munkavégzés helyszínét képező otthoni munkaterületet úgy kell kialakítani és használni, hogy az a kényelmi szempontokon túl minden tekintetben megfeleljen a munkavédelmi előírásoknak is.
4. A szülők figyelmét fel kell hívni arra, hogy gyermekeik otthoni környezetét – akár csak rövid időszakokra is – oly módon célszerű kialakítani, hogy az megfelelően szolgálja a biztonságot, kényelmet, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését, és tegyék lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését is. Amennyiben indokolt és szükséges, bizonyos időszakokban az intézmény épületeibe történő munkavégzésre is lehetőség van.
5. Azoknak a családoknak, akiknek nem áll rendelkezésére IKT eszköz, hetente egyszer

hétfő: 8-16 óráig az óvoda épületének előterében papír formátumban elérhetővé tesszük és átvehetők a heti rendnek megfelelő feladatok.

6. Az online foglalkozások időpontjának bejelentése a Home Office felületén a szülői zárt csoport platformján üzenetben, vagy üzenőfalon történik.
7. Az adott foglalkozás online óraszámja ne haladja meg az ONOAP-ban meghatározott tevékenység heti óraszámának felét!
8. Csoportonként egységes platform használata: pl.: belső körlevél vagy e-mail.

3. Javasolt óvodán kívüli digitális munkarend

Óvodapedagógusok, kisgyermeknevelők

8⁰⁰ 12⁰⁰ között (4 óra időtartamban)

- ☞ A nevelő-oktató munka tervezése, értékelése (tanulási és nevelési tervek, gyermekek fejlődésállapotának értékelése, munkatervi feladatok kivitelezése, pedagógiai portfólió készítése, szakmai munkaközösség működtetése stb.)
- ☞ Elsősorban ebben az időszakban kerül sor a családok számára készített segítő tartalmak elkészítésére és elektronikus megosztására.
- ☞ Elektronikus kapcsolattartás vagy rendelkezésre állás a munkatársakkal, a vezetőséggel.

15⁰⁰ 17⁰⁰ között (2 óra időtartamban)

- ☞ Elektronikus kapcsolattartás a családokkal: gyermekekkel, szülőkkel, illetve igény szerint rendelkezésre állás.
- ☞ Elsősorban ebben az időszakban kerülhet sor a családok számára készített segítő tartalmakkal kapcsolatos megbeszélésekre, az esetleges visszacsatolások fogadására vagy kezdeményezésére, előzetes egyeztetés szerint a gyermekek fejlődésállapotát visszacsatoló családi beszélgetésekre (fogadóóra), a szülők és a gyermekek által kezdeményezett különböző kommunikációs helyzetekre.

A kötött munkaidő további időtartamában (2 óra):

- ☞ Egészségvédelem, – mentálhigiénés töltékezés, – szakmai töltékezés.

Elvárások az óvodapedagógusokkal szemben

- ☞ A gyermekekkel töltött online foglalkozások időtartama nem haladhatja meg a képernyő előtt foglalkozásonként a 20 percet.
- ☞ Az óvodapedagógus adjon tanácsot a szülőknek az otthonukban kialakítható – állandó és mobil – játékterek (tanulási terek) kialakításához, melyek biztonságosak és alkalmasak a különböző játékformákhoz.
- ☞ Az óvodapedagógus erősítse a szülőket abban, hogy az óvodás korú gyermekek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége a családban és az óvodában is egyaránt a játék.
- ☞ Az óvodapedagógus győzze meg a szülőket a szabad játék kitüntetett szerepének fontosságáról, melynek során a gyermek újra éli az őt ért élményeket és feldolgozza azokat.

Ezen kívül még a következő feladatokat köteles ellátni:

- A szülők segítése a gyermekek otthoni foglalkoztatása céljából - különböző ötletek megosztása a csoportban, - az óvodapedagógus körültekintően, mértéktartással válogasson és tegyen közzé a zárt csoportban szövegeket, leírásokat (dalok, mondókák, játékok, mozgásos játékok a lakásban, színezők, játékos feladatok, barkácsolási ötletek stb. Az óvodapedagógus kérje a szülő részéről a visszajelzést a gyermeki produktumokról.
- Az főigazgató által megjelölt időpontokban video értekezleteken vegyen részt.
- A dokumentációs munkái legyenek naprakészek.

- Projekt tervek vezetése, készítése az online napló felületén.
- Gyermek fejlődését nyomon követő dokumentumok kitöltése, vezetése.
- Számítástechnikai ismeretek gyarapítása, gyakorlással.
- Az otthoni távmunkavégzés ideje alatt képességfejlesztő játékok készítése, melyeket később csoportjában hasznosít.
- Egy mese felvételének elküldése az főigazgató számára, amit az továbbít az intézmény minden csoportja számára.

Ellenőrzés módja:

- Az főigazgató heti rendszerességgel megtekinti az online felületen található dokumentumokat (csoportnapló, fejlődési napló, egyebek), valamint rendszeresen áttekinti az online csoportokban elküldött anyagokat.
- A tagintézményben ez idő alatt minden tevékenységet a tagintézmény vezetője koordinál és ellenőriz.

A neveléssel-oktatással lekötött munkaidő:	32
Foglalkozások száma:	
Szakmai anyaggyűjtés Az infokommunikációs eszközök használatával, online szakmai megújulás és módszertani tapasztalatcsere	12
Messengeres csoportos konzultáció	2
Infokommunikációs eszközök használatával online segítségnyújtás és támogatás a szülők részére. A szülők számára a közös és élmény teli otthoni hasznos tevékenységekhez, együtt játszáshoz támogató segédanyagok nyújtása (dalok, mondókák, játékok, mozgásos játékok a lakásban, színezők, játékos feladatok, barkácsolási ötletek, mesék felvétele stb.)	10
Főigazgatóval való konzultáció	1
Konzultáció a váltó társsal, pedagógiai asszisztenssel, dajkával	3
A kötött munkaidő fennmaradó részében	4
óra időtartamban az alábbi feladatokat látja el: lakásban való tartózkodással • fizikai állóképességének javítása • mentális egészségének óvása • lelki feltöltődés, • szakmai ismeretgyűjtés • családtagjainak védelme, óvása	

Mt. 196. § (5) bekezdésében biztosítja annak lehetőségét, hogy a távmunkára beosztott pedagógus belépjen az intézmény területére, ott más munkavállalókkal kapcsolatot tarthasson, a csak az intézményben elvégezhető feladatait ott elláthassa.

Az otthoni munkavégzés során rendkívüli esetben bárki berendelhető, ezért a rendelkezésre állást mindenki részére elrendelem.

4. Az óvodán kívüli digitális nevelés-oktatás pedagógiai alapvetései, figyelemmel a kivételes körülményekre

A pedagógusok módszertani szabadságuk egyéni felelősségének tudatában maguk döntenek nevelési-oktatási didaktikájukról, a csoportszobán kívüli nevelés-oktatás egységesen megfogalmazott alapelveinek betartásával.

5. Az óvodán kívüli digitális nevelés-oktatás során

A gyermek/szülő kötelességei a digitális nevelés-oktatás során:

- ☉ A szülő nyomon követi az óvoda által javasolt digitális napirendet. A gyermek a foglalkozásokon megjelenjen, szülői felügyelet mellett és aktív legyen.
- ☉ Elvégzi a számára kijelölt feladatokat.
- ☉ Amennyiben a gyermek kötelességeinek teljesítése akadályba ütközik, a szülő erről haladéktalanul köteles tájékoztatni a csoport óvodapedagógusát.
- ☉ Az online foglalkozásokon együttműködő.
- ☉ A papír alapú nevelésben-oktatásban részt vevők kötelessége a határidők betartása.
- ☉ Ha valamilyen oknál fogva a gyermek nem tud részt venni az online térben megtartott foglalkozáson (pl. betegség), mindenképpen jelezzék az óvodapedagógusnak. Közös beszéljék meg a pótlás lehetőségét, módját.
- ☉ A gyermek a digitális munkarend ideje alatt érvényben lévő ütemtervben jelzett feladatok követelményeit teljesíti a Pedagógiai Programban megfogalmazott követelményeknek megfelelően.

A szülő a sikeres digitális nevelés-oktatás megvalósítása érdekében:

- ☉ biztosítja és megteremti gyermeke számára a zavartalan felkészülés lehetőségét;
- ☉ támogatja a gyermekét;
- ☉ figyelemmel kíséri gyermeke munkáját;
- ☉ együttműködik – gyermeke érdekében – az óvodapedagógussal.

A gyermek jogai a digitális nevelés-oktatás során:

- ☉ az egészséges határértéken belül, megfelelő mértékben és ideig használja a digitális eszközök bármelyikét szülői felügyelet mellett;
- ☉ joga van arra, hogy a saját és szülők időbeosztása szerint, az adott határidőn belül, oldhassa meg a feladatokat.

A jutalmazás és a büntetés alapelvei:

- ☉ A szabálykövető magatartás elvárás a digitális nevelés-oktatás idején is.
- ☉ Az óvodai Házi rend alapelveinek és szabályzatának megfelelően a digitális nevelés-oktatás idején is dicsérrel motivál az óvodapedagógus.
- ☉ A kötelességeit nem teljesítő, magatartási szabályokat megszegő gyermekkel szemben az óvodai Házi rend alapelveinek és szabályzatának megfelelő módszereket használ az óvodapedagógus a digitális nevelés-oktatás idején is, melynek kiszabása során figyelemmel kell lenni a gyermek életkori sajátosságaira.

Az óvodapedagógus:

- ☉ a digitális nevelés- oktatás keretében az óvodapedagógus meghatározza és bemutatja a szülők számára a téma elsajátításával kapcsolatos követelményeket,
- ☉ a kezdeményezéseket/foglalkozásokat a javasolt digitális napirend szerint megtartja vagy a feladatok kiküldésével, vagy a tevékenység specifikusságát figyelembe véve online módon az intézmény által használt alkalmazás (Google Meet) stb. felületén keresztül,
- ☉ támogatja a gyermekek tanulását, információ-feldolgozását,
- ☉ a digitális munkarendben az otthoni körülmények között történő nevelésre-oktatásra, tanításra más szemlélettel tekint,
- ☉ kialakítja az információ átadásának rendszerességét a gyermek és a szülő részére is,

- az elvárások tekintetében egyszerű és egyértelmű, időben tartható elvárásokat fogalmaz meg a gyermekek számára,
- a tanítás során elsősorban a megerősítésre, a pozitív motivációra helyezi a hangsúlyt,
- a korlátozott digitális ellátottsággal bíró gyermekek számára papír alapon történik a feladatok kiküldése,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében a szakértői bizottsági szakvélemények továbbra is érvényesek, az azokban foglaltak figyelembevételével neveli és oktatja a gyermekeket a digitális munkarendben, a szakszolgálat segítségével,
- az óvodapedagógus az elsődleges információforrás, a tudás átadója, a különféle gyermeki kompetenciák fejlesztője, a gyermek önálló tanulásának motiválója, irányítója,
- a digitális nevelés-oktatás során különböző módszerekkel segíti a gyermeket az új ismeretek elsajátításában,
- a digitális munkarendben történő tanítás eszközeiről, részleteiről, elvárásairól a gyermekeket és a szülőket tájékoztatja,
- szükség esetén egyénre szabott segítséget nyújt, támogatja a gyermeket,
- az online foglalkozások lebonyolításáért a csoport óvodapedagógusa a felelős,
- minden anyagot a gyermekek otthoni, önálló anyag-feldolgozásából adódó többletidő figyelembevételével kell kiadni,
- az ellenőrzés javasolt formái: gyűjtőmunka, kézműves eszközök, rajzok, ének, vers, mese stb.
- minden óvodapedagógusnak pontosan meg kell fogalmazni a digitális nevelésre oktatásra vonatkozóan az értékelés eljárásrendjét, módszereit, a saját elvárásrendszerét, amely nem ütközhet a PP-ben leírtakkal, és azt a szülők és a törvényes képviselők tudomására kell hozni.

6. Kapcsolattartás a gyermekekkel, szülőkkel

A munkanapokon 15 óra után, vagy hétvégén beérkezett kérdésekre a pedagógusok a következő munkanapon válaszolnak, ennél korábbi, vagy későbbi időpontban csak az óvodapedagógusok egyéni döntése alapján kaphatnak választ a szülők.

7. Online magatartás, digitális etikett

Az alapelv, hogyha valami nem elfogadható a hagyományos munkarendben, óvodában, csoportszobában, foglalkozáson, akkor az nem elfogadható online sem.

A foglalkozáson való online kommunikáció hang és kép alapú, tehát mikrofon és bekapcsolt kép nélkül nem megy. Akinek technikai gondjai vannak, jelezze a csoport óvodapedagógusának. Videó chat, vagy hasonló kommunikáció során egyeztetni kell az óvodapedagógusnak a szülőkkel, mielőtt képernyőfotó vagy hangfelvétel készül; a feladatokban elküldött képeket, videókat, megoldásokat az óvodapedagógusok bizalmasan kezelik, azokat az óvoda pedagógusain kívüli harmadik fél számára nem teszik hozzáférhetővé.

Kérjük a szülőket, gondviselőket, hozzátartozókat, hogy a nevelési év sikeres teljesítésében segítsék a gyermekeket a fegyelmezett, konstruktív online jelenlétben, a kiosztott feladatok elvégzésében, azok visszaküldésében!

Az online óvodai nevelésben való részvétel elmulasztásakor:

- Ha a gyermek és szülője előre bejelentett, alapos indok nélkül az óvodapedagógus számára legalább 3 napon keresztül nem elérhető, a kiadott feladatokat nem teljesíti, az óvodapedagógussal nem kommunikál, az óvodapedagógus értesíti az főigazgatót.

- ☛ Ha a csoport óvodapedagógusának jelzése alapján, a passzivitás továbbra is fennáll, az intézmény vezetés szólítja fel a szülőt/gondviselőt az online óvodai nevelésben való részvétel elmulasztásának következményeire.

Ha az intézmény nem tud kapcsolatot tartani a gyermekkel, illetve a szülővel, felvesszük a kapcsolatot a gyermekvédelmi szolgálattal.